

2008 kovo 15

ISSN 1392-6098

Nr. 5 / 293

Lietuvos
Katalikų Bažnyčios
informacijos centro
leidinys

Bažnyčios žinios

Popiežius

- Popiežius Benediktas XVI
ŽINIA 45-OSIOS PASAULINĖS MALDOS UŽ PAŠAUKIMUS DIENOS PROGA 2
- LAIŠKAS ROMOS MIESTUI IR VYSKUPIJAI APIE NEATIDĒLIOTINAS
AUKLĒJIMO UŽDUOTIS (2008 M. SAUSIO 21 D.) 3

Popiežiaus katechezės

- Benediktas XVI
KATECHEZĖS APIE ŠVENTĄJĮ AUGUSTINĄ (I–III) 5

Šventasis Sostas

- Dvasininkijos kongregacija
Paaiškinamoji nota, skirta padėti skatinti Eucharistijos nuolatinės adoracijos
kunigų ir kunigiškųjų pašaukimų labai praktiką vyskupijose
(parapijose, rektoratuose, koplyčiose, vienuolynuose, seminarijose) 10

Bažnyčia Lietuvoje

- Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis 11
Šv. Kazimiero – Lietuvos globėjo iškilmė 12
Lietuvos šeimos centrų konferencija Panevėžyje 14
Kauno arkivyskupijos kunigų susirinkimas 16
Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimas 17
Telšių vyskupijos kunigų susirinkimas ir lektorių skyrimai 18
XIX Tarptautinė vyriausiųjų kariuomenės kapelionų konferencija 19
Kunigų ugdymo instituto „Aqua“ susitikimas 20
Lietuvos Caritas viešnagė Punske 21

Homilijos

- GAILESTINGUMO ŠVENTĖ
II Velykų sekmadienis 28
- „PRIVERSTI“ VIEŠPATĮ
III Velykų sekmadienis 29

Bažnyčia pasaulyje

- Popiežius ragino jėzuitus ginti katalikų mokymą 30
Popiežius pasmerkė tiesioginę eutanaziją 30

Papilio g. 5
44275 Kaunas, Lietuva
Telefonai: (37) 32 38 53, 32 27 58
Telefaksas (37) 32 38 53
El. paštas lkbic@lcn.lt
www.katalikai.lt

Popiežius Benediktas XVI

Žinia 45-osios Pasaulinės maldos už pašaukimus dienos proga

2008 m. balandžio 13 d., ketvirtasis Velykų laiko sekmadienis

Tema: *Pašaukimai tarnauti misiją vykdančiai Bažnyčiai*

Brangūs broliai ir seserys!

1. 2008 m. balandžio 13 d. švęsimi Pasaulinei maldos už pašaukimus dieni parinkau temą: *Pašaukimai tarnauti misiją vykdančiai Bažnyčiai*. Prisikėlęs Jėzus patikėjo apaštalams užduotį: „Tad eikite ir padarykite mano mokiniais visų tautų žmones krikštydami juos vardan Tėvo ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios“ (Mt 28, 19), patikindamas: „Ir štai aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos“ (Mt 28, 20). Bažnyčia visumos ir kiekvieno savo nario lygmeniu yra misijinė. Liudyti ir skelbti Evangeliją Krikšto ir Sutvirtinimo sakramentų galia pašauktas kiekvienas krikščionis, tačiau misijos matmuo ypatingu būdu ir labai artimai susijęs su kunigiškuoju pašaukimu. Sandoroje su Izraeliu Dievas išrinktiems vyrams, jo pašauktiems bei jo vardu pasiųstiems tautai, patikėjo misiją būti pranašais ir kunigais. Taip jis, pavyzdžiui, pasielgė su Moze. Jahvė jam pasakė: „O dabar eik! Aš siųsiu tave pas faraoną, kad išvestum mano tautą – izraeliečius iš Egipto... Kai būsi išvedęs tautą iš Egipto, jūs pagarbinsite Dievą prie šio kalno“ (Iš 3, 10.12). Panašiai nutiko pranašams.

2. Protėviams duoti pažadai iki galo buvo išpildyti Jėzumi Kristumi. Vatikano II Susirinkimas šiuo atžvilgiu teigia: „Atėjo Sūnus, siųstas Tėvo, kuris mus jame išsirinko prieš pasaulio sukūrimą ir iš anksto paskyrė savo vaikais... Kristus, vykdydamas Tėvo valią, įsteigė žemėje dangaus karalystę, apreiškė mums jo slėpinį ir savo klusnumu įvykdė atpirkimą“ (Dogminė konstitucija *Lumen gentium*, 3). O Jėzus kaip mesianistinės tarnybos bendradarbius mokinius išsirinko jau savo viešojo gyvenimo metu, skelbdamas Galilėjoje; pavyzdžiui, per duonos padauginimą, tardamas apaštalams: „Duokite jiems valgyti“ (Mt 14, 16) ir taip juos paskatindamas pasirūpinti daugybe žmonių, kuriems jis troško duoti maisto, kad numalšintų jų alkį, ir kartu parodyti maistą, išliekantį „amžinajam gyvenimui“ (Jn 6, 27). Jis gailėjosi žmonių, nes traukdamas per miestus ir kaimus sutikdavo daugybę suvargusiųjų bei išsekusiųjų, kurie būdavo „lyg avys be piemens“ (Mt 9, 36). Iš tokio meilės kupino žvilgsnio radosi kvietimas apaštalams: „Melskite pjūties

šeimininką, kas atsiųstų darbininkų į savo pjūtį“ (Mt 9, 38), ir jis pasiuntė Dvylika pirma „pas pražuvusias Izraelio namų avis“, tiksliai nurodydamas, kaip elgtis. Stabtelėję ir apmąstę šį Mato evangelijos tekstą, paprastai vadinamą „išsiuntimo kalba“, išvysime visus aspektus, būdingus krikščionių bendruomenės, trokštančios išlaikyti ištikimybę Jėzaus pavyzdžiui bei mokymui, misijinei veiklai. Norintysis atsiliepti į Jėzaus kvietimą turi išmintingai ir tiesiai žvelgti kiekvienam pavojui ir net persekiojimams į akis, nes „mokinys nėra aukštesnis už savo mokytoją nei tarnas už šeimininką“ (Mt 10, 24). Susivieniję su Mokytoju, mokiniai, skelbdami Dangaus karalystę, nebėra vieni: per juos veikia pats Jėzus: „Kas jus priima, tas mane priima. O kas priima mane, priima tą, kuris yra mane siuntęs“ (Mt 10, 40). Negana to, „kad atsiverstų ir gautų nuodėmių atleidimą“ (Lk 24, 47), jie visoms tautoms skelbia kaip tikri liudytojai, „apgauti jėga iš aukštybių“ (Lk 24, 49).

3. Būtent dėl to, kad yra siųsti Viešpaties, Dvylika pavadinami „apaštalais“, kurių užduotis – traukti pasaulio keliais skelbiant Evangeliją kaip Kristaus mirties bei prisikėlimo liudytojams. Šv. Paulius Korinto krikščionims rašo: „Mes [t. y. apaštalai] skelbiame Jėzų nukryžiuotąjį“ (1 Kor 1, 23). *Apaštalų darbuose* svarbus vaidmuo šiame evangelizacijos procese taip pat priskiriamas kitiems mokiniams, kurių pašaukimas vykdyti misiją kyla iš Apvaizdos nustatytų aplinkybių, kartais skausmingų, kaip antai išvarymas iš savo krašto už sekimą Kristumi (plg. 8, 1–4). Šventoji Dvasia leidžia tokius išbandymus paversti malonės proga ir paskata skelbti Viešpaties vardą kitoms tautoms, šitaip plečiant krikščionių bendruomenės būrį. Galvoje turimi vyrai ir moterys, kurie, kaip *Apaštalų darbuose* rašo Lukas, „už mūsų Viešpatį Jėzų Kristų yra guldę savo galvą“ (15, 20). Pirmas tarp tokių neabejotinai yra paties Viešpaties pašauktas, ir dėl to tikras apaštalas, Paulius Tarsietis. Pauliaus, didžiausio visų laikų misionieriaus, istorija įvairiais aspektais išryškina pašaukimo ir misijos ryšį. Priešininkų kaltinamas tuo, jog neturįs įgaliojimo apaštalo tarnybai, jis nuolatos apeliuoja į tiesiogiai iš Viešpaties gautą pašaukimą (plg. *Rom* 1, 1; *Gal* 1, 11–12.15–17).

4. Iš pradžių, o ir vėliau, apaštalus visada priekin varo „Kristaus meilė“ (2 Kor 5, 14). Kaip ištikimi Bažnyčios tarnai, klusnūs Šventosios Dvasios veikimui, pirmųjų mokinių pėdomis amžių tėkmėje sekė nesuskaičiuojami misionieriai. Vatikano II Susirinkimas sako: „Nors kiekvienas Kristaus mokinys įpareigotas pagal išgales skleisti tikėjimą, Viešpats Kristus iš savo mokinių visuo met pašaukia būti su juo tuos, kuriuos nori, ir siunčia juos skelbti žodį tautoms (plg. *Mk* 3, 13 ir t.)“ (Dekretas *Ad gentes*, 23). Kristaus meilė broliams perteiktina pavyzdžiu ir žodžiais, visu gyvenimu. Mano garbingasis

pirmtakas Jonas Paulius II rašė: „Ypatingas misionierių pašaukimas *ad vitam* tebegalioja: tai Bažnyčios, kuriai nuolat reikia radikalaus ir visiško savęs atdavimo, naujų ir drąsių užmojų, įsipareigojimo misijai paradigma“ (Enciklika *Redemptoris missio*).

5. Tarp asmenų, visą save paskiriančių Evangelijos tarnybai, ypač minėtini kunigai, pašaukti perduoti Dievo žodį, teikti sakramentus, pirmiausia Eucharistijos ir Sutaikinimo, atiduodantys save tarnybai mažiausiesiems – ligoniams, kenčiantiesiems, vargšams ir tiems, kurie išgyvena sunkius laikus tose pasaulio srityse, kur daugelis iki šiandien dar nėra patyrę tikro susitikimo su Jėzumi Kristumi. Tokiems žmonėms misionieriai pirmąkart atneša žinią apie atperkančiąją meilę. Statistiniai duomenys liudija, jog dėl tokių visą save brolių ir seserų išganymui paskiriančių kunigų pastoracinės veiklos pakrikštytųjų kasmet daugėja. Šiuo atžvilgiu ypatingos padėkos verti *fidei donum* kunigai, „kurie, netausodami savo jėgų, Žodžio skelbimu ir gyvybės Duona kompetentingai bei uoliai statydina bendruomenę, taip tarnaudami Bažnyčios misijai. Dievui reikia dėkoti už daugybę kunigų, kuriems Kristaus tarnyboje teko pakelti kančių iki savo gyvybės paaukojimo... Tai jaudinantys liudijimai, galintys paskatinti daugelį jaunuolių sekti paskui Kristų, atiduoti savo gyvenimą kitų labui ir būtent per tai atrasti tikrąjį gyvenimą“ (Apaštališkasis paraginimas *Sacramentum caritatis*, 26). Per savo kunigus Kristus iki pat tolimiausių pasaulio kampelių daro save esamą tarp šiandienų žmonių.

6. Bažnyčioje niekada netrūko vyrų ir moterų, kurie, akimami Šventosios Dvasios veikimo, apsisprendavo radikaliai gyventi Evangeliją, duodami skaistumo, neturto ir klusnumo įžadus. Šis nesuskaičiuojamas kontempliatyviojo ir veikliojo gyvenimo institutams priklausančių vienuolių būrys pasaulio evangelizacijoje vaidino ir tebevaidina labai svarbų vaidmenį (plg. Dekretas *Ad gentes*). Kontempliatyviojo gyvenimo vienuoliai savo nuolatine ir bendruomenine malda nepaliaujamai meldžiasi už visą žmoniją, tuo tarpu veikliojo gyvenimo vienuoliai savo daugialype karitatyvine veikla visiems gyvai liudija Dievo meilę ir gailėstingumą. Mūsų laikų apaštalu atžvilgiu Dievo tarnas Paulius VI yra pasakęs: „Viso savęs atidavimas vienuolystei įgalina juos visiškai laisvai bei noriai palikti viską ir eiti skelbti Evangelijos iki žemės pakraščių. Jie yra sumanūs, ir jų apaštalavimas neretai kelia susižavėjimą originalumu, genialumu. Jie yra dosnūs; juos dažnai galima sutikti priešakiniuose misijų postuose, jie nepabūgsta didžiausių pavojų savo sveikatai ir net gyvybei. Bažnyčia jiems iš tiesų daug skolinga“ (Apaštališkasis paraginimas *Evangelii nuntiandi*, 69).

7. Kad Bažnyčia ir toliau galėtų vykdyti Kristaus jai patikėtą misiją ir neimtumų stigti pasauliui reikalingų

Evangelijos skelbėjų, taip pat būtina, kad krikščionių bendruomenėse visada nenuilstamai būtų nuolat ugdomas vaikų bei suaugusiųjų tikėjimas ir palaimomas tikinčiųjų gyvas misijinės atsakomybės bei solidarios bendrystės su žemės tautomis jausmas. Tikėjimo dovana kviečia visus krikščionis prisidėti prie evangelizacijos. Toks suvokimas ugdytiną skelbimu ir katecheze, liturgija ir nuolatiniu mokymu melstis, stiprintinas lavinant gebėjimą priimti, mylėti artimą, dvasiškai globoti, apmąstyti bei išvelgti, taip pat rengiant pastoracinius planus, kurių būtinas dėmuo turėtų būti dėmesys pašaukimams.

8. Pašaukimai į tarnaujamąją kunigystę ir pašvęstąjį gyvenimą veši tik dvasiškai gerai išpurentoje dirvoje. Krikščionių bendruomenės, intensyviai gyvenančios Bažnyčios slėpinio misijiniu matmeniu, tikrai niekada nebus linkusios užsisklęsti. Misija, kaip dieviškosios meilės liudijimas, ypač paveiki, kai ja bendruomeniškai dalijamasi, „kad pasaulis įtikėtų“ (*Jn 17, 21*). Bažnyčia kasdien meldžia Šventosios Dvasios dovanoti pašaukimų. Kaip ir pradžioje, bažnytinė bendruomenė susiburia aplink Mergelę Mariją, apaštalu Karaliene, ir mokosi iš jos maldauti Viešpatį gausiai duoti naujų apaštalu, kurie mokėtų gyventi misijai būtinais tikėjimu ir meile.

9. Patikėdamas šiuos apmąstymus visoms tikėjimo bendruomenėms, idant jos jais persiimtų bei laikytų paskata maldai, remiu pastangas tų, kurie kupini tikėjimo, negailėdami savęs darbuojasi pašaukimų tarnyboje, ir ugdytojams, katechetams bei visiems, pirmiausia jaunuoliams pašaukimo kelyje, nuoširdžiai teikiu ypatingą apaštališkąjį palaiminimą.

Vatikanas, 2007 m. gruodžio 3 d.

BENEDICTUS PP. XVI

Popiežius Benediktas XVI

Laiškas Romos miestui ir vyskupijai apie neatidėliotinas auklėjimo užduotis (2008 m. sausio 21 d.)

Brangūs Romos tikintieji!

Šiuo laišku kreipiuosi į jus trokšdamas pakalbėti apie problemą, kurią patys jaučiate ir kuriai dėmesį skiria įvairios mūsų Bažnyčios struktūros, – apie auklėjimo problemą. Mums visiems rūpi žmonių, kuriuos mylime, pirmiausia mūsų vaikų, paauglių ir jaunuolių,

gerovė, nes suvokiame, kad nuo jų priklauso mūsų miesto ateitis. Todėl mūsų negali nejaudinti jaunųjų kartų ugdymas, jų gebėjimas orientuotis gyvenime bei skirti gera nuo bloga, jų ne tik fizinė, bet ir moralinė sveikata.

Auklėti niekada nebuvo lengva, o šiandien tai, atrodo, dar darosi vis sunkiau. Tėvai, mokytojai, kunigai ir visi, tiesiogiai atsakingi už auklėjimą, šitai labai gerai žino. Todėl kalbama apie „kritišką auklėjimo padėtį“, kurią patvirtina nesėkmės, dažnai išstinkančios mūsų pastangas ugdyti patikimus, su kitais bendradarbiauti ir savo gyvenimą įprasmingi gebančius žmones. Tada spontaniškai imamos kaltinti naujosios kartos, tarsi šiandien gimstantys vaikai būtų kitokie negu gimusieji ankstesniais laikotarpiais. Be to, kalbama apie „kartų konfliktą“, kuris tikrai yra ir išties slegia, bet tai ne tiek tikrybių bei vertybių neperteikimo priežastis, kiek to padarinys.

Tad ar nederėtų šiandien kaltinti auklėti nebegebančių suaugusiųjų? Žinia, pagunda tėvams, mokytojams ir bendrai auklėtojams nuleisti rankas didelė, ir dar didesnis pavojus nebesuvokti savo vaidmens ar, tiksliau, patikėtosiomis misijos. Galvoje čia iš tikrųjų turima ne tik asmeninė suaugusiųjų ar jaunuolių atsakomybė, kuri egzistuoja ir neturi būti nutylima, bet ir tam tikra paplitusi aplinka, mąstysena ir tam tikra kultūros forma, verčianti suabejoti žmogaus asmens vertingumu, tiesos bei gėrio reikšme ir galiausiai tuo, kad gyventi gera. Tada darosi sunku iš kartos į kartą perteikti tai, kas galioja ir yra tikra, elgesio taisyklės ir įtikinamus tikslus, kuriais būtų galima grįsti savo gyvenimą.

Brangūs broliai ir seserys romiečiai, čia jums norėčiau pasakyti tiesiog vieną paprastą žodį: „Nebijokite!“ Juk visi šie sunkumai nėra neįveikiami. Jie veikiau yra, taip sakant, tos didžios ir brangios dovanos – mūsų laisvės ir ją teisėtai lydinčios atsakomybės – atvirksčioji pusė. Priešingai technikos ir ekonomikos sričiai, kur šiandien pažangą galima pridėti prie praeities pažangos, asmens ugdymo ir moralinio augimo srityje tokio kaupimo galimybės nėra, nes žmogaus laisvė visada yra nauja, ir todėl kiekvienas asmuo bei kiekviena karta vis iš naujo turi priimti savo sprendimus. Net didžiausių praeities vertybių neįmanoma tiesiog paveldėti: jas būtina pasisavinti bei atnaujinti dažnai nelengvai asmeniškai apsisprendžiant.

Tačiau kai pamatai išjudinti ir imama stokoti esminių tikrybių, vėl pajaučiamas primygtinis tokių vertybių poreikis: štai šiandien vis garsiau reikalaujama auklėjimo, kuris tikrai toks būtų. To reikalauja tėvai, kuriems rūpi ir dažnai nerimą kelia jų vaikų ateitis, daugybė mokytojų, liūdnam išgyvenančių savo mokyklų nuosmukį, visa visuomenė, matanti svyruojant bendrabūvio pagrindus;

toks reikalavimas taip pat kyla iš paauglių ir jaunuolių, kurie nenori būti palikti vieni akis į akį su gyvenimo iššūkiais, širdžių. Tikintys į Jėzų Kristų turi dar vieną ir stipresnę motyvą nebijoti: jie žino, kad Dievas mūsų neapleidžia, kad jo meilė mus pasiekia, nesvarbu, kur ir kokie būtume, pasiekia mus, varganus bei silpnus, kad pasiūlytų mums naują gėrio galimybę.

Brangūs broliai ir seserys, kad mano apmąstymai būtų konkretni, galbūt bus naudinga išskirti aikštėn keletą bendrų autentiško auklėjimo reikalavimų. Pirmiausia būtinas iš meilės kylantis artumas bei pasitikėjimas: turiu galvoje pirmutinę ir pamatinę meilės patirtį, kurią vaikams dovanoja ar bent turi dovanoti bendravimas su tėvais. Tačiau kiekvienam patyrusiam auklėtojui aišku, jog jis, kad auklėtų, turi atiduoti kažkiek savęs ir tik taip gali auklėtiniui padėti įveikti egoizmą bei savo ruožtu tapti gebančiu tikrai mylėti.

Be to, jau mažas vaikas jaučia didelę troškimą pažinti ir suprasti, besireiškiantį nuolatiniiais klausimais ir prašymais paaiškinti. Todėl jei auklėjimas apsiribotų žinių bei informacijos perteikimu, o didžiuosius su tiesa – pirmiausia galinčia duoti mūsų gyvenimui kryptį – susijusius klausimus paliktų nuošalyje, jis būtų labai skurdus auklėjimas.

Nuo mūsų gyvenimo tiesos neatsiejama ir kančia. Todėl mėginant apsaugoti vaikus nuo kiekvieno sunkumo bei skausmo patyrimo, kyla pavojus, nepaisant gerų ketinimų, išauginti trapius ir per menkai dosnius žmones, nes gebėjimą mylėti atitinka gebėjimas kentėti, kentėti kartu.

Taip, mieli Romos bičiuliai, priartėjame prie galbūt kebliausio auklėjamojo darbo momento – pusiausvyros tarp laisvės ir drausmės. Be elgesio ir gyvenimo taisyklių, diena iš dienos taikomų mažuose dalykuose, neįmanoma nei išugdyti charakterio, nei parengti išbandymams, kurių ateityje netrūks. Tačiau auklėjimas pirmiausia yra susitikimas laisvėje, o nusisekęs auklėjimas – mokymas tinkamai naudotis laisve. Vaikas pamažu tampa paaugliu, po to jaunuoliu; taigi turime leisti į laisvės riziką, visada būdami pasirengę jam padėti pataisyti klaidingas idėjas bei sprendimus. Niekada neturėtume pritarti jo klaidoms ar elgtis taip, tarsi jų nematyvume, ar, kas dar blogiau, tomis klaidomis su jais dalytis, tarsi jos būtų nauji žmogaus pažangos horizontai.

Todėl auklėjant niekada negalima atsakyti autoritetinumo, darančio viršenybės įgyvendinimą įtikimą. Tai patirties ir išmanymo vaisius, tačiau pirmiausia įgyjamas savo nuosekliu gyvenimu bei asmeniniu išitraukimu kaip tikros meilės išraiška. Tad auklėtojas yra tiesos ir

gėrio liudytojas: žinoma, jis irgi silpnas ir galintis klysti, tačiau vis iš naujo stengsis būti santarvėje su savo misija.

Mieli Romos tikintieji, iš šių paprastų apmąstymų išplaukia, kad auklėjant lemiamai svarbi atsakomybės pajauta – neabejotinai auklėtojo, bet su amžiumi vis labiau ir vaiko, mokinio, jaunuolio, įžengiančio į darbo pasaulį, atsakomybė. Atsakingas tas, kuris gali atsakyti sau ir kitam. Kas tiki, tas, be to, pirmiausia, mėgina atsakyti Dievui, kuris jį yra pamilęs pirmas.

Atsakomybė pirmučiausia yra asmeninė, tačiau egzistuoja ir bendra atsakomybė, tenkanti mums kaip to paties miesto gyventojams ir tos pačios tautos nariams, o, jei esame tikintys, ir kaip vienatinio Dievo vaikams bei Bažnyčios nariams. Idėjos, gyvenimo stiliai, įstatymai, bendra visuomenės, kurioje gyvename, pakraipa, jos apie save per visuomenės komunikavimo priemones perteikiamas vaizdas, neabejotinai daro didžiulį poveikį jaunųjų kartų auklėjimui – į gera ir į bloga. Tačiau visuomenė nėra kažkas abstraktu; visuomenė galiausiai esame mes patys, visi kartu, su savo gairėmis, taisyklėmis ir atstovais, kuriuos sau paskiriame, nors kiekvieno vaidmenys bei atsakomybės skiriasi. Todėl būtinas kiekvieno mūsų, kiekvieno asmens, šeimos ar visuomenės grupės, indėlis, kad visuomenė, pradėdant nuo mūsų Romos miesto, taptų tinkamesne aplinka auklėti.

Baigdamas norėčiau pasiūlyti jums mintį, mano išplėtotą neseniai pasirodžiusioje enciklikoje *Spe salvi* apie krikščioniškąją viltį: auklėjimo ir viso gyvenimo siela gali būti tik patikima viltis. Šiandien į mūsų viltį kėsiamasi iš visų pusių, mums kyla pavojus vėl tapti panašiais į Antikos pagonis, žmonėmis „be vilties ir be Dievo pasaulyje“, kaip Efezo krikščionims rašė apaštalas Paulius (*Ef 2, 12*). Galbūt būtent todėl autentiškas auklėjamasis darbas tampa itin sunkus, nes auklėjimo krizė šaknijasi pasitikėjimo gyvenimu krizėje.

Todėl šio laiško negaliu užbaigti nuoširdžiai jūsų nepakviesdamas dėti savo viltį į Dievą. Tik jis yra jokioms iliuzijoms nepasiduodanti viltis; tik jo meilės neįstengia sugriauti mirtis; tik jo teisingumas bei gailėstingumas gali atitaisyti neteisybes ir atlyginti už patirtas kančias. Viltis, kryptanti į Dievą, niekada nėra viltis tik man, ji visada yra ir viltis kitiems: ji neizoluoja, bet daro mus solidarius gėryje, akina mokyti vienas kitą tiesos ir meilės.

Nuoširdžiai jus sveikinu, patikinu ypatingu būdu prisimenąs savo maldoje ir visiems teikiu palaiminimą.

Vatikanas, 2008 m. sausio 21 d.

BENEDICTUS PP. XVI

Benediktas XVI

Katechezės apie šventąjį Augustiną

Pirmoji katechezė (2008 m. sausio 9 d.)

Po didžiųjų Kalėdų švenčių noriu grįžti prie apmąstymų apie Bažnyčios tėvus ir šiandien kalbėti apie didžiausią Lotynų Bažnyčios tėvą, šventąjį Augustiną. Šis aistros ir tikėjimo vyras, pasižymėjęs aukščiausiu protu, nenuilstamai darbavęsis sielovadoje, didis šventasis ir Bažnyčios mokytojas, dažnai yra žinomas ar bent girdėtas net tiems, kurie ignoruoja krikščionybę ar nėra su ja susipažinę, nes jis paliko gilų ženklą kultūriniame Vakarų ir viso pasaulio gyvenime. Šventojo Augustino įtaka plačiai paplito dėl jo ypatingos svarbos: viena vertus, galima sakyti, jog visi lotyniškos krikščioniškos literatūros keliai vedė į Hiponą (šiandien Annaba, Alžyro pakrantėje), vietą, kur jis buvo vyskupu nuo 395 m. iki savo mirties 430 m., kita vertus, iš šio romėniškosios Afrikos miesto išsišakojo daugybė kitų vėlyvosios krikščionybės ir pačios Vakarų kultūros kelių.

Civilizacijoje retai pasitaikydavo tokia didi dvasia, gebanti asimiliuoti krikščioniškąsias vertybes ir išaukštinti jos vidujinį turta, rasti idėjų bei formų, gaivinsiančių būsimąsias kartas, pasak popiežiaus Pauliaus VI: „Galima sakyti, kad visa praeities mintis suplaukia į jo veikalus, o iš jų kylančios mąstymo srovės perskverbia visą tolesnių amžių doktrinos tradiciją“ (1970 m. gegužės 4 d. kalba *Augustinianum* patristikos institute: AAS, 62, 1970, p. 426). Augustinas taip pat yra daugiausia veikalų palikęs Bažnyčios tėvas. Pasak jo biografo Posidijaus, atrodo neįmanoma, kad vienas žmogus per gyvenimą būtų galėjęs parašyti tiek daug dalykų. Mes aptarsime tuos skirtingus veikalus viename iš būsimų susitikimų. Šiandien sutelksime dėmesį į jo gyvenimą, kurį lengva rekonstruoti iš jo raštų, ypač *Išpažinimų*, ypatingos dvasinės autobiografijos, parašytos Dievo garbei. Tai yra jo žymiausias veikalas, ir teisėtai, nes būtent Augustino *Išpažinimai*, kur susitelkiama į vidinį gyvenimą ir psichologiją, yra unikalus Vakarų – ir ne tik Vakarų, taip pat nereliginės – literatūros iki pat šių laikų pavyzdys. Šis dėmesys dvasiniam gyvenimui, „aš“ slėpiniui, „manyje“ glūdinčiam Dievo slėpiniui yra kažkas labai ypatinga, niekuomet nebūta ir amžiams išlieka tarsi dvasinė viršūnė.

Tačiau grįžkime prie jo gyvenimo: Augustinas gimė 354 m. lapkričio 13 d. Tagastėje, romėnų Afrikos Numidijos provincijoje; jo tėvas Patricijus buvo pagonis, vėliau tapęs katechumenu, o motina Monika – uoli krikščionė. Ši aistringa moteris, gerbiama kaip šventoji,

padarė didžiulę įtaką savo sūnui ir išauklėjo jį pagal krikščionių tikėjimą. Augustinas taip pat buvo priėmęs druską, priėmimo į katechumenatą ženklą. Jį visuomet žavėjo Jėzaus Kristaus asmuo; jis net sakė, jog visuomet mylėjo Jėzų, tačiau slydo vis tolyn nuo bažnytinio tikėjimo ir praktikos, panašiai kaip ir šiandien atsitinka daugeliui jaunų žmonių.

Augustinas turėjo brolių, vardu Navigijus, ir seserį, kurios vardas mums nežinomas ir kuri vėliau tapusi našle vadovavo moterų vienuolijai. Pasižymėjęs labai gyvu protu berniukas Augustinas gavo gerą išsilavinimą, nors ne visuomet buvo pavyzdingas mokinys. Tačiau gerai išmoko gramatiką, pirmiausia gimtajame mieste, vėliau Madauroje, o nuo 370 m. studijavo retoriką Kartaginoje, romėnų Afrikos sostinėje. Jis tobulai įvaldė lotynų kalbą, bet ne taip sėkmingai jam sekėsi graikų kalba; jis neišmoko bendraamžių tėvynainių vartotos punų kalbos. Kartaginoje pirmą kartą Augustinas perskaitė vėlyvojo laikotarpio Cicerono veikalą *Hortensius*, kuris, deja, vėliau prarastas, ir šis įvykis gali būti laikomas jo atsivertimo kelionės pradžia. Iš tikrųjų Cicerono tekstas pažadino išminties meilę ir vėliau jau būdamas vyskupu jis rašė *Išpažinimuose*: „Ši knyga <...> permainingai mano norus ir mano troškimus. Man staiga tapo bevertės visos mano tuščios viltys: neįtikėtina užsidegusia širdimi aš troškau nemirtingos išminties“ (III, 4, 7).

Vis dėlto kadangi Augustinas buvo įsitikinęs, jog be Jėzaus neįmanoma skelbti radus tiesą, ir kadangi Jėzaus vardas nebuvo paminėtas toje knygoje, perskaitęs ją jis tuojau pradėjo skaityti Šventąjį Raštą, Bibliją. Bet jį tai nuvylė. Taip atsitiko ne vien todėl, kad Šventojo Rašto lotyniškojo vertimo stilius buvo netinkamas – jo netenkino pats jo turinys. Rašto pasakojimuose apie karus ir kitus žmogiškuosius reikalus jis nerado nei išminties lakumo, nei jai būdingo tiesos paieškos spindesio. Tačiau Augustinas nenorėjo gyventi be Dievo ir ieškojo religijos, kuri atitiktų jo tiesos troškimą, taip pat troškimą būti Jėzaus. Taip pateko į manichėjų tinklus: jie prisistatydavo esą krikščionys ir siūlė visiškai racionalią religiją. Jų teigimu, pasaulis sudalytas į du principus: gėrio ir blogio. Esą tokiu būdu galima paaiškinti visą žmonijos istorijos sudėtingumą. Šv. Augustinui taip pat patiko jų dualistinė moralė, nes tai reiškė labai aukštą moralės standartą išrinktiesiems: o tokie kaip jis, priklausantieji, galėjo gyventi gyvenimą, daug labiau pritaikytą to laiko aplinkybėms, ypač jaunam vyrui. Todėl jis tapo manichėjumi ir tuo metu buvo įsitikinęs, jog rado racionalumo, tiesos paieškos ir meilės Jėzui Kristui sintezę. Manicheizmas jam taip pat siūlė konkrečių gyvenimo privalumų: tapus manichėjumi atsivėrė geresnės karjeros galimybės. Priklausydamas šiam tikėjimui, turėjusiam daug įtakingų narių, jis galėjo tęsti užsimezgusius santykius su mote-

rimi ir žengti karjeros keliu. Nuo tos moters turėjo sūnų Adeodatą, kuris buvo jam labai brangus ir labai protingas; jis Augustinui vėliau rengiantis krikštui buvo prie Como ežero ir dalyvavo „Dialoguose“. Tačiau, nelaimei, berniukas anksti mirė. Būdamas apie dvidešimties metų Augustinas mokė gramatikos savo gimtajame mieste, po to netrukus grįžo į Kartaginą, kur tapo puikiu ir žinomumu retorikos mokytoju. Tačiau pamažu Augustinas pradėjo tolti nuo manichėjų tikėjimo. Jie nuvylė jį būtent intelektualiu požiūriu, nes neįstengė išsklaidyti jo abejonių. Augustinas išsikėlė į Romą, po to į Milaną, kur tuo metu buvo įsikūręs imperinis teismas, čia gavo prestižinę vietą įsikišus ir rekomendavus Romos prefektui pagoniui Simachui, kuris buvo priešškas Milano vyskupu šv. Ambraziejui.

Milane Augustinas įprato klausytis – iš pradžių siekdamas praturtinti savo retorinį bagažą – iškalbingu vyskupo Ambraziejaus, tuometinio Šiaurės Italijos imperatoriaus atstovo, pamokslų. Retorius iš Afrikos žavėjosi didžio Milano hierarcho žodžiais, ne tik jo retorika; Augustino širdį vis labiau lietė pirmiausia turinys. Didelė problema su Senuoju Testamentu, stokojančiu retorinio grožio ir iškilios filosofijos, Ambraziejaus pamokslavime buvo išspręsta tipologine Senojo Testamento interpretacija. Augustinas suvokė, jog visas Senasis Testamentas yra kelionė link Jėzaus Kristaus. Taip jis rado raktą, padedantį suprasti Senojo Testamento grožį ir net filosofinę gelmę, ir suvokė Kristaus slėpinio istorijoje vienovę, taip pat sintezę tarp filosofijos, racionalumo ir tikėjimo *Logose*, Kristuje, kūnu tapusiam amžinajame Žodyje.

Netrukus Augustinas suvokė, kad alegorinis Rašto aiškinimas ir Milano vyskupo praktikuota neoplatoninė filosofija leido jam išspręsti intelektualinius sunkumus, kurie atrodė neįveikiami, kai būdamas jaunesnis pirmą kartą ėmėsi bibliinių tekstų.

Taigi Augustinas domėjosi ne tik filosofų raštais, bet ir iš naujo pradėjo skaityti Raštą, ypač Pauliaus laiškus. Augustino atsivertimas į krikščionybę 386 m. rugpjūčio 15 d. buvo ilgos ir audringos vidinės kelionės pabaiga – apie ją bus kalbama kitoje katechezėje. Iš Afrikos jis persikėlė šiauriau Milano, prie Como ežero, drauge su motina Monika, sūnumi Adeodatu ir maža grupe draugų, kad galėtų pasirengti krikštui. Taigi Augustinas, būdamas 32 metų, Velyknaktį, 387 m. balandžio 24-ąją, buvo Ambraziejaus pakrikštytas Milano katedroje.

Po krikšto Augustinas nusprendė grįžti į Afriką su savo draugais puoselėdamas idėją gyventi bendruomeninį vienuolinį gyvenimą tarnaujant Dievui. Tačiau belaukiant išvykimo Ostijoje jo motina netikėtai susirgo ir

netrukus mirė, ir tai sūnui kėlė širdies skausmą. Konvertitas galiausiai grįžo į tėvynę ir įsikūrė Hipone, turėdamas tikslą įkurti vienuolyną. Šiame Afrikos pakrantės mieste, nors ir priešinosi, 391 m. buvo išventintas kunigu ir su keliais bendražygiais pradėjo vienuolinį gyvenimą, apie kurį seniai galvojo, skirdamas laiką maldai, studijoms ir pamokslavimui. Jis tetroško tarnauti tiesai. Nesijautė turįs sielovadininko pašaukimą, tačiau vėliau suvokė, jog Dievas jį kvietė būti ganytoju kitiems ir taip nešti žmonėms tiesos dovaną. Po ketverių metų, 395-aisiais, Augustinas buvo išventintas Hipono vyskupu. Jis toliau gilino Rašto studijas, studijavo krikščioniškąją tradiciją ir buvo pavyzdingas vyskupas, nenuilstamai atsidavęs sielovadai: keletą kartų per savaitę pamokslaudavo tikintiesiems, remdavo vargšus ir našlaičius, rūpinosi dvasininkijos ugdymu ir prižiūrėjo vyrų bei moterų vienuolijų tvarką. Netrukus buvęs retorius pasirodė esąs vienas iš svarbiausių to laikotarpio krikščionybės atstovų. Per trisdešimt penkerius vyskupavimo metus jis buvo labai aktyvus vyskupijos valdymo reikaluose, – tai apėmė taip pat svarbius civilinius išpareigojimus; Hipono vyskupas turėjo didžiulę įtaką vadovaudamas romėnų Afrikos katalikų Bažnyčiai ir, dar labiau apibendrinant, to laiko krikščionybei, dorodamasis su religinėmis tendencijomis ir destruktiviomis klastingomis erezijomis, tokiomis kaip manicheizmas, donatizmas ar pelagijonybė, kėlusiomis pavoju krikščioniškajam tikėjimui į vieną, kupiną gailestingumo Dievą.

Augustinas patikėjo Dievui kiekvieną gyvenimo dieną iki pat jo pabaigos: kankinamas karščiaavimo, kai beveik tris mėnesius Hiponas buvo apgultas vandalų, vyskupas Augustinas – jo bičiulis Posidijus tai pasakoja biografijoje *Vita Augustini* – „paprastė ant lapų didelėmis raidėmis užrašyti atgailos psalmes ir prirtvirtinti prie sienos, kad jis, gulėdamas lovoje ir sirgdamas, galėtų jas matyti ir skaityti, ir nuolat liejo karštas ašaras“ (31, 2). Taip Augustinas praleido paskutines savo gyvenimo dienas. Jis mirė 430 metų rugpjūčio 28-ąją nesulaukęs septyniasdešimt šešerių. Per kitus susitikimus aptarsime jo darbą, žinią ir vidinio gyvenimo patirtį.

Antroji katechezė (2008 m. sausio 16 d.)

Šiandien, kaip ir praėjusį trečiadienį, norėčiau kalbėti apie didįjį Hipono vyskupą šv. Augustiną. Iki mirties likus ketveriems metams jis pasirinko ir paskyrė savo įpėdinį. 426 m. rugsėjo 26 d. surinko žmones Hipono Taikos bazilikoje, norėdamas pristatyti tikintiesiems tą, kurį paskyrė šiam uždaviniui. Augustinas kalbėjo: „Šiame gyvenime visi esame mirtingi, ir nė vienas

tikrai nežino dienos, kuri žemiškajame gyvenime bus paskutinė. Vaikystėje viliamasi įžengti į paauglystę; paauglystėje – į jaunystę; iš jaunystės – į brandą, iš brandos amžiaus – į senatvę. Nėra aišku, ar šios viltys galės būti įgyvendintos, tačiau kiekvienu atveju yra kažkas, ko galima viltis. Tačiau senatvėje jau nebelieka gyvenimo laikotarpio, į kurį galima būtų žvelgti su lūkesčiu; bet kuriuo atveju neaišku, kiek gali tęstis senatvė... Aš atvykau į šį miestą – nes tokia buvo Dievo valia – to amžiaus, kai buvau pilnas jėgų. Tačiau dabar mano jaunystė praėjo, dabar esu senas“ (*Ep* 213, 1). Tuo metu Augustinas ištarė žmogaus, kurį pasirinko savo įpėdiniu, vardą – presbiteris Heraklijus. Visas tikinčiųjų susirinkimas prapliupo ploti pritardamas ir dvidešimt tris kartus kartojo skanduodamas: „Dėkokieme Dievui! Šlovė Kristui!“ Tikintieji šūksniais taip pat pritarė tam, ką Augustinas pasirinko ateities planams: likusius metus jis norėjo skirti intensyvesnėms Šventojo Rašto studijoms (plg. *Ep* 213, 6).

Po to sekė ketveri ypatingos intelektualinės veiklos metai. Augustinas užbaigė svarbius veikalus, ėmėsi kitų, taip pat pareikalavusių daug darbo, vedė viešus debatus su eretikais – jis visuomet siekė dialogo – ir veikė puoselėdamas taiką Afrikos provincijose, kurioms iš pietų grasino barbarų gentys. Jis rašė apie tai grafui Darijui, atvykusiam į Afriką spręsti nesutarimo tarp grafo Bonifaco ir imperatoriaus dvaro. Tuo naudojosi maurų gentys rengdamos savo išpuolius.

Savo laiške jis rašė: „Didesnė garbė išvengti karo žodžiu, negu žudyti žmones kalaviju, ir išlaikyti taiką taika, o ne karu. Kovojuojantieji, jei jie yra geri žmonės, be abejo, siekia taikos; vis dėlto tai vyksta per kraują. Tu, priešingai, esi atsiūstas, kad būtų išvengta kraujo praliejimo“ (*Ep* 229, 2). Nelaimė, viltis sutaikinti Afrikos sritis žlugo. 429 m. gegužės mėnesį paties Bonifaco iš keršto pakviesti vandalai persikėlė per Gibraltarą ir įsiveržė į Mauritaniją. Ši invazija greitai pasiekė kitas turtingas Afrikos provincijas. 430 m. gegužės ar birželio mėnesį „Romos imperijos griovikai“, taip šiuos barbarus pavadino Posidijus (*Vita* 30, 1), apsupo ir apgulė Hiponą.

Bonifacas taip pat norėjo pabėgti iš miesto. Per vėlai susitaikęs su dvaru dabar jis veltui bandė stabdyti įsiveržėlius. Biografas Posidijus aprašo Augustino liūdesį: „Labiau negu įprasta, dieną ir naktį jo duona buvo ašaros, o pasiekus gyvenimo pabaigą, senatvė labiau negu kitiems jam kėlė liūdesį ir gedulą“ (*Vita* 28, 6). Jis toliau aiškina: „Iš tikrųjų šis Dievo vyras matė žudynes ir miestų griovimą; namai šalyje buvo sugriauti, o gyventojai prieš nužudyti ar prievarta išskirstyti; bažnyčios atimtos iš kunigų bei tarnautojų, šventosios mergelės ir vienuolynai išblaškyti; kai kurie mirė nukankinti, kiti

buvo nužudyti kalaviju, dar kiti paimti į nelaisvę, prarado sielos, kūno sveikatą, net tikėjimą, būdami priešų pažeminti ilgai, varginančiai ir skausmingai vergijai“ (ten pat, 28, 8).

Nepaisydamas senyvo amžiaus ir nuovargio, Augustinas nenuilsdamas laikėsi guosdamas save ir kitus, melddamasis ir mąstydamas apie slėpiningus Apvaizdos planus. Šiuo požiūriu jis turėjo omenyje „pasaulio senatvę“ – o šis Romos pasaulis buvo iš tikrųjų senas; apie šią senatvę kalbėjo panašiai kaip anksčiau guosdamas pabėgėlius iš Italijos, kai Alariko gotai įsiveržė į Romos miestą 410 metais. Pasak jo, senatvėje daugėja negalavimų: kosuliai, slogos, traiškanotos akys, baimė ir išsekimas. Tačiau nors pasaulis ir sensta, Kristus yra nuolat jaunas; iš čia kyla jo kvietimas: „Neatsisakykite būti atjauninti ir suvienyti su Kristumi netgi sename pasaulyje. Jis tau sako: *Nebijok, tavo jaunystė bus atnaujinta kaip erelio*“ (plg. *Serm.* 81, 8). Taigi krikščionys neturi prarasti drąsos net sunkiomis situacijomis, veikiau jie turi negailėdami pastangų padėti stokojantiems. Didysis Bažnyčios mokytojas, atsakydamas Tiabės vyskupui Honoratui, kuris jo klausė, ar vyskupas, kunigas ar kitas Bažnyčios žmogus barbarams minant ant kulnų gali pabėgti gelbėdamas savo gyvybę, patarė taip: „Kai visiems gresia bendras pavojus, t. y. vyskupams, dvasininkams ir pasauliečiams, tegu tie, kuriems reikia kitų, nebūna apleisti tų, kurių jiems reikia. Šiuo atveju tegul visi drauge išsikelia į saugias vietas; tačiau jei kai kurie privalo likti, jie neturi būti apleisti tų, kurie jiems turi padėti šventąja tarnyste; kad arba drauge išsigelbėtų, arba drauge kentėtų nelaimės, kurias šeimos Tėvas skiria“ (*Ep* 228, 2). Ir jis daro išvadą: „Toks elgesys yra ypatingas meilės įrodymas“ (ten pat, 3). Argi galima šiuose žodžiuose neatpažinti didvyriškos žinios, kurią per šimtmečius daugybė kunigų priėmė ir padarė savo savastimi?

Hipono miestas kurį laiką priešinosi. Augustino vienuolyno namai atvėrė duris ir priėmė kitus kolegas vyskupas, prašiusius svetingumo. Tarp jų buvo buvęs Augustino mokinys Posidijus, palikęs šių dramatiškų dienų tiesioginį liudijimą. Posidijus pasakoja: „Trečią apgulos mėnesį Augustinas atsigulė karščiuodamas į lovą – tai buvo jo paskutinė liga“ (*Vita*, 29, 3). Šventasis senelis tuo metu, galiausiai būdamas laisvas, galėjo dar intensyviau atsiduoti maldai. Jis mėgdavo sakyti, jog nė vienas, vyskupas, vienuolis ar pasaulietis, kad ir koks nepriekaištingas jo elgesys atrodytų, negali stoti mirties akivaizdon be tinkamos atgailos. Todėl be paliovos, su ašaromis akyse kartojto atgailos psalmes, kurias anksčiau taip dažnai recituodavo su žmonėmis (plg. ten pat 31, 2).

Kuo liga darėsi sunkesnė, tuo labiau mirštantis vyskupas jautė vienatvės ir maldos poreikį: „Idant niekas ne-

trukdytų jo susitelkimo, beveik dešimčiai dienų likus iki tol, kai paliko kūną, jis paprašė mūsų neleisti nieko į jo kambarį, išskyrus tomis valandomis, kai ateidavo jo gydytojai ar būdavo atnešamas valgis. Jo troškimas buvo tiksliai įvykdytas, ir visą tą laiką jis atsidavė maldai“ (ten pat, 31, 3). Jo paskutinis atodūsis buvo 430 m. rugpjūčio 28 d.: pagaliau didi širdis rado atilsį Dieve.

Posidijus rašo: „Atsisveikinant su jo kūnu, buvo paaukota Dievui auka, kurioje visi dalyvavome, o tuomet jis buvo palaidotas“ (*Vita* 31, 5). Nežinomu laiku jo kūnas buvo pergabentas į Sardiniją, o iš ten apie 725 m. į Šv. Petro baziliką (*San Pietro in Ciel d'oro*) Pavijoje, kur ir šiandien ilsisi. Augustino pirmasis biografas pateikia apie jį tokią galutinę ištarmę: „Jis paliko savo Bažnyčiai gausią dvasininkiją, pilnutėlius vyrų ir moterų vienuolynus, kuriuose vienuoliai gyveno laikydamiesi skaistumo ir klusnumo vyresniesiems, taip pat bibliotekas su savo knygomis bei kalbomis ir kitų šventųjų veikalais, iš kurių per Dievo malonę galima patirti jo nuopelnus ir didybę ir kur tikintieji teberanda jį gyvą“ (*Possidius, Vita*, 31, 8). Prie šios nuomonės taip pat galime prisidėti: jo raštuose irgi „randame jį gyvą“. Skaitydami šventojo Augustino raštus nesusidarau įspūdžio, jog tai žmogus, miręs prieš 1600 metų, bet jaučiu tarsi jis būtų šiandienos žmogus: bičiulis, bendraamžis, kalbantis man, bylojantis mums savo šviežiu ir šios dienos tikėjimu. Išvelgiame šventojo Augustino, prabylančio į mane ir mus per savo Raštus, amžiną tikėjimo aktualumą; tai iš Kristaus, amžinojo įsikūnijusio Žodžio, Dievo Sūnaus ir Žmogaus Sūnaus, kylantis tikėjimas. Galime matyti, jog tas tikėjimas nėra vakarykštis, nors ir skelbtas vakar. Jis visuomet šiandienis, nes Kristus yra tikras vakar, šiandien ir per amžius. Jis yra Kelias, Tiesa ir Gyvenimas. Taigi Augustinas drąsina mus patikėti save šiam amžinai gyvam Kristui ir taip rasti savo gyvenimo kelią.

Trečioji katechezė (2008 m. sausio 30 d.)

Po Maldų už krikščionių vienybę savaitės šiandien grįžtame prie didžios šv. Augustino figūros. 1986 m., minint 1600 metų nuo jo atsivertimo, mano mylimasis pirmtakas Jonas Paulius II jam skyrė ilgą ir turiningą dokumentą, apaštališkąjį laišką *Augustinum Hipponensem*. Pats popiežius pavadino šį tekstą „padėka Dievui už tą dovaną, kurią jis savo nuostabiu atsivertimu padarė Bažnyčiai, o per ją – visai žmonijai“. Norėčiau grįžti prie atsivertimo temos kitų audiencijų metu. Tai pamatinė ne tik Augustino asmeninio gyvenimo, bet taip pat mūsų gyvenimo tema. Praėjusio sekmadienio Evangelijoje pats Viešpats apibendrino savo skelbimą

žodžiu „Atsiverskite“. Sekdami šv. Augustino pėdomis įstengsime apmąstyti, kas yra tas atsivertimas: tai galutinis, lemiamas dalykas, tačiau pamatinis sprendimas turi būti plėtojamas, įgyvendinamas per visą mūsų gyvenimą.

Tačiau šiandienos katechezė skirta tikėjimo ir proto temai, tai lemiamą temą, tiksliau sakant, kertinę šv. Augustino biografijos temą. Būdamas vaikas jis mokėsi katalikų tikėjimo iš savo motinos Monikos. Tačiau pauglystėje apleido savo tikėjimą, nes nebeįžvelgė jo protingumo ir atmetė religiją, kuri, jo supratimu, taip pat nebuvo proto, t. y. tiesos, išraiška. Augustino tiesos troškimas buvo radikalus ir nuvedė jį tolyn nuo katalikų tikėjimo. Tačiau jo radikalizmas buvo toks, kad negalėjo būti patenkintas filosofijomis, nesiekiančiomis pačios tiesos, nesiekiančiomis Dievo, tokio Dievo, kuris būtų ne vien galutinė kosmologinė hipotezė, bet tikras Dievas, teikiantis gyvybę ir įžengiantis į mūsų gyvenimą. Taigi visas Augustino intelektualinis ir dvasinis vystymasis ir šiandien yra galiojantis pavyzdys, žvelgiant į santykį tarp tikėjimo ir proto; tai svarbus dalykas ne vien tikinčiajam, bet ir kiekvienam ieškančiam tiesos žmogui, tai esmingai svarbus klausimas, nulemiantis kiekvieno žmogaus vidinę pusiausvyrą ir likimą. Šie du matmenys, tikėjimo ir proto, negali būti atskiriami ar supriešiami; jie visuomet privalo eiti drauge. Pats Augustinas po savo atsivertimo rašė, kad tikėjimas ir protas yra „dvi jėgos, vedančios į pažinimą“ (*Contra Academicos* III, 20, 43). Šiuo požiūriu teisėtai išlieka dvi garsios Augustino formuluotės (plg. *Sermones*, 43, 9), išreiškiančios nuoseklią tikėjimo ir proto sintezę: *crede ut intelligas* („tikiu, idant suprasciau“) – tikėjimas atveria kelią, leidžiantį peržengti tiesos slenkstį, – tačiau taip pat neatskiriamai: *intellige ut credas* („suprantu, idant tikėčiau“), tyrinėk tiesą, idant galėtum Dievą rasti ir tikėti.

Du Augustino teiginiai konkrečiai ir tiesiogiai, taip pat labai giliai išreiškia šios problemos sintezę, kur Katalikų Bažnyčia mato jos pačios kelią. Istorijoje ši sintezė susiformavo net iki Kristaus atėjimo, helenistiniame judaizme susidūrus judėjų tikėjimui ir graikų mąstysenai. Vėlesniu laikotarpiu ši sintezė buvo perimta ir plėtota daugelio krikščioniškų mąstytojų. Darna tarp tikėjimo ir proto visų pirma reiškia, jog Dievas nėra tolimas: jis nėra nutolęs nuo mūsų proto ir mūsų gyvenimo; jis artimas kiekvienam žmogui, artimas mūsų širdžiai ir mūsų protui, jei mes iš tikrųjų leidžiamės į kelionę.

Augustinas suvokė šį Dievo artumą žmogui ypač intensyviai. Dievo esamybė žmoguje yra gili ir tuo pat metu slėpininga, tačiau žmogus ją gali atpažinti savo vidinėje gelmėje. Atsivertusysis sako: „Neik išorėn, bet grįžk į savo vidų; tiesa gyvena žmogaus viduje; jei rasi, kad

tavo prigimtis yra kintama, perženk save patį. Tačiau atmink, kai peržengi save patį, peržengi protaujančią sielą, todėl siek ten, kur įžiebtą proto šviesa“ (*De vera religione*, 39, 72). Lygiai tą patį jis pats pabrėžia garsiu posakiu *Išpažinimuose*, Dievo garbei parašytoje dvasinėje biografijoje: „Sukūrei mus, nukreipdamas savęs, ir mūsų širdis nežino ramybės, kol nenurimsta tavyje“ (I, 1, 1).

Todėl nutolimas nuo Dievo yra tapatus nutolimui nuo savęs paties. Kreipdamasis tiesiogiai į Dievą Augustinas pripažįsta *Išpažinimuose* (III, 6, 11): „Tu buvai mano viduje giliau nei pati giliausia mano gelmė ir aukščiau nei pats aukščiausias mano aukštis“ (*inferior intimo meo et superior summo meo*); kitoje vietoje, atmindamas laikotarpį iki savo atsivertimo, jis priduria: „Tu buvai priešais mane, o aš buvau nutolęs nuo savęs ir negalėjau surasti savęs: juo labiau tavęs“ (*Išpažinimai*, V, 2, 2). Būtent todėl, kad Augustinas asmeniškai išgyveno intelektualinę ir dvasinę kelionę, jis taip netarpiškai, giliai ir išmintingai tai sugebėjo perteikti savo veikaluose; dviejose kitose žymiose *Išpažinimų* vietose (IV, 4, 9 ir 14, 22) jis teigia, jog žmogus yra „didžioji mįslė“ (*magna quaestio*) ir „didelė bedugnė“ (*grande profundum*), mįslė ir bedugnė, kurias tik Kristus gali nušviesti ir išgelbėti. Štai kas svarbu: žmogus, nutolęs nuo Dievo, taip pat nutolęs nuo savęs, tapęs svetimas sau, gali rasti save tik sutikdamas Dievą. Taip jis grįš pas save, pas savo tikrąjį aš, tikrąją tapatybę.

Vėliau Augustinas veikale *De civitate Dei* (XII, 27) pabrėžė, jog žmogus savo prigimtimi yra socialus, bet nesocialus nuodėme; jis išgelbėtas Kristaus, vienintelio tarpininko tarp Dievo ir žmonijos, kuris, pasak mano pirmtako Jono Pauliaus II, yra „visuotinis laisvės ir išgelbėjimo kelias“ (*Augustinum Hipponensem*, 21). Augustinas tame pačiame veikale toliau teigia, kad be šio kelio, kurio niekuomet netrūko žmonijai, „nė vienas nebuvo išlaisvintas ir negali būti išlaisvintas“ (*De civitate Dei* X, 23, 2). Kristus, būdamas Bažnyčios galva ir išganymo tarpininkas, slėpiningai susivienija su Bažnyčia taip, kad Augustinas galėjo pasakyti: „Mes tapome Kristumi. Jei jis yra galva, mes esame nariai. Jis ir mes drauge esame visas žmogus“ (*In Ioannis evangelium tractatus* XXI, 8).

Dievo tauta ir Dievo namai: Bažnyčia Augustino požiūriu glaudžiai susijusi su Kristaus Kūno sąvoka, pagrįsta Senojo Testamento kristologine interpretacija ir sakramentiniu gyvenimu, sutelktu apie Eucharistiją, kurioje Viešpats duoda mums savo Kūną ir perkeičia mus į savo Kūną. Taigi esmingai svarbu tai, kad Bažnyčia, Dievo tauta kristologine, o ne sociologine prasme, būtų iš tikrųjų įrikiuota į Kristų, kuris, pasak Augustino, „meldžiasi už mus, meldžiasi mumyse ir meldžiasi

per mus; jis meldžiasi už mus kaip mūsų kunigas, jis meldžiasi mumyse kaip mūsų galva, jis meldžiasi per mus kaip mūsų Dievas: jame atpažįstame mūsų balsą, o mumyse – jo balsą“ (*Enarrationes in Psalmos* 85, 1).

Jonas Paulius II savo apaštališkojo laiško *Augustinum Hipponensem* pabaigoje klausė paties šventojo, ką jis norėtų pasakyti šiandienos žmonėms, ir atsakė paties Augustino žodžiais, netrukus po atsivertimo jo padiktuotais laiške: „Man regis, jog žmonės turi grįžti prie vilties rasti tiesą“ (*Epistulae* 1, 1); tą tiesą, kuri yra pats Kristus, tikras Dievas, kuriam skiriama viena gražiausių ir žinomiausių *Išpažinimų* maldų (X, 27, 38): „Vėlai pamilau tave, groži, toks senovinis ir toks naujas, vėlai pamilau tave! Ir štai, tu buvai viduje, o aš lauke ir ten tavęs ieškojau ir sudarkytas broviausi į tas grožybes, kurias sukūrei. Tu buvai su manimi, o aš su tavimi nebuvau. Toli nuo tavęs mane laikė tai, ko, jei nebūtų tavyje, [visai] nebūtų. Pakviete, sušukai ir suskaldei mano kurtybę, suspindėjai, sublyksėjai ir nuvijai mano aklybę, paskleidei savo kvapą, aš įkvėpiau ir ilgiausiu tavęs, paragavau ir alkstu, ir trokštu tavęs, tu paliete mane ir aš užsidegiau tavo ramybės troškimu.“

Augustinas sutiko Dievą ir per savo gyvenimą išgyveno jį taip, kad ši tikrovė – o tai pirmiausia susitikimas su Jėzumi kaip asmeniu – perkeitė jo gyvenimą, kaip perkeičia kiekvieno žmogaus, vyro ar moters gyvenimą, bet kokiam amžiuje patiriančio malonę jį sutikti. Melskimės, kad Viešpats suteiktų šią malonę ir leistų mums rasti jo ramybę.

Dvasininkijos kongregacija

Paaiškinamoji nota, skirta padėti skatinti Eucharistijos nuolatinės adoracijos¹ kunigų ir kunigiškųjų pašaukimų labui praktiką vyskupijose (parapijose, rektoratuose, koplyčiose, vienuolynuose, seminarijose)

Savo posinodiniame apaštališkajame paraginime *Sacramentum caritatis* Šventasis Tėvas, popiežius Benediktas XVI, sukonkretino nekintantį Bažnyčios mokymą apie Eucharistijos nuolatinės adoracijos esminę svarbą bažnytiniame gyvenime šiuo klausimu tiesiogiai kreipdamasis į visus vyskopus, kunigus bei visą Dievo tautą šiais žodžiais: „Todėl kartu su Sinodo susirinkimu nuoširdžiai Bažnyčios ganytojams ir Dievo tautai

rekomenduojau Eucharistijos adoraciją, individualią ir bendruomenišką (194). Šiame kontekste labai naudinga būtų tinkama katechezė, tikintiesiems paaiškinant šio kulto akto, leidžiančio giliau suprasti ir vaisingiau švęsti liturgiją, svarbą. Pirmiausia tankiau apgyventose srityse, kiek leidžia galimybės, nuolatinei adoracijai tebus paskirtinos bažnyčios bei koplyčios. Be to, siūlau katechetikos kursuose, ypač rengiant pirmajai Komunijai, diegti vaikams laiko su Jėzumi leidimo grožį bei prasmę, puoselėjant stebėjimąsi jo buvimu Eucharistijoje“ (*Sacramentum caritatis*, 67).

Prisidėdama prie Šventojo Tėvo raginimo, Dvasininkijos kongregacija, rūpindamasi kunigija, siūlo:

1) kiekvienai vyskupijai paskirti kunigą, kuris visą laiką skirtų – kiek tai įmanoma – ypatingai Eucharistijos adoracijos skatinimo ir šios svarbios tarnystės koordinavimo vyskupijoje tarnybai. Dosniai atiduodamas save šiai tarnybai, toks kunigas gebės įgyvendinti šį ypatingą liturginio, teologinio, dvasinio ir pastoracinio gyvenimo matmenį, jei įmanoma, paties vyskupo specialiai tam paskirtoje vietoje, kurioje tikintieji galėtų gauti Eucharistijos nuolatinės adoracijos vaisių. Kaip egzistuoja Marijos šventovės su šia ypatingai tarnybai paskirtais ir į šiuos ypatingus poreikius gebančiais atsiliepti rektorais, taip gali egzistuoti ir „Eucharistijos šventovės“ – su už jas atsakingais kunigais, – kurios skleistų bei skatintų ypatingą Bažnyčios meilę nuolatos švenčiamai ir nepertraukiamai adoruojamai Švenčiausiajai Eucharistijai. Tokia tarnyba kunigų bendruomenėje nuolat primintų visiems vyskupijos kunigams, kad, pasak Benedikto XVI, „*jų šventėjimo paslaptis glūdi būtent Eucharistijoje*. <...> *Kunigas pirmiausia turi būti Eucharistiją kontempliuojantis adoruojujas*“ (Viešpaties angeło malda, 2005 m. rugsėjo 18 d.);

2) nuolatinei Eucharistijos adoracijai rezervuoti specialias vietas. To siekiant, klebonai, rektorai ir kapelionai ragintini savo bendruomenėse įvesti individualios ir bendruomeninės Eucharistijos adoracijos praktiką, bendromis pastangomis stengiantis sustiprinti maldos gyvenimą. Į tai tebūna įtraukiami visi tikintieji, pradedant pirmajai Komunijai besirengiančiais vaikais;

3) šiuo projektu susidomėjusioms vyskupijoms ieškoti atitinkamų aukų nuolatinei Eucharistijos adoracijai organizuoti seminarijose, parapijose, rektoratuose, oratorijose, šventovėse bei vienuolynuose. Dieviškoji Apvaizda neabejotinai padės surasti geradarių, norinčių prisidėti prie darbų, kuriais būtų siekiama išjudinti šį eucharistinio atsinaujinimo dalinėse Bažnyčiose projektą, būtent prie adoracijai skirtos garbinimo vietos pastatymo ar jos įrengimo dideliame kulto pastate, iškilmingos

monstrancijos ar puošnaus liturginio drabužio įsigijimo bei projektui skatinti reikalingų liturginių, pastoracinių, dvasinių priemonių finansavimo;

4) iniciatyvas, skirtas vietinei dvasininkijai, ypač susijusias su nuolatinu kunigų ugdymu, visada persmelkti Eucharistijos dvasia, specialiai skiriant tinkamą laiką Švč. Sakramento adoracijai, idant tai – kartu su šv. Mišiomis – taptų kiekvieno individualaus ir bendruomeninio įsipareigojimo varomąja jėga;

5) Eucharistijos adoracijos būdai įvairiose vietovėse, nelygu aplinkybes, gali skirtis. Pavyzdžiui:

– 24 valandų per parą nuolatinė Eucharistijos adoracija;

– ankstyvą rytą prasidedanti ir iki vakaro trunkanti Eucharistijos adoracija;

– kasdieninė Eucharistijos adoracija tam tikromis valandomis;

– Eucharistijos adoracija tam tikromis valandomis vieną ar keliskart per savaitę;

– Eucharistijos adoracija tokiomis ypatingomis progomis, kaip šventės ir sukaktys.

Dvasininkijos kongregacija iš anksto reiškia padėką ordinarams, nusprendiantiems remti šį projektą, kuris tikrai atnaujins dvasininkijos ir Dievo tautos dvasingumą jų dalinėse Bažnyčiose.

Siekiant, kaip galima, įdėmiau sekti šio svarbaus Šventojo Tėvo paragavimo plėtojimąsi, pavienių ordinarių, susidomėjusių šia iniciatyva, maloniai prašoma informuoti šią dikasteriją, kaip jų vyskupijose plėtojama nuolatinė Eucharistijos adoracija, nurodant pirmiausia į šį svarbų apaštalavimą įtrauktus kunigus bei vietas.

Jei prireiks išsamesnių paaiškinimų, Dvasininkijos kongregacija visada pasirengusi juos pateikti.

Vatikanas, 2007 m. gruodžio 8 d.

Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo iškilmė

¹ Pasakymu „nuolatinė Eucharistijos adoracija“ galvoje turima ne tik 24 valandas per parą trunkanti nepertraukiama adoracija, bet ir nuolatinė adoracija nuo pirmųjų ryto iki paskutiniųjų vakaro valandų. Pastaroji, tiesą sakant, gali labiau tikti nedidelėse bendruomenėse gyvenantiems kunigams bei tikintiesiems. Kur tikinčiųjų daugiau ir to norima, galima pasverti nepertraukiama Eucharistijos išstatymo galimybę.

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis

2008 m. kovo 12 d. Kaune vyko Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis. Kartu su Lietuvos vyskupais posėdžiavo apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Peteris Stephanas Zurbrigganas.

Popiežiškosios Šv. Kazimiero kolegijos Romoje rektorius kun. Petras Šiurys posėdžio dalyviams pristatė reformuotą šios kolegijos Statutą. Jį reikia keisti tiek dėl naujų Katalikiškojo auklėjimo kongregacijos reikalavimų, tiek dėl pačios kolegijos dabartinio statuso. Seniau kolegijoje gyvendavo kunigystei besiruošiantys lietuviai klierikai, o šiuo metu joje apsistoja tik teologijos studijas Romoje tęsiantys kunigai. Pagal naująjį Statutą kolegija yra tiesiogiai pavaldi Lietuvos Vyskupų Konferencijai. Kolegijai vadovauja rektorius, kurio siūlymu skiriamas vicerektorius ir dvasios tėvas. Vyskupų Konferencija skiria priežiūros komisiją ir savo delegatą, kuris dalyvauja sprendžiant einamuosius kolegijos gyvenimo klausimus. Lietuvos vyskupai pritarė naujam kolegijos Statutui; jis bus teikiamas tvirtinti Katalikiškojo auklėjimo kongregacijai. Rektorius informavo vyskupus, kad Šv. Kazimiero kolegija šių metų spalį švęs įsteigimo 60-metį.

Lietuvos vyskupijų ganytojai aptarė išskylančius sunkumus dėl teologijos, kanonų teisės ir kitų mokslo laipsnių pripažinimo Lietuvoje. Pagal Lietuvos Respublikos ir Šventojo Sosto sutartį dėl bendradarbiavimo švietimo ir kultūros srityje, šalis pripažįsta viena kitos kvalifikacinius laipsnius. Todėl popiežiškuosiuose Romos universitetuose įgyti mokslo laipsniai turėtų būti Lietuvoje pripažįstami be jokių papildomų reikalavimų ir išlygų.

Lietuvos Vyskupų Konferencijos Liturgijos komisijos pirmininkas vysk. Jonas Boruta pristatė naujų liturginių knygų lietuvių kalba rengimo eigą. Šių Bažnyčiai reikalingų tekstų vertimas bei redagavimas vyksta labai lėtai, nes trūksta žmonių, kurie ne tik turėtų reikiamą išsilavinimą ir gerai mokėtų lotynų kalbą, bet ir galėtų atsidėti šiam darbui atleisti nuo kitų gausių pareigų. Dievo kulto ir sakramentų tvarkos kongregacija kanoninius tekstus paskelbia lotynų kalba, pagal juos turi būti rengiami visi vertimai į kitas kalbas. Vyskupai sutarė, kad reikia ruošti specialistų, kurie ateityje galėtų rengti liturgines knygas.

Vilniaus arkivyskupas kardinolas Audrys Juozas Bačkis pristatė ateinančių metų gegužės 1–3 d. Vilniuje planuojamą rengti Taizė jaunimo susitikimą. Šio renginio globėjais Lietuvos Vyskupų Konferencija patvirtino

Vilniaus arkivyskupą kard. A. J. Bačkį, LVK Jaunimo reikalų tarybos pirminką vysk. R. Norvilą ir LVK Generalinį sekretorių mons. G. Grušą. Pagrindinis Europos jaunimo susitikimo organizatorius bus Vilniaus arkivyskupijos jaunimo centras, bendradarbiaus kitų Lietuvos vyskupijų jaunimo centrai.

Posėdžio dalyviai diskutavo apie Šv. apaštalo Pauliaus metų šventimo galimybes Lietuvoje. Šiuos metus yra paskelbęs popiežius Benediktas XVI; jie bus minimi nuo š. m. birželio 29-osios iki 2009-ųjų birželio 29-osios. Vilkaviškio vyskupas R. Norvila pristatė planuojamus Vilkaviškio vyskupijos renginius ir programas, kurios padėtų geriau pažinti Tautų apaštalą ir jo laiškus, paskatintų tikinčiųjų sąmoningumą ir aktyvumą. Jais norima pabrėžti misijinį ir katechetinį apaštalo veiklos aspektą. Numatoma organizuoti kilnojamą parodą, išleisti šių metų minėjimui skirtą leidinį, kai kuriose parapijose rengti vadinamąsias Misijų dienas. Buvo kalbėta apie galimybę šiais metais išleisti šv. apaštalą Paulių pristatančių knygų ir katechetinių priemonių.

Posėdyje vyskupams buvo pristatyta Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo kunigų marijonų ir Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo vargdienių seserų vienuolijų kuriama Pal. Jurgio Matulaičio draugija. Vyskupai pritarė šios draugijos veiklai ir nurodė, kad steigiant skyrius parapijose reikės gauti vietos klebono ir vyskupijos ordinaro pritarimą.

Posėdyje buvo kalbėta apie Lietuvos *Caritas* padėtį. Šios organizacijos skyriai turėtų imtis naujo vaidmens, veikliau organizuoti pagalbą stokojantiems savo aplinkos žmonėms, skatinti tikinčiuosius padėti vieni kitiems ir sudaryti sąlygas tokiai veiklai. Plačiau apie *Caritas* nacionalinės ir vietinės veiklos perspektyvas numatyta diskutuoti ateinančiame Plenariniame LVK posėdyje.

Lietuvos vyskupai svarstė naują pasirengimo Santuokai anketos formą. Ji pakeistų dabar galiojančią priešsantuokinės apklausos anketą. Projektui iš esmės buvo pritarta, galutinį variantą numatyta patvirtinti ateinančiame Plenariniame LVK posėdyje.

Lietuvos Vyskupų Konferencijos delegatu į šių metų spalio mėnesį Romoje vyksiančią Dievo Žodžiui skirtą Vyskupų sinodo asamblėją buvo išrinktas vysk. Rimantas Norvila, esant reikalui jį pavaduotų vysk. J. Ivanauskas.

Posėdyje Lietuvos vyskupai suderino sąrašą kunigų, kurie ateinančiais mokslo metais pradės arba tęs licenciato ir doktorato studijas Romos popiežiškuosiuose universitetuose.

Kitas plenarinis Lietuvos Vyskupų Konferencijos posėdis bus surengtas gegužės 27–29 d. Trinapolio rekolekcijų namuose Vilniuje.

Vyskupų Konferencijos sekretoriatas

Šv. Kazimiero – Lietuvos globėjo iškilmė

Kovo 4 d. Vilniaus arkikatedroje bazilikoje džiaugsmingai paminėta Lietuvos ir viso pasaulio jaunimo globėjo šv. Kazimiero iškilmė. Vidurdienį iškilmingas šv. Mišias aukėjo Vilniaus arkivyskupo augziliaras vyskupas Juozas Tunaitis, homilijoje apžvelgęs šventojo gyvenimą, kvietęs branginti dorą ir tikėjimą, kurie svarbūs krikščionio gyvenime, nes padeda atsilaikyti prieš

Paskyrimai Vilkaviškio vyskupijoje

Kun. **Gintautas Kuliešius** atleistas iš Bagošios parapijos klebono pareigų ir paliktas eiti kitas ankstesnes pareigas.

Kun. **Juozas Fakėjavas** paskirtas Bagošios parapijos klebonu ir įpareigotas talkinti Vilkaviškio vyskupijos šeimos centro veikloje.

-Vlk-

Įamžintas popiežiaus Jono Pauliaus II atminimas

Kovo 4-ąją, Šventojo Lietuvos globėjo Kazimiero dieną, Klaipėdos universitetas pasitiko neeilinėmis iškilėmis. Pedagogikos fakulteto Katechetikos katedroje atidaryta nauja auditorija, dedikuota popiežiaus Jono Pauliaus II garbei. Iškilmėse dalyvavo apaštališkasis nuncijus arkivyskupas dr. Peteris Stephanas Zurbruggenas, sekretorius mons. dr. Jean-Francois Lantheaume, Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ, prel. dr. Juozas Šiurys, Klaipėdos universiteto rektorius prof. habil. dr. Vladas Žulkus, Katechetikos katedros vedėjas kun. dr. Arvydas Ramonas, kunigai, fakulteto dėstytojai ir studentai.

Iškilmės malda pradėjo apaštališkasis nuncijus, pašventindamas Jono Pauliaus II atminimui skirtą naują auditoriją. Sveikindamas susirinkusiuosius arkiv. Peteris Stephanas Zurbruggenas pasidžiaugė galimybe apsilankyti Klaipėdos universitete. Jis priminė, jog popiežius buvo ir akademinės bendruomenės žmogus, dėstė filosofiją Liublino universitete. Nuncijus linkėjo gražių akademinų ir dvasinių vaisių ir padovanojo Katechetikos katedros bibliotekai vertingų knygų.

Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ nuosirdžiai džiaugėsi vaisingu bendradarbiavimu su Klaipėdos universitetu. Ganytojas priminė, jog nemaža dalis katalikų tikybos mokytojų vyskupijoje yra būtent šios mokslo įstaigos absolventai. Vyskupas vylėsi, jog ir ateityje universitetinės studijos padės nau-

jiems pedagogams vaisingai darbuotis Telšių vyskupijos parapijose.

Klaipėdos universiteto rektorius prof. habil. dr. Vladas Žulkus sveikindamas susirinkusiuosius neslėpė džiaugsmo, kad šiame universitete atidaroma auditorija didžiausiai XX a. asmenybei – Dievo tarnui Jonui Pauliui II, prisipažino turėjęs abejonę širdyje, kai kilo mintis įrengti tokią auditoriją – ar pavyks? Rektorius dėkojo garbiesiems svečiams ir linkėjo, kad šioje naujojoje auditorijoje niekada netrūktų studentų.

Katechetikos katedros vedėjas kun. dr. Arvydas Ramonas padėjo apaštališkajam nuncijui, Telšių vyskupui ir visiems svečiams bei gausiems rėmėjams, kurių finansinės paramos dėka prikelta gyvenimui ši auditorija ir nuolat papildoma biblioteka.

-kss-

Taizė pamaldos

Vasario 27 d. Vilniaus Šv. Teresės bažnyčios kriptoje vyko Taizė pamaldos, kuriose dalyvavo Taizė bendruomenės broliai Robas ir Jean-Marie, Evangelikų liuteronų bažnyčios Lietuvoje vyskupas Mindaugas Sabutis, taip pat jaunimas iš Vilniaus parapijų, puoselėjantis ekumeninio pobūdžio pamaldumą. Šis susitikimas skirtas pasirengti 2009 m. gegužės 1–3 d. Vilniuje vykšančiam Taizė bendruomenės organizuojamam regioniniam jaunimo susitikimui.

2009 m. Lietuva švęs tūkstantmečio jubiliejų, o Vilnius paskelbtas Europos kultūros sostine. Šia proga Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis ir Taizė bendruomenės vadovas brolis Aloisas, įkūrėjo brolio Roger įpėdinis, sutarė 2009 m. gegužės 1–3 d. Vilniuje surengti tokį jaunimo susibūrimą, kad jubiliejaus minėjimas turėtų krikščioniškos dvasios ir būtų paskata daugeliui žmonių susimąstyti apie svarų tikėjimo indėlį ne tik į Lietuvos kultūrą, bet ir į žmogaus gyvenimą.

pasaulio išbandymus. Visą dieną Vilniaus arkikatedroje prie sidabrinio sarkofago, kuriame ilsisi šv. Kazimieras, žmonės tyliai meldėsi.

Po pietų jaunimas iš įvairių Lietuvos parapijų Vilniaus arkikatedros Šv. Kazimiero koplyčioje rinkosi į misteriją. Ją pastatė Vilniaus Užupio gimnazijos moksleiviai, vadovaujami jaunimo spektaklių režisierės ir aktorės Rūtos Papatytės, pagal Juozo Grušo pjesę „Barbora Radvilaitė“. Šios pjesės vienas iš pagrindinių veikėjų Žygimantas Augustas buvo šv. Kazimiero sūnėnas. Misterijoje skambėjo meilės tema, svarbi ne tik šventiesiems, karaliams, bet ir paprastiesiems žmonėms. Moksleiviai ne tik vaidino, bet ir patys grojo pučiamaisiais instrumentais. Vėliau šventės dalyviai pasiskirstė į grupes aplankė Vilniaus arkikatedros požemius, koplyčias, iš kvalifikuotai pasiruošusių gidų išgirdo apie šv. Kazimiero giminaičius, apie jo stebuklus, relikvijų keliones ir turėjo progos pažinti šventąjį kaip žmogų, maldininką, lankydavusį šią šventovę.

Po kelionės arkikatedros labirintais jaunimas giedojo giesmę Šventajai Dvasiai, klausėsi Aurimo Pauliaus Rudinsko OP katechezės apie skaistumą jauno žmogaus gyvenime. Dominikonas sakė, jog niekas nenori būti laikomas daiktu, nesmagiai jaučiasi, jei kiti jį kėsina savintis, išnaudoti. Tai atsitinka, kai žmogus pasiduoda aistrai, nevertina nei savęs, nei kito. Tikras, tvirtas ir mylintis žmogus sugeba susivaldyti, moka laukti, atsižvelgti į kitą asmenį ir meilę parodyti kitais būdais. Skaistumas – tai tikra, būtina meilės dalis, besireiškianti pagarba kitam ir sau pačiam, pakelianti žmogų aukščiau instinktų. Skaistumas įmanomas ir šeimoje kaip pagarba ir nesavanau-diškas dėmesys kitam asmeniui. Tai žmonių meilei dovanuoja dar didesnę polėkį ir grožį.

Katechezė baigta šlovinimu. Jaunimui giedoti šiuolaikiškas giesmes padėjo krikščioniškos muzikos grupė „Ichtus“. Ši grupė šlovinė Viešpatį ir šv. Mišiose, kurioms vadovavo Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis. Kartu koncelebravo mons. Gintaras Grušas, t. Algirdas Malakauskis OFM, t. Aurimas Paulius Rudinskas OP, t. Jonas Savickas FJ, kun. Robertas Šalaševičius, kun. Rimgaudas Šiūlys, kun. Jurgis Vitkovskij, kun. Vaclav Volodkovič. Homilijoje kardinolas kvietė žvelgti į šv. Kazimierą, kuris ėjo prieš srovę, nepasidavė malonumų, patogumų vilionėms karališkuose rūmuose, priešinosi, nes buvo pasirinkęs ir savo gyvenime laikytis tikėjimo principų. Todėl labai svarbu visų laikų krikščionims sekti šventaisiais, rodžiusiais gailėstingos meilės pavyzdžius. Šiais laikais taip pat daug bendruomenių pasiryžę patarnauti silpniesiems, neįgaliesiems, kitų atstumtiems žmonėms. Jaunimas gali labai prasmingai prisidėti prie tokių bendruomenių veiklos, savo talentus, laiką paskirti savanorystei. Grupelėmis ar pavieniui galima lankyti ligonius, vienišus žmones, darbuotis *Caritas* iniciatyvose, prisidėti prie „Tikėjimo ir Šviesos“ bendruomenės veiklos ir padėti sutrikusio intelekto asmenims. Svarbu tikėjimo ir artimo meilės daugiau įsileisti į savo gyvenimą, kad galėtų džiaugtis kiti žmonės ir pats Dievas, kuriam patarnaujame per vargšus ir silpnuosius.

Po šv. Mišių jaunimas dalijo specialiai šiai šventei savo keptus meduolius, vaišinosi arkikatedros bazilikos administratoriaus kun. Ričardo Doveikos dovanotomis spurgomis, gėrė arbatą ir aikštėje prie šventovės drauge su folkliarais šoko bendruomeniškus šokius, miestui paliudijo, kaip galima blaičiai, džiugiai švęsti šventes.

-sbuž-

Lietuvos šeimos centrų konferencija Panevėžyje

Vasario 23–24 d. Panevėžyje surengta tradicinė, jau penktoji, Lietuvos šeimos centrų metinė konferencija. Šiųmetės konferencijos tema – „Džiaugsmo ieškojimas šeimoje“. Šį renginį rėmė Panevėžio vyskupijos kurija, Panevėžio miesto savivaldybė, Kazimiero Paltaroko vidurinė mokykla, Vokietijos katalikų solidarumo akcija *Renovabis*. Organizatoriai – Lietuvos šeimos centras ir Panevėžio vyskupijos šeimos centras. Į konferenciją iš visų Lietuvos vyskupijų susirinko per 300 šeimos centrų darbuotojų, savanorių, jaunų šeimų su vaikais.

Trumpoje Vilniaus arkivyskupo metropolito kardinolo A. J. Bačbio, Lietuvos Vyskupų Konferencijos Šeimos reikalų tarybos pirmininko, spaudos konferencijoje, vykusioje Panevėžio savivaldybės salėje, žurnalistai informuoti, jog visos temos konferencijoje bus nagrinėjamos atkreipiant dėmesį į džiaugsmo šeimoje siekimą. Kardinolas A. J. Bačkis, prisiminęs savo tėvus, sakė, kad šiais laikais, kai kyla noras imituoti šeimą, pati šeima – vyro ir moters santuoka – jau yra džiaugsmas, kurį mes kiekvienas patyrėme joje augdami. Prof. D. Gailienė atkreipė dėmesį, jog valstybė privalo ginti šeimą, kad nereikėtų aiškinti ir įrodinėti akivaizdžių dalykų. Kardinolas A. J. Bačkis atsakė į žurnalistų klausimus.

Pradėdamas konferenciją, jos dalyvius ir garbingus svečius pasveikino Kau-no arkivyskupas metropolitas S. Tamkevičius. Jis pabrėžė, jog šeimos reikalai – visų Lietuvos vyskupų dėmesio centre, ir pasidžiaugė konferencijos tema, kuri aktuali visiems, nes žmogus be džiaugsmo nieko negali sukurti. Džiaugsmas yra kaip oras ir vanduo, be kurių žmogus negali gyventi. Kaip džiaugsmo priešus ganytojas įvardijo nuodėmę ir egoizmą. Taigi norint susigrąžinti džiaugsmą, pirmiausia būtina atgaila, mokymasis daryti gera kitiems ir pastangos išsivaduoti iš visų pančių, raizgiusių mus sovietmečiu, kad neliktų vergystės dvasios ir išmoktume būti laisvi. Pasak ganytojo, kovojant su blogiu pats svarbiausias ginklas – daryti gera. Baigdamas arkivyskupas palinkėjo prasmingų įžvalgų, kaip palaikyti džiaugsmą šeimose ir tėvynėje.

Vaisingo darbo linkėjo ir Panevėžio vyskupas J. Kauneckas bei Šiaulių vyskupas E. Bartulis. Pastarasis priminė tikrąjį džiaugsmo Šaltinį, kurį atradus viskas stojasi į savo vietas. „Drąsos liudyti Kristų ir eiti tikroju meilės ir džiaugsmo keliu“, – kvietė susirinkusiuosius Šiaulių ganytojas. Panevėžio miesto meras V. Matuzas ragino džiaugsmo ieškoti kasdieniame gyvenime ir gyventi kaip nuo seno „surėdyta“ – šeimose.

Po sveikinimų pirmasis į susirinkusiuosius pranešimu „Ganytojo žodis apie džiaugsmą“ kreipėsi kardinolas A. J. Bačkis. Remdamasis bibliiniu Kanos vestuvių įvaizdžiu, ganytojas sakė, jog vestuvių puota simbolizuoja Dievo karalystę. Tai meilės ir vienybės, meilės ir bendrystės ženklas, kai dovanojamasi vienas kitam amžinai. „Švęskime šeimyninį gyvenimą kaip džiaugsmo ir vienybės šventę, kad meilė mus vienytų. Pati santuoka yra Dievo norėta ir palaiminta, tai yra džiaugsmas; kaip tą patirti kasdien, spręskite patys“, – kalbėjo arkiv. A. J. Bačkis, primindamas, jog meilė reikia auginti, puoselėti kasdien, tai nėra kažkas iki galo išbaigta. Kaip vieną iš bendrystės elementų kardinolas paminėjo maldą. Dievas dalyvauja šeimų džiaugsmo. Nereikia pamiršti, kad džiaugsmas yra Dvasios vaisius. „Taigi statykite gyvenimą Viešpatyje. Džiaukimės viltimi“, – šiuo raginimu baigė savo pranešimą kardinolas A. J. Bačkis.

Po to net penki konferencijoje dalyvavę vyskupai (kardinolas A. J. Bačkis, arkiv. S. Tamkevičius, vysk. E. Bartulis, vysk. J. Kauneckas, vysk. J. Preikšas)

Ekumeninės pamaldos priminė Taizé bendruomenės Susitaikinimo bažnyčią: prie ikonų degant daugybei mažų žvakučių jaunimas giedojo, skaitė Evangeliją, tyloje ją apmąstė, maldavimais kreipėsi į Viešpatį. Brolis Robas ragino atkreipti dėmesį, kad Jėzus kalbėjo apie Dievo karalystę ir visus kvietė per pasitikėjimą ir atvirumą į ją įžengti. Jėzus tapo mažu grūdėliu, pasėtu žmogiškumo dirvoje, kad nė vienas žmogus nebijotų pas jį ateiti. Liuteronų vyskupas Mindaugas Sabutis džiaugėsi šia krikščioniška ir ekumenine iniciatyva, kvietė drąsiau savo tikėjimu gyventi ir paliudyti, kad per tą tūkstantmetį Lietuva brendo kaip krikščioniškas kraštas. Po pamaldų jaunimas bendravo tarpusavyje ir su atvykusiais iš Taizé bendruomenės broliais.

-sbuž-

Gavėnios vigilija

Vasario 29 d. Vilniaus Pal. Jurgio Matulaičio parapijoje visą naktį vyko jaunimui skirta gavėnios vigilija. Renginį organizavo parapija drauge su Vilniaus arkivyskupijos jaunimo centru. Vigilijos tema – „Likite čia ir pabudėkite kartu su manimi“ (Mt 26, 38b). Gavėniškame susitaikymo nakties budėjime dalyvavo jaunimas ne tik iš Pal. Jurgio Matulaičio parapijos, bet ir iš kitų Vilniaus arkivyskupijos vietovių.

Vakaras prasidėjo parapijos namuose šlovinimo giesmėmis. Keli pasauliečiai ir kunigas liudijo apie Susitaikinimo sakramento svarbą savo gyvenime, dalijosi, kaip nepristigti drąsos eiti išpažinties ir vis vardyti tas pačias nuodėmes, pasakojo apie džiaugsmą, kuris aplanko priėmus šį Dievo gailėstingumo ženklą. Jaunimas ant lapelių užrašė intencijas ir savo troškimus. Paėmę iš Vilniaus arkivyskupijos parapijų paskolintus senovinius procesijų žibintus vigilijos dalyviai giedodami giesmes procesija ėjo į Pal. Jurgio Matulaičio bažnyčią, ant lapelių surašytas intencijas sudėjo prie didelio kryžiaus. Iš ekumeninės Taizé bendruomenės atvykę

broliai Robas ir Jean-Marie kalbėjo apie Dievo meilę ir Viešpaties rūpinimąsi kiekvienu žmogumi, sakė, kaip svarbu atsilipti Dievui, kuris nuolat laukia žmogaus atsako.

Susitaikymo pamaldoms vadovavo Vilniaus arkivyskupijos jaunimo centro sielovadininkas diakonas Marius Žitkauskas. Homilijoje jis sakė, kad bet kuri nuodėmė atkerta žmogų nuo Dievo meilės. Išpažintis tampa priešnuodžiu blogiui, padeda panaikinti nuodėmių naštą, kuri kaip slegiantis niūrus šešėlis temdo žmogaus gyvenimą. Keturiolika kunigų klausė gausių jaunimo išpažinčių. Pamaldose jauni žmonės skaitė savo parengtus maldavimus, noriai giedojo, peržvelgė ant bažnyčios sienos kompiuterine technika projektuoto Kryžiaus kelio vaizdus (šį projektą parengė Vilniaus arkivyskupijos jaunimo centro evangelizacijos koordinatorė Šarūnė Jasiūnaitė). Po trumpos pertraukėlės jaunimas visą naktį grupelėmis adoravo Šv. Sakramentą, žiūrėjo filmą „Kristaus kančia“ ir drauge su Pal. Jurgio Matulaičio parapijos diakonu Edvardu Dukeliu pasitelkę Šv. Raštą svarstė apie nuodėmę ir nusidėjėlį. Ryte adoracijoje dalyvavo Šv. Juozapo kunigų seminarijos klierikai. Vigilija užbaigta šv. Mišiomis, kurias aukojo parapijos administratorius Gintaras Černius.

-sbuž-

Šeimų diena

Kovo 1 d. Vilniaus arkivyskupijos Sielovados centre vyko šeimų diena, kurios tema „Šventumas šeimoje“. Renginį tėvams ir jų vaikams organizavo Vilniaus arkivyskupijos šeimos centras ir Šv. Jono Teologo vienuolynas. Diena prasidėjo šlovinimo giesmėmis ir Šv. Jono vienuolyno prioro t. Jono Emanuelio La Taillandier de Gabory paskaita „Ar galima būti šventu vyru su šventa moterimi?“. Prioras pateikė pavyzdį iš šv. Dianos Beretos Molla gyvenimo. Ši moteris gimdydama atidavė savo gyvę, nors puikiai žinojo, jog dėl gre-

apie pusantros valandos atsakinėjo į raštu pateiktus konferencijos dalyvių klausimus.

Pasibaigus kavos pertraukėlei, prof. Danutė Gailienė (VU Filosofijos fakulteto Klinikinės ir organizacinės psichologijos katedra) savo pranešime „Sovietmečio įtaka šeimai“, remdamasi atliktais tyrimais bei apklausomis, mėgino atsakyti į tokį iki šiol dar mažai nagrinėtą klausimą, kodėl esame tokie, kokie esame. Lietuvoje per greitai numojome ranka į pusės amžiaus trukmės okupaciją, kuri siekė palaužti žmogaus orumą ir „sukurti“ sistemai parankų individą. Vienas svarbiausių šeimos uždavinių – ugdyti naujosios kartos vertybes išvien su kitomis visuomenės institucijomis, pirmiausia mokykla – sovietų režimo sąlygomis tapo neįmanomas. Pasak prelegentės, moraline-psichologine prasme buvo užprogramuoti beveik neišsprendžiami konfliktai. Šeima, diegianti tiesos ir tikėjimo vertybes, konfliktuodavo su oficialiaja valdžios pozicija. Tėvų, priėmusių sovietinę doktriną, auklėjimas buvo parentas melu. Dėl to įsivyravo įtarumas, bailumas, dviveidystės patėsinimas, prisitaikėliškumas. Tai veikia mus iki šiol, todėl svarbu patiems suprasti ir sąžiningai bei atidžiai pažvelgti į šias neigiamas įtakas, kad automatiškai jų neperduotume naujoms kartoms. Profesorė pranešime svarstė įvairias šeimų išgyvenimo, prisitaikymo strategijas.

Soc. m. doktorantė Nijolė Liobikienė (VDU, Socialinio darbo institutas) savo pranešime „Džiaugsmo ieškojimas šeimoje“ svarstė, kad nors atsakymai į klausimą, kas yra džiaugsmas, gali būti įvairūs, džiaugsmas yra svarbi žmogiškosios būties dalis. Pasak prelegentės, mes dažnai ieškome išorinių džiaugsmo šaltinių, kurie greit nusibosta, išsenka, sukelia nusivylimą, pyktį, liūdesį. Labai svarbu suprasti ir mokėti pasinaudoti šeimoje vidiniais džiaugsmo šaltiniais, kylančiais iš tyros sąžinės, mokėjimo atleisti, gebėjimo pasidžiaugti kito džiaugsmu, bendryste. Vidinį džiaugsmą, prelegentės teigimu, teikia rami sąžinė ir gyvas tikėjimas, pozityvus mąstymas, pasidalijimas pirmiausia džiaugsmingais įvykiais su artimaisiais, ypač vaikais ir seneliais, malda, teigiama nuostata kitų atžvilgiu, vidinis susikaupimas ir atsinaujinimas.

Po pietų darbas tęstas Kazimiero Paltaroko vidurinėje mokykloje. Čia veikė net 10 darbo grupių, į kurias konferencijos dalyviai pasiskirstė pasirinktinai. Prof. D. Gailienė savo grupėje diskutavo apie sovietmečio kartą, kuriai buvo būdingas lojalumo arba nelojalumo režimui rinkimasis, laviravimas tarp višo „neautentiško“ ir „autentiško“ gyvenimo. Nijolės Liobikienės vadovaujamoje grupėje nagrinėti santuokinių krizių įveikimo būdai. Gydytojas psichoterapeutas Gintautas Vaitoška griovė vyrų ir moterų mitus apie seksualinį gyvenimą. Darbo grupės „Išsūkis: laisvalaikis šeimoje“ vedėjas Saulius Matulevičius, Lietuvos šeimos centro jaunimo programų koordinatorius, atskleidė, kaip laisvalaikis šeimoje ar jo stoka paveikia šeimos mikroklimatą bei nulemia šeimyninę laimę, pateikė pavyzdžių ir būdų, kaip galima praleisti laisvalaikį šeimoje. Išsiskyrusiųjų sielovados centro „Bendrakeleiviai“ vadovė Elvyra Kučinskaitė gilinasi į skyrybų netekties sužeistų žmonių patirtis ir krizių įveikimą. Psichologė Rasa Bieliauskaitė svarstė, kas trukdo būti gerais tėvais. Nacionalinei šeimų ir tėvų asociacijai atstovaujantys Algimantas ir Jolanta Ramonai kvietė susimąstyti, kas labiausiai pakenkė šeimos įvaizdžiui ir kas turi didžiausią įtaką šeimos institutui. Jūratė Stučinskaitė ir Vytautas Salinis (GTI) mokė bendruomeninių šokių ir žaidimų, kuriuos galima pritaikyti šeimos švenčių ir susibūrimų metu. Kaišiadorių vyskupijos šeimos centro atstovas Aidmantas Bernatonis supažindino su Kaišiadorių vyskupijoje pradėta programa „Vakarai su šeima“. Dr. Birutė Obeleenienė kvietė pasvarstyti, kodėl verta populiarinti natūralų šeimos planavimą.

Vakare pilnutėlėje Kristaus Karaliaus katedroje konferencijos dalyviai kartu su vietos bendruomene šventė Eucharistiją. Šv. Mišių liturgijai vadovavo ir pamokslą pasakė kardinolas A. J. Bačkis, koncelebravo arkiv. S. Tamkevičius, vyskupai J. Kauneckas, E. Bartulis, J. Preikšas, kunigai. Pirma konferencijos diena baigta vakarone, kurią vedė „Gyvenimo ir tikėjimo“ instituto atstovai Jūratė ir Vytautas.

Antroji konferencijos diena pradėta Kristaus Karaliaus katedroje šv. Mišiomis, kurių liturgijai vadovavo ir pamokslą pasakė arkiv. S. Tamkevičius. Po to vėl rinktasi į Panevėžio miesto savivaldybės salę. Čia visus pasveikinęs Panevėžio vyskupas emeritas J. Preikšas palinkėjo džiaugsmo ieškoti nesavanaudiškoje meilėje, kylančioje iš Dievo, kuris ir yra Meilė.

Tiberiados brolis Bartas dalijosi savo bendruomenės organizuotų stovyklų, susitikimų su šeimomis patirtimi. Pasak jo, vien matyti šeimas, gyvenančias pagal Evangeliją, jau yra džiaugsmas. Kalbėdamas, kas yra džiaugsmo šeimoje šaltiniai, brolis Bartas pabrėžė maldą. Atnaujindami maldą šeimoje, atrasime ir džiaugsmą. Kitas džiaugsmo šaltinis, pasak jo, paprastumas: būtina išmokti džiaugtis, žavėtis paprastais kasdieniniais dalykais. Be to, reikia neužmiršti, kad džiaugsmo viršūnė šeimoje yra atleidimas. Brolis Bartas ragino švęsti šeimose atlaidus – dieną, kai atsiprašoma, atleidžiama ir susitaikoma. Deja, nepaisant gausybės šiuolaikinių komunikavimo priemonių, žmonės praranda gebėjimą susikalbėti.

Tamą apie susikalbėjimo džiaugsmą toliau plėtojo Vilniaus arkivyskupijos šeimos centro direktorius psichologas Algirdas Petronis. Pasak jo, susikalbėjimo džiaugsmas ir nesusikalbėjimo skausmas – dvi visiems svarbios temos. Susikalbėjimas ir nesusikalbėjimas niekada netaps tik tinkamos bendravimo technikos ar efektyvių komunikavimo įgūdžių reikalas, nes tai ne technikų, bet žmogaus sielos sritis. Paprastai mes žvelgiame į kitus taip, kaip žvelgiame į save. Prelegentas vaizdžiai iliustravo bendravimo pakopas: klišių, faktų, nuomonių, vertinimų, idėjų, jausmų ir poreikių lygmenį, ypač pabrėždamas ypatingus bendrumo momentus, kai du žmonės išgyvena visišką bendrumą, buvimo kartu džiaugsmą.

Apie savo gyvenimo kartu patirtį liudijo dvi šeimos: Toma ir Algirdas bei Danguolė ir Donatas. Konferencija baigta atskirų vyskupijų šeimos centrų 2007 m. veikos apžvalga.

-vm-

Kauno arkivyskupijos kunigų susirinkimas

Vasario 26 d. Kauno arkivyskupijos dvasininkai dalyvavo kurijoje surengtame bendrame susirinkime, skirtame 2007 m. sielovados situacijai aptarti, finansiniams arkivyskupijos gyvenimo aspektams apibūdinti.

Išsamų pranešimą, paremtą vaizdo medžiaga, perskaitė arkiv. S. Tamkevičius, pakviesdamas kunigus atkreipti dėmesį į tobulintinas sritis. Arkivyskupijoje yra 90 parapijų (ir 27 koplyčios); tarnauja 103 dieceziniai kunigai, 22 kunigai vienuoliai, per 552 tūkst. katalikų. Pasak arkivyskupo, vienam kunigui vidutiniškai tenka patarnauti 5 tūkst. tikinčiųjų. Kaip ir kasmet, arkivyskupas daug dėmesio skyrė suteiktiems sielovadiniais patarnavimams. Pasak jo, pakrikštyta daugiau – gerokai per 5 tūkst. – kūdikių. Taip pat padaugėjo santuokų – sutuokta beveik 2 tūkst. porų. Šiek tiek sumažėjo priimančių

siančio pavojaus galėjo rinktis abortą ir likti gyva. Taip moteris davė tarnystės, ištikimybės ir pasiaukojimo pavyzdį visai šeimai. Moteris savo švelnumu, atidumu, sugebėjimu priimti, išverme gali būti vyro auklėtoja ir ugdytoja. Ji kaip Švč. Mergelė Marija gali būti per meilę ir kantrybę tarnaujanti karalienė. Priorsas pasidalijo visos Bažnyčios lūkesčiu, jog netrukus visi šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresėlės šeimos nariai bus paskelbti šventaisiais. Tokį troškimą prelegentas ragino ugdyti kiekvienoje krikščioniškoje šeimoje. Šventumas – tai Jėzaus dovana šeimai, kurios nariai palieka senąjį žmogų ir stengiasi panašėti į žmogumi tapusį Dievo Sūnų. Viena krikščioniška šeima įsijungia į didelę Jėzaus šeimą, kad patirtų palaikymą ir pagalbą. Jei šeima pavargsta sekti Kristumi, tegul prisimena paprastą maldą: „Pasitikiu Tavimi!“, sakramentus. Po paskaitos prioras atsakė į pateiktus šeimų klausimus. Vaikams tuo pat metu veikė įvairūs būreliai, kuriuose savanoriai organizavo vaidinimus, piešimo užsiėmimus, žaidimus ir kitą veiklą. 3–5 metų vaikai galėjo nueiti į spektaklį „Lėlės“ teatre, vyresnieji – dalyvauti orientaciniame žaidime po Vilniaus senamiestį.

Po suneštinių pietų visi renginio dalyviai susirinko į Švč. Sakramento adoraciją, kuri vyko Šv. Teresės bažnyčios kriptoje. Čia tiek tėvai, tiek vaikai galėjo priimti ir Susitaikinimo sakramentą. Vėliau šeimos aplankė Aušros Vartų Švč. Mergelės Marijos Gailėstingumo Motinos koplyčią ir prie malonėmis garsėjančio paveikslo iškilmingai pasiaukėjo Dievo Motinai, Krikščioniškų Šeimų Karalienei. Tada Šv. Teresės bažnyčioje šeimos dalyvavo šv. Mišiose, kurias aukojo t. Jonas Savickas ir t. Jonas Emanuelis La Taillandier de Gabory.

Vakare vyko šv. Jono brolių organizuotas *Lectio divina* pasidalijimas apie Dievo žodžio ištraukėles, kurios kiekvienam renginio dalyviui buvo įteiktos kartu su programa. Diena baigta nuotaikinga šeimų vakarone ir agape.

-sbuž-

Europos universitetų diena

Kovo 1 d. šeštą kartą minėta Europos universitetų diena. Šia proga palydovinės televizijos tiltai buvo nutiesti į Neapolį, Bukareštą, Toledą, Avinjoną, Minską, Vašingtoną, Meksiką, Havaną, Aparesidą ir Ekvadorą – Loją.

Kauno akademinės sielovados grupė – universitetų kapelionai, akademinės sielovados koordinatorės ir jiems talkinantis jaunimas – pakvietė akademinų bendruomenių narius į Kauno Šv. Arkangelo Mykolo (įgulos) bažnyčią paminėti Europos universitetų dienos tema „Europa ir Amerika drauge meilės civilizacijai kurti“.

Drauge pasimelsti, nepabūgę lietaus bei nesusivilioję šeštadieninėmis pramogomis, susirinko apie pusšimtis žmonių. VDU kapelionas kun. Simas Maksvytis pasveikino visus susirinkusiuosius ir trumpai pristatė renginio programą. Naudodamiesi internetiniu ryšiu, kurį suteikė mobiliojo ryšio bendrovė *Omnitel*, susirinkusieji galėjo stebėti sujungtas teletiltu dešimties universitetų bendruomenes ir Pauliaus VI didžiąją audiencijų salę Vatikane.

Transliacija pradėta iškilmingu teletilto atidarymu: Kryžiaus procesija, dalyvavusių valstybių vėliavų įnešimu, universitetų prisistatymu. Popiežių Benediktą XVI plovimais pasitiko ir Lietuvoje susirinkęs jaunimas. Kiekvienas atėjęs gavo lotynišką Rožinio maldų tekstą ir galėjo įsitraukti į bendrą su popiežiumi Garbės slėpinių maldą. Pabaigoje buvo giedama Švč. Mergelės Marijos litanija.

„Europos ir Amerikos tautos dalijasi tuo pačiu dvasiniu paveldu, tuo pačiu Šventuoju Raštu ir ta pačia liturgija. Deja, vadinamoji Vakarų civilizacija iš dalies išdavė savašias krikščioniškąsias šaknis. Dėl to reikia rimtos sąžinės sąskaitos, reikia sąžiningų svarstymų, reikia atskirti tuos elementus, kurie iš tiesų kuria „meilės civilizaciją“, nuo tų, kurie jai priešinasi“, – kalbėjo popiežius Europos ir Amerikos jaunimui.

pirmąją Komuniją (pasirengė šiam sakramentui ir jį priėmė beveik 5 tūkst. vaikų), o sutvirtinta gerokai mažiau nei pernai, t. y. pustručio tūkstančio. Arkivyskupo nuomone, Sutvirtinimo sakramentas gali būti atidėliojamas ir dėl rimto pasirengimo jam laikotarpio. Pernai palaidota pusseptinto tūkstančio arkivyskupijos žmonių. Ganytojas išsamiai supažindino, kiek Kauno miesto parapijose buvo krikštų, santuokų, sutvirtinimų, atkreipdamas dėmesį, jog yra parapijų, kur pakrikštyta gerokai mažiau (pavyzdžiui, Petrašiūnuose, Palemone), o palaimintų santuokų beveik visur daugėjo. Gausiai lankomi sužadėtinių kursai. Kai kurios parapijos daug daugiau porų atsiuntė į Katechezės mokyklą; 3 tūkst. dalyvavo sužadėtinių rengimo programoje arkivyskupijos Šeimos centre. Sužadėtinių, iš pradžių skeptiškai nusiteikusių, atsiliepimai apie išklaustytus kursus dažniausiai būna teigiami.

Aptardamas finansinį parapijų išsilaikymą, arkiv. S. Tamkevičius paminėjo, kad padidėjo lėšos, gautos iš rinkliavų. Jos drauge su biudžeto lėšomis, aukomis, 2 proc. gyventojų pajamų mokesčiu ir kt. sudarė 14 mln. litų. Šios pajamos skirtos parapijų personalui išlaikyti, remontams, sielovadai ir kt. reikmėms; iš viso tam išleista 13 400 mln. litų. Daug dėmesio arkivyskupas skyrė Kauno kunigų seminarijos, kur studijuoja trijų Lietuvos vyskupijų – Kauno, Vilkaviškio, Šiaulių – klierikai, reikalams. Dvasininkai pakviesti daugiau mąstyti apie pašaukimų ugdymą. Mažėjantis seminaristų skaičius verčia nerimauti dėl pastoracijos ateityje, didina jų išlaikymo kaštus. 2007 m. vienam klierikui išlaikyti per metus skirta 14 tūkst. litų. Arkivyskupijoje per paramos kasą toliau buvo remiamos parapijos, išlaikomi ligoniai kunigai, palaikomos misijos, karitatyvinė veikla. Arkiv. S. Tamkevičius atkreipė dėmesį, jog daugiausia kurijos išlaidų teko sielovadinei veiklai, institucijoms finansuoti (šiomet padidinti darbuotojų atlyginimai), statybos, remonto darbai, Šiluvos jubiliejaus projektui; pastarąjį remia ir Vyriausybė, o institucijos irgi stengiasi prisidėti prie savo išlaikymo ieškodamos fondų paramos.

Pranešime apibūdintas institucijų indėlis įvairiose arkivyskupijos gyvenimo srityse. Arkivyskupas išskyrė svarią Šeimos centro veiklą, pasidžiaugė tikybos pamokų lankomumu: jas lanko 50 proc. besimokančiųjų. Tai rodo, jog sekuliarizacija dar nepalietė visų šeimų. Kita vertus, kai kuriuose dekanatuose tikybą pasirenka tik 38 proc. moksleivių. Ganytojas apgailestavo dėl smarkiai mažėjančio mokinių skaičiaus mokyklose. Kalbėdamas apie intensyvų Tribuno darbą (šiuo metu nagrinėjamos 46 bylos), arkivyskupas teigiamai įvertino žmonių pastangas rimtai žvelgti į savo gyvenimą ir, jei įmanoma, jį taisyti.

Pasidžiaugdamas pakankamai vaisingu sielovados darbu daugumoje arkivyskupijos parapijų, ganytojas aptarė ir ūkinius reikalus: išsamiai papasakojo apie gerokai išibėgėjusius darbus kapitališkai tvarkant Šiluvoje sakralinę erdvę, Šiluvos informacinio centro/muziejaus statybos pradžią ir kt. Antroje susirinkimo dalyje buvo aptarti ir kiti pastoracijos reikalai. Susirinkimas užbaigtas pietumis.

-kasp-

Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimas

Kovo 5 d. įvyko eilinis Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimas. Jo pradžioje kardinolas A. J. Bačkis pakartojė Dvasininkijos kongregacijos prašymą organizuoti adoracijas ir kviesti tikinčiuosius melstis už kunigus. Jis siūlė, kad parapijoje esančios maldos grupės pasirinktų kokį nors kunigą ir už jį nuolat melstųsi.

Kardinolas taip pat pranešė, kad popiežius Benediktas XVI neseniai paragino visus tikinčiuosius, o ypač kunigus, atlikti rekolekcijas, kurios yra „stipri Dievo patirtis“. Džiaugdamasis Bažnyčioje daugėjančiomis įvairiomis dvasinėmis iniciatyvomis, popiežius kartu išreiškė susirūpinimą, jog vis mažėja žmonių, tarp jų ir kunigų, kurie atlieka dvasines pratybas tikrąja to žodžio prasme. Šventasis Tėvas ragina atgaivinti dvasinių pratybų tradiciją, nes jose „asmeniškai susitinkama su Dievu“ ir „kontempliuojamas Kristaus veidas“. Atsiliepdamas į šį popiežiaus raginimą, kardinolas paskelbė, kad Trinapolio rekolekcijų namuose balandžio 22–24 d. organizuojamos tokios rekolekcijos, kurias ves jis pats. Rekolekcijose dalyvauti kviečiami visi kunigai, galintys pasilikti visas tris dienas. Norintys turi registruotis Vilniaus arkivyskupijos kurijoje.

Kardinolas taip pat priminė, kad šiais metais švenčiamas Mergelės Marijos apsireiškimo Šiluvoje jubiliejus. Jubiliejinių renginių metu viena diena – rugsėjo 13 – skirta Vilniaus arkivyskupijai. Kunigai raginami pasistengti suorganizuoti savo parapijų ar atskirų grupių (maldos, jaunimo) piligrimines keliones į Šiluvą tą dieną arba kitu metu. Arkivyskupijos atstovas Šiluvos jubiliejaus rengimo komandoje yra kun. Žydrius Kuzinas.

Taip pat pranešta, jog 2009 m. gegužės 1–3 d. Vilniuje planuojamas regioninis Taizė jaunimo susitikimas „Pasitikėjimo piligrimystė“, skirtas visos Europos, bet pirmiausia Vidurio ir Rytų Europos jaunimui. Jame planuojama sulaukti apie 5–6 tūkst. dalyvių. Renginį koordinuos Vilniaus arkivyskupijos jaunimo centras, tačiau jam prireiks ir labai didelės visų parapijų pagalbos. Susitikimas vyks didžiausiose Vilniaus bažnyčiose, kurios viena su kita bus sujungtos radijo tiltu. Kuo daugiau renginio dalyvių numatoma apgyvendinti privačiai pas žmones, tad Vilniaus katalikai ir visi geros valios žmonės bus raginami parodyti kuo didesnę svetingumą. Kardinolas išreiškė viltį, jog tai bus religinis ženklas visų 2009 metų kultūrinėje ir istorinėje programoje.

Pagrindinė susirinkimo dalis buvo skirta šeimos temai. Susirinkime kalbėję Nacionalinės šeimų tėvų asociacijos vadovai Algimantas ir Jolanta Ramonai pristatė šios asociacijos misiją ir darbus, supažindino kunigus su Lietuvos įstatymais ir kitais teisės aktais, tiesiogiai ar netiesiogiai turinčiais įtakos šeimai, taip pat svarstyta apie padėtį švietimo sferoje. Kalbėtojai išdėstė, kaip kunigai gali palaikyti kovą už šeimos teises ir išsaugojimą tiek valstybiniu, tiek regioniniu, tiek parapijos masteliu. Svarbiausia, jų teigimu, siekti, kad šeimos būtų remiamos ne tik materialiai. „Šeimai reikia ne tik finansų, jai reikia galimybių, atvirų durų“, – teigė jie. Norintys daugiau sužinoti apie asociacijos veiklą kviečiami aplankyti svetainę internete adresu: www.mususeima.lt.

-kžv-

Telšių vyskupijos kunigų susirinkimas ir lektorių skyrimai

Vasario 18 d. Telšių vyskupo V. Borisevičiaus kunigų seminarijos didžiojoje auloje vyko kasmėnesinis Telšių vyskupijos kunigų ugdymo susirinkimas, kuriame nagrinėta jo pagrindinė tema – pašaukimų į kunigystę mažėjimas visoje Europoje, Lietuvoje bei Telšių vyskupijoje. Telšių vyskupas kunigus supažindino su situacija ne tik Lietuvoje, bet ir kitose kaimyninėse valstybėse. Ganytojas kalbėjo apie kunigiškojo gyvenimo sunkumus ir iššūkius šių dienų pasaulyje, taip pat akcentavo pašaukimų ugdymo būtinybę parapijose ir klebonų vaidmenį siekiant ugdyti naujus pašaukimus. Konferencijos metu taip pat aptarta dekanatų vizitacijų tvarka gavėnios metu ir pagrindinis tikslas – susitikimas su kunigais, tikinčiaisiais bei jaunimu, užduočių

Apibendrinęs susitikimą, VDU kapelionas kun. S. Maksvytis padėkojo visiems susirinkusiems, ragino ateiti kitais metais ir melstis, kad Lietuva, kaip 2004-aisiais, vėl būtų pakviesta į tiesioginį teletiltą.

-sa-

J. Matulaičio draugijos rekolekcijos

Vasario 22–24 d. Palaimintojo J. Matulaičio draugijos aktyvieji ir besidomintieji rinkosi į antrąsias rekolekcijas. Jos vyko Vilkaviškio vyskupijos sielovados centre Marijampolėje. Rekolekcijas organizavo Marijos vargdienių seserys ir tėvai marijonai. Susitelkimo savaitgalyje dalyvavo Alytaus Marijos Krikščionių Pagalbos, Rumbonių, Šakių, Kazlų Rūdos, Lazdijų, Marijampolės Arkangelo Mykolo parapijų, Panaros *Pilnų namų* bendruomenės Palaimintojo J. Matulaičio draugijų skyrių vadovai, jų pagalbininkai, taip pat susidomėję šios draugijos veikla. Rekolekcijas vedė ses. Viktorija Plečkaitytė MVS, kun. Kęstutis Brilius MIC ir kun. Andrius Šidlauskas MIC.

Matulaitiškoje susitelkimo programoje daugiausia dėmesio buvo skirta maldai, apmąstymui, diskusijai žvelgiant į palaimintojo Jurgio asmenį, darbą, žodį. Rekolekcijų tema – „Žibalas žiburiumi“. Vadovaudamiesi pal. Jurgio Matulaičio „Užrašų“ ir laiškų tekstais bei jo pavyzdžiu, dalyviai mąstė apie savo tikėjimo kelionę, kiekvienam pakrikštytajam tekusią užduotį saugoti ir nešti Kristaus šviesą, visas tris dienas mokėsi gyventi tyloje, stengdamiesi joje atverti savo širdies kambarėlį ir išgirsti Dievo balsą.

Prieš išsiskirdami susirinkusieji dalijosi Palaimintojo J. Matulaičio draugijos skyrių patirtimi, aptarė tinkamiausius informacijos perdavimo bei susitikimų organizavimo būdus skirtingą narių skaičių turinčiuose skyriuose.

-svp-

Rekolekcijos Šiluvoje

Vasario 26–27 d. arkivyskupijos institucijų darbuotojai dalyvavo rekolekcijose

Šiluvoje. Vos atvykę dalyviai aplankė Apsireiškimo koplyčią ir ten susikaupimu pradėjo „malonės metą su Dievu“ – taip šio susitikimo prasmę Šiluvoje apibūdino kun. dr. Kęstutis Kėvalas, vėliau vedęs konferencijas.

Pirmoji konferencijos tema buvo susijusi su Švč. M. Marijos apsireiškimo Šiluvoje jubiliejaus mintimi ir skatino rekolekcijų dalyvius svarstyti Dievo garbinimo prasmę, tai, kaip ir kodėl svarbu atsiduoti Viešpačiui. Į tai įsimaštyti kun. K. Kėvalas kvietė įsiklausant į Evangelijos (Mk 14, 3–9) pasakojimą apie patepimą Betanijoje, kai moters išpiltas tepalas Jėzui ant galvos sukėlė aplinkinių susierzinimą dėl tarsi tuščio jo išieškojimo. Pasak konferencijos vedėjo, Dievas vertas, kad žmogus atiduotų save jam neskaičiuodamas, atiduotų garbę tam, kurio garbei ir buvo sukurtas. Ir tik toks savęs atidavimas dovanoja žmogui tikrą Dievo vaiko laisvę, tampa „išskleistu asmeniškumu“. „Savęs atidavimas – geriausias ir vienintelis gyvenimo būdas, geriausia Dievo garbinimo išraiška“, – sakė kun. K. Kėvalas ir kvietė grupelėse pasidalyti savo patirtimi apie tai, kas padeda kasdienybėje nuolat būti Dievo aki-vaizdoje, palaikyti viltį ir nepaleisti jo rankos. Be maldos, minėtas bendruomenės narių palaikymas, tikinčiųjų ir netgi netikinčiųjų gerumas, teisingo ir kilnaus gyvenimo pavyzdžiai, dvasinė literatūra, paties žmogaus gyvenimo istorija, kurioje gali atpažinti nepaliaujamą Dievo veikimą ir kt.

Antroje konferencijoje aptarta krikščioniškoji viltis ir jos šaltiniai remiantis popiežiaus Benedikto XVI enciklika *Spe salvi*, labai aktualia nūdien, kai viltis trapi ir nuolat reikalinga palaikymo. Kun. K. Kėvalas nuoširdžiai kvietė nuolat domėtis, klausti savęs, kas mums teikia viltį, Marijos, kuri vadinama vilties žvaigžde, pavyzdžiu svarstyti savo širdyje: jei žmogus pats nenutraukia šio proceso, jis išlieka tikėjimo ir vilties kelyje.

Rekolekcijų dalyviai dvasinio centro koplyčioje dukart drauge šventė Eu-

blaivybės metais Telšių vyskupijoje kėlimas bei vykdymas parapišose bendruomenėse.

Po konferencijos Telšių katedroje buvo aukojamos šv. Mišios. Joms vadovavęs Telšių ganytojas J. Boruta SJ keturiems Telšių kunigų seminarijos ketvirtojo kurso klierikams: Justinui Palubinskui, Vytautui Liesiui, Viktorui Daugėlai ir Vaidui Gadeikiui, suteikė lektoriaus skyrimus. Per pamokslą vyskupas priminė Dievo žodžio svarbą tikinčio žmogaus gyvenime, pareiškė jį perduoti bei įgyvendinti savo gyvenime. Vyskupas pabrėžė, jog kelias į kunigystę bei pati kunigystė yra pilna visokių išbandymų ir sunkumų. Viską galima ištvirti susivienijus su Dievu, o kunigiškoji tarnystė pasaulyje įmanoma tik tada, kai atsidavimas Dievo valiai tampa kunigo gyvenimo pagrindas ir džiaugsmas. Jis pateikė Telšių vyskupo kankinio V. Borisevičiaus pavyzdį ir tvirtumą vykdant Dievo valią iki kankinystės. Naujiesiems lektoriams vyskupas linkėjo drąsiai toliau žengti kunigystės linkui, o visus tikinčiuosius ragino šiuos jaunus žmones palaikyti savo malda bei melsti vis naujų pašaukimų į kunigystę.

Pasibaigus šv. Mišioms visi jų dalyviai po katedros centriniu altoriumi esančioje kriptoje meldėsi prie Telšių vyskupo kankinio V. Borisevičiaus karsto, prašydami, kad jis kuo greičiau būtų iškeltas į altorių garbę. Po iškilmių kunigai rinkosi į Telšių vyskupo V. Borisevičiaus kunigų seminariją, kur buvo surengta šventiška agapė.

-kasab-

XIX Tarptautinė vyriausiųjų kariuomenės kapelionų konferencija

Sausio 28 – vasario 1 d. Kopenhagoje vyko XIX Tarptautinė vyriausiųjų kariuomenės kapelionų konferencija. Tai kasmetinis susitikimas, kuriame aptariami aktualūs tarnybos klausimai ir problemos, pasidalijama informacija. Šiais metais dalyvavo 32 valstybių delegatai. Dauguma jų atstovavo įvairioms krikščioniškosioms Bažnyčioms, tačiau dalyvavo ir islamo bei judaizmo išpažinėjų. Lietuvos delegatai buvo kariuomenės vyriausiasis kapelionas plk. J. Gražulis bei Vilniaus vyresnysis kapelionas kpt. R. Butkevičius. Konferencija prasidėjo Dievo žodžio liturgija Karinių jūrų pajėgų pagrindinėje bažnyčioje.

Šių metų konferencijos tema – „Žmonės, Bažnyčia ir kariuomenė“. Pradėdamas konferenciją Danijos oro pajėgų vyriausiasis kapelionas V. Vaerge akcentavo, kad dalyviai, atstovaujantys skirtingiems tikėjimams, tradicijoms ir kultūroms, turi puikią galimybę artimiau vienas kitą pažinti bei pasidalyti patirtimi.

Danijos kariuomenės vado pavaduotojas brg. gen. P. Ludvigsenas kalbėjo apie šiuo metu Danijos kariuomenėje vykstančias reformas. Kalbėdamas apie karo kapelionų tarnybą, jis pabrėžė, kad vienas iš pamatinių dalykų yra pasitikėjimas. Svarbu, kad visuomenė ir pati kariuomenė tinkamai suvoktų karo kapelionų misiją, kad jie kuo giliau įsišaknytų kariuomenės kasdienybėje.

Kopenhagos vyskupas E. N. Svendsenas pristatė Danijos Evangelikų liuteronų Bažnyčią (pagal statistiką jai priklauso 87 proc. danų) bei jos veiklą. Žurnalistas ir rašytojas N. Hojlundas skaitė pranešimą „Bažnyčios ir valstybės santykiai Danijoje“. Šioje valstybėje nėra valstybinės religijos; daugiau kalbama apie nacionalinį, tautos tikėjimą. Anot prelegento, Danija yra turbūt viena iš labiausiai sekuliarizuotų valstybių pasaulyje. K. A. Pedersenas

ir A. Kingo pristatė du iškilius teologus ir mąstytojus – N. F. S. Grundtvigą ir S. Kierkegaard'ą, smarkiai paveikusius tiek pačią danų kultūrą, tiek bendrą krikščioniškąją mąstyseną.

Danijos vyriausiasis sausumos pajėgų kapelionas O. B. Jensenas ir karinių jūrų pajėgų kapelionas P. Thyssenenas savo pranešimuose nagrinėjo kapelionų tarnybos klausimus, aptardami teisėto ir teisingo karo problemas, krikščionio kario veikimo teisėtumo ribas žvelgiant iš tikėjimo ir moralės perspektyvos. Dažnai kario misija ir krikščioniškas tikėjimas atsiduria skirtingose barikadų pusėse, kartais apskritai matomi kaip nesuderinami dalykai, todėl svarbu analizuoti ir, kiek galima, objektyviau suprasti šios problemos esmę.

Atvirame forume diskutavę delegatai akcentavo kapelionų kvalifikuotą pagalbą savo tiesioginiams vadams priimant sprendimus. Tai ypač aktualu taikos rėmimo misijų rajonuose, kur susiduria skirtingi tikėjimai bei tradicijos. Konferencijos pabaigoje buvo pristatyti vyksiantys įvairaus pobūdžio kapelionų tobulinimo tarptautiniai kursai ir konferencijos.

-rb-

Kunigų ugdymo instituto „Aqua“ susitikimas

Vasario 26 d. Vilkaviškio vyskupijos pastoraciniame centre Marijampolėje jaunų kunigų ugdymo grupės „Aqua“ nariams paskaitą „Bažnyčia ir ekumenizmas“ skaitė VDU KTF dėstytojas kun. doc. dr. Romualdas Dulskis. Prelegentas priminė pagrindinius Bažnyčios skilimus. 1054 m. atsiskyrė Vakarų ir Rytų Bažnyčios – katalikai ir stačiatikiai. Pagrindinės skilimo priežastys – žmogiškosios ambicijos, tačiau nemenką vaidmenį suvaidino Vakarų ir Rytų mentaliteto bei teologinio mąstymo skirtumai. Vakarai pabrėžia racionalumą, o Rytai labiau akcentuoja mistinį krikščioniškojo gyvenimo aspektą. Rytuose ir Vakaruose skirtingai suprantama, kas yra pati Bažnyčia. Rytuose patriarchai turėjo ne tik savo valdomas teritorijas, bet ir savarankiškai galėjo skirti vyskopus. Iškilus ginčytiniams klausimams tarp patriarchų, juos sprendavo Romos popiežius, o po skilimo – Konstantinopolio patriarchas, kuris tapo „pirmuoju tarp lygių“. Vakaruose vienintelis patriarchas buvo ir išliko popiežius. Kitas Bažnyčios skilimas – 1517 m. prasidėjęs Reformacijos judėjimas, pagimdęs protestantizmą. Lyginant visų trijų krikščioniškųjų konfesijų ekzeziologijas, galima pastebėti, kad katalikai ir stačiatikiai pabrėžia istorinę Bažnyčios matmenį, o protestantai labiau akcentuoja aktualų Šventosios Dvasios veikimą joje. Šie du aspektai galėtų vienas kitą papildyti.

Kun. Romualdas Dulskis priminė, jog krikščionių pastangos vienyti pasauliniu mastu sustiprėjo tik XIX a. pabaigoje – XX a. pradžioje. Po Antrojo pasaulinio karo, 1948 metais, buvo įkurta Pasaulinė Bažnyčių taryba (arba Ekumeninė Bažnyčių taryba), kurios būstinė yra Ženevoje (Šveicarija). Pagrindinis jos tikslas – plėtoti bendradarbiavimą bei dialogą tarp įvairių krikščioniškų Bažnyčių, kurių ši tarptautinė ekumeninė organizacija dabar vienija apie 350. Katalikų Bažnyčia jai nepriklauso, nes pačia prigimtimi yra apimanti visą pasaulį, tačiau turi savo atstovą šioje organizacijoje ir bendradarbiauja sprendžiant įvairius su ekumenizmu susijusius klausimus. Autentiškas ekumeninis bendradarbiavimas turėtų remtis meilės ir tiesos principais.

Kun. Romualdas Dulskis paminėjo keletą iškilių asmenybių, kurios prisidėjo prie krikščionių vienybės skatinimo. Viena iš jų – žydų kilmės stačiatikių dvasininkas Aleksandras Menis (1935–1990), pasižymėjęs nepaprasta erudicija ir

charistija, klausėsi homilijų, vakare adoravo išstatytą Švč. Sakramentą. Norintieji galėjo priimti Sutaikinimo sakramentą. Drauge su Kauno kunigų seminarijos auklėtiniais kalbėtos Liturginės valandos.

-kasp-

Ministrantų diena

Kovo 1 d. Išlauže surengta Aleksoto ir Prienų dekanatų ministrantų diena „Tarnauju Viešpačiui“. Renginyje dalyvavo aktyviai savo parapijų bažnyčiose šv. Mišioms patarnaujantys vaikai. Susirinkusieji pirmiausia susipažino ir pasidalijo mintimis apie tai, ko laukia iš šios dienos. Dauguma sakė, kad tikisi, jog su bendraminčiais praleistas laikas sustiprins solidarumą ir neleis jaustis vienišiams. Maldoje apmąstę Evangelijos ištrauką apie Paskutinę vakarienę, ministrantai pasitikrino žinias viktorinoje: šv. Mišių patarnautojai privalo žinoti ne tik savo pareigas Eucharistijos liturgijoje, bet ir bažnytinių drabužių, indų ir kitų reikmenų pavadinimus.

Buvo išrinkti pirmieji nariai į formuojamą Vilkaviškio vyskupijos Ministrantų tarybą, kuri rūpinsis šv. Mišių patarnautojų ugdymu, skatins jų veiklą. Tarybą sudarys 14–18 metų ministrantai, po du iš kiekvieno dekanato. Aleksoto dekanatui joje atstovaus Ežerėlio parapijos ministrantai Giedrius Gricevičius ir Titas Tamkvaitis, o Prienų – Gratas Baranauskas iš Išlaužo bei Kastytis Kaškonas iš Prienų parapijos.

Katechezėje Pakuonio klebonas kun. Rimas Pilypaitis apžvelgė šv. Mišių struktūrą ir atkreipė dėmesį į kai kurias patarnautojų daromas klaidas. Vėliau kalbėta apie ministrantų vertybes. Visi susirinkusieji pritarė, kad ne kiekvienas vaikas iš karto gali būti ministrantu, nes reikia ne tik žinoti, kaip ir kodėl patarnauti šv. Mišiose, bet ir pasižymėti tam tikromis savybėmis. Ministrantų diena baigėsi šv. Mišiomis Išlaužo Švč. Mergelės Marijos Krikščionių Pagalbos bažnyčioje.

-lm-

Šiluvos jubiliejaus komiteto posėdis

Kovo 5 d. Kauno arkivyskupijos kurijoje vyko Švč. Mergelės Marijos apsireiškimo Šiluvoje jubiliejaus komiteto posėdis. Jam vadovavo komisijos pirmininkas arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, 2006 m. rudenį, pradedant pasirengimą jubiliejui, savo dekretu ir sudaręs minėtą komisiją. Posėdžio pradžioje arkivyskupas supažindino su darbais, kurie vykdomi Šiluvoje tvarkant sakraliąją erdvę tarp Švč. M. Marijos Gimimo bazilikos ir Apsireiškimo koplyčios, pasidalyti rūpesčiais įrengiant čia piligrimams skirtą kelią Rožinio maldai: abipus aikštės numatoma statyti Rožinio maldos koplytėlės. Pabrėžtos pastangos kuo tinkamiau pasirengti priimti piligrimus ir deramai atšvęsti Dievo Motinos apsireiškimo jubiliejų kaip Dievo malonės ženklą mūsų tautai.

Jubiliejaus komiteto pirmininko pavaduotojas, atsakingas už pasirengimo vykdymą, vyskupas augziliaras Jonas Ivanauskas pristatė pasirengimo darbo grupes, jų pasidalytą atsakomybę per jubiliejaus iškilmes rudenį. Minėtosios darbo grupės vasario mėnesį jau rinkosi į pirmuosius savo posėdžius. Pasirengimo darbus jose numatoma pratęsti po Atvelykio. Aptardamas iškilmių programą vysk. J. Ivanauskas atkreipė dėmesį į jos papildymą. Rugsėjo 11 d. 16 val. Šiluvoje bus švenčiamos ekumeninės pamaldos. Daug dėmesio posėdyje skirta informacijos sklaidai švenčiant jubiliejų. Išsakyta minčių ir tartasi, kaip geriau pasitikti piligrimus, informuoti apie iškilmių programas atvykstančius maldininkus, pasitikti svečius, pasirengti teikti piligrimams sielovados patarnavimus. Intensyviausiai jubiliejui bus rengiamasi darbo grupėse.

-kasp-

Seminaras apie komunikacijos principus

Kovo 7 d. Alytaus Šv. Kazimiero parapijos namuose ses. Fausta Palaimaitė SF

aktyvia visuomenine veikla. Jo gyvenimo pavyzdys ir rašytinis palikimas verti mūsų dėmesio. Kita ne mažiau garsi asmenybė – anglų kilmės stačiatikių vyskupas Kallistos Ware (g. 1934) iš Didžiosios Britanijos. Jo knygos ir straipsniai susilaukė didžiulio populiarumo visame pasaulyje. Dar viena svarbi asmenybė – tai protestantas brolis Roger Schutzas (1915–2005). Jis atgaivino vienuoliškąją tradiciją protestantizme įkurdamas vienuolyną Taizé, tikėjo Eucharistijos slėpinį, nepaprastai palankiai atsiliepė apie Atgailos sakramentą.

Po pietų prelegentas kun. Romualdas Dulskis atsakė į klausimus. Buvo diskutuojama, kaip krikščionys galėtų dar labiau priartėti vieni prie kitų ir kas Lietuvoje yra nuveikta šioje srityje.

-kįf-

Lietuvos Caritas viešnage Punske

Vasario 21 d. Lietuvos Caritas generalinis direktorius kun. Robertas Grigas, jo pavaduotoja Janina Kukauskienė ir reikalų vedėjas Saulius Kelpšas aplankė savo kolegas Lenkijoje, lietuviams istoriškai svarbioje vietoje – Punske.

Punske šiuo metu gyvena 80 proc. lietuvių ir tai yra lietuviškiausia parapija dabartinės Lenkijos teritorijoje. Šios lietuvių bendruomenės veikla Lietuvos Caritas visuomet domėjosi. Šį kartą vizito tikslas buvo susitikti su Punsko Caritas vadovu p. Sigitu Jonu Grigučiu ir sužinoti daugiau apie jo vadovaujamos organizacijos veiklą. Punsko lietuvių bendruomenė visada buvo aktyvi ir pasižymėjo tarpusavio stipriu ryšiu, palaikymu ir pagalba. Ponas S. J. Grigutis punskiečiams gerai žinomas ne tik kaip Punsko Caritas skyriaus vadovas, bet ir kaip tikybos mokytojas vienoje iš apylinkės mokyklų. S. J. Grigutis, kuris dėsto tikybą mokiniams, puikiai suvokia krikščioniškąją pareigą rūpintis artimaisiais, slaugos svarbą sunkiai sergantiems pagyvenusiems ir vienišiams žmonėms, todėl Caritas rėmimo fondų padedamas puikiai koordinuoja Punsko Caritas skyriaus veiklą. Dar 2000-aisiais sename kariuomenės pastate jis įrengė pirmąjį tarptautinės katalikiškos organizacijos Caritas slaugos punktą, o prabėgus 4 metams ir modernų reabilitacijos centrą tose pačiose patalpose.

Lietuvos Caritas vadovai stebėjosi Punsko Caritas punkto švara, modernumu, gausia gydymo ir reabilitacijos technika. Mūsų delegacija domėjosi galimybe teikti panašias paslaugas ir Lietuvoje esančiuose Caritas skyriuose. Punskiečių patirtis ir patarimai pažadino daug idėjų, sukėlė dar didesnę norą rūpintis visų apleistaisiais ir pagalbos trokštančiais žmonėmis.

Svečius ypač sužavėjo S. J. Grigučio pastangos Punsko Caritas veiklą plėsti ir įsteigti senelių namus, kuriuose vieniši žmonės galėtų gyventi, o sunkiai sergantys sulauktų profesionalios slaugos. Būsimųjų senelių namų pastatas stovi šalia išpūdingo grožio Punsko bažnyčios – pačiame miestelio centre. Todėl ateityje slaugos namų gyventojai galės džiaugtis sava aplinka, dieviškąją šilumą bei nesijausti atskirti nuo artimųjų ir bičiulių.

Punsko gyvenimo realybė, nepaisant ir gerų dalykų, verčia nerimauti vietinius. S. J. Grigutis pasiguodė, kad Punsko parapijoje vis dar labai gajį alkoholizmo problema. Šiuo metu su alkoholizmu susiduria apie 350 punskiečių iš visų 4000 regiono gyventojų. Tačiau Punsko Caritas vadovas skubėjo pasiūlyti, jog šiuo metu pasiekta tam tikrų rezultatų. Kiekvieną ketvirtadienį vadovo iniciatyva rengiami alkoholikų grupių susitikimai, kuriuose nuolat susirenka 6–7 šios ligos kamuojami punskiečiai.

Pakeliui į Punską Lietuvos *Caritas* vadovai aplankė šviesaus atminimo kunigo Juozo Zdebskio (1929–1986) kapą.

-lp-

Kauno *Caritas* ataskaitinė konferencija

Kovo 6 d. Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje vyko kasmet rengiama Kauno arkivyskupijos *Caritas* ataskaitinė konferencija. Joje apžvelgti 2007 metų darbai, dalyvavo arkivyskupijos ganytojai, dekanai, *Caritas* institucijų vadovai, parapijų klebonai, *Caritas* skyrių vedėjos ir talkininkai. Konferenciją malda pradėjo arkivyskupijos *Caritas* pirmininkas arkivyskupas Sigitas Tamkevičius. Sveikinimo žodį tarė naujasis arkivyskupijos *Caritas* direktorius kun. Virginijus Birjotas.

Išsamią 2007 m. darbų ataskaitą pristatė arkivyskupijos *Caritas* reikalų vedėja ses. Viktorija Maknauskaitė SJE. Ji kalbėjo apie Bažnyčios siekimą Kristaus pavyzdžiu būti šalia vargstančio ir kenčiančio žmogaus: *Caritas* organizacija kaip tik ir atlieka tokią karitatyvinę bei socialinę tarnystę. Kauno Bažnyčioje darbuojasi 441 karitietis, *Caritas* skyriai veikia 73 parapijose (16 jų neturi). Reikalų vedėja aptarė visų dekanatų *Caritas* veiklą, kuri plėtojosi įvairiose srityse. Tai vienišų senelių lankymas, slauga namie, darbas senelių namuose; Kauno I dekanatas maitina vargšus „Sriubos“ valgykloje, turi labdaros vaistinę, vaikų dienos centrus (jis veikia ir Kėdainių dekanate), vaikai kai kuriose parapijose maitinami savaitgaliais. Kauno I dekanato dekanas mons. Vytauto Grigaravičiaus iniciatyva pradėtos *Caritas* dienos parapijose; jų metu siekiama, kad į karitiečių gretas įsitrauktų kuo daugiau tikinčiųjų. Arkivyskupijos *Caritas* dalijo ES paramos maisto produktus, dalyvavo akcijoje „Gerumas mus vienija“ (į ją įsitraukė apie 4 tūkst. arkivyskupijos žmonių, už advento žvakeles suaukota per 44 tūkst. litų, paaukota 10 tūkst. kg maisto, 20 tūkst. kg drabužių). Projekte „Globa per atstumą“ dalyvauja 240 įvairaus amžiaus vaikų. Kitų paslaugų per metus suteikta 27 tūkst. žmonių. Arkivyskupijos *Caritas* pajamos iš aukų, įvairių aukotojų, projektų, kurijos buvo 218 tūkst. litų; jie skirti paremti šeimoms, vaikams, maisto produktams pirkti, personalui, patalpoms išlaikyti ir kt. Reikalų vedėja padėkojo karitiečiams, kurie neretai nesulaukia dėkingumo iš savo globotinių. Pasak pranešėjos, karitiečiai aktyvūs ir parapijų maldos gyvenime: jie dalyvauja maldos grupėse, gyvajame rožinyje, susitinkimo dienose, piligriminėse kelionėse, kituose Šiluvos jubiliejaus renginiuose. Arkivyskupijos *Caritas* numato daugiau veikti donorystės, slaugos srityse, pritraukti daugiau verslininkų.

Konferencijoje kalbėjęs arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas apžvelgė naujus *Caritas* uždavinius arkivyskupijos, dekanato, parapijos lygmenimis, kurie aptarti ir Sinodo dokumentuose. Vyskupas išskyrė būtinybę siekti sudominti artimo meilės darbais jaunąją kartą, ugdyti karitatyvinę visuomenės sąmonę, parengti veiklos strategiją keleriems metams į priekį. Jis atkreipė dėmesį, jog ir veikla parapijose turėtų būti kryptingai planuojama, daugiau bendradarbiaujama visais lygmenimis, atsižvelgiama į laiko poreikius.

Ona Virbašiūtė, atsakinga už ES paramos dalijimą, papasakojo apie atliktus darbus (paremta 39 tūkst. asmenų), tvarkingai dalijamus maisto produktus ir toliau tęsiamą šių metų akciją.

Apibendrinamąjį žodį arkiv. S. Tamkevičius pradėjo dėkodamas karitiečiams, skaitytoje ataskaitoje sakė matęs nuoširdų žmonių darbą. Ganytojas kvietė aktyviau dirbti parapijose, jose tarsi savo šeimose pažinti „savo“ vargšus ir jiems padėti.

kalbėjo apie komunikacijos svarbą sielovadoje bei katechezėje, dalydamasi savo žiniomis bei patirtimi su Alytaus miesto ir rajono tikybės mokytojais, katechetais.

Ses. Fausta atkreipė dėmesį, kad daugelis mūsų komunikacijos būdų bei formų, skirtų patraukti jaunimą į Bažnyčią, yra pasenę, nebeaktualūs, o mes bijome ieškoti naujų. Bažnyčia nėra atskirta nuo pasaulio, ir jos gyvenimas nėra tik tam tikros žmonių grupės laisvalaikio praleidimo būdas. Bažnyčia yra pasaulyje ir skirta jam tarnauti. Besidarbuojantys katechezėje ir sielovadoje privalo daryti viską, kad Bažnyčia plistų po pasaulį.

Ses. Fausta sakė, kad kalbėdami apie Šv. Raštą, katekizuodami kartais vartojame tokius žodžius, kurie šiandienos jaunimui nėra suprantami. Jiems tai – tarsi slaptažodžiai, kurių vertimo nežino. Labai svarbu rasti tinkamus komunikacijos būdus, kurie jauniems žmonėms atskleistų šių „slaptažodžių“ reikšmę. Ses. Fausta kvietė nebijoti įsileisti į savo bendruomenės jaunimo, kuris yra kitoks, ieškantis savo tapatybės, norintis kažko daugiau, ir nespęsti apie jaunus žmones tik iš išvaizdos. Reikia labai apgalvoti, kokia forma perteikti jiems tikėjimo turinį. Parapijos jaunimo susitikimai neturi tapti tik arbatos gėrimo klubais, kuriuose jiems gera būti, bendrauti, tačiau nenorima priimti naujų narių, kalbėtis apie tikėjimą ir Dievą. Aiškiais ir suprantamais žodžiais išreikštas tikėjimo turinys negali prapulti, nes yra dar svarbesnis už jo perteikimo formą.

-lm-

Renginiai Birštono sakraliniame muziejuje

Kristaus paaukojimo šventės išvakarėse (vasario 1 d.) muziejuje buvo prisiminta šeimos tradicija – pasigaminti graudulinių, dar vadinamų Grabnyčios, žvakių iš bičių vaško. Edukaciniu žvakių gamybos užsiėmimu norėta atskleisti žvakės kaip krikščioniško simbolio

prasmę bei kartu parodyti senąsias ir modernias žvakių iš vaško gamybos technologijas. Bitininkai O. Senavaitienė ir A. Gruodis Birštono lopšelio-darželio „Vyturėlis“ vaikams ir Birštono gimnazijos moksleiviams rodė, kaip mūsų protėviai XIX–XX a. namie pasigamindavo žvakių. O. Senavaitienė, ant krosnies ištirpdžiusi vašką, liejo žvakes, pakabintas ant rato. A. Gruodis, laikantis savo ūkyje 80 šeimų bičių, atskleidė daug įdomybių iš bičių gyvenimo, parodė, kaip nesudėtinga pasigaminti žvakę liejant vašką į formą. Sakralinio muziejaus vadovė R. Zajančauskienė atskleidė Grabnyčios žvakės reikšmę ir supažindino su lietuvių liaudies papročiais. Vaikai ir mokytojai džiaugėsi per integruotą biologijos, technologijų ir tikybos pamoką muziejuje sužinoję daug įdomių ir naudingų dalykų.

Vasario 20 d. muziejuje vyko Lietuvos dailės istorikų draugijos paskaita „Kryžius – karavykas Lietuvoje: kilmė, paplitimas, papročiai“. Lektorė G. Surdokaitė pasakojo, jog Lietuvoje dviejų kryžmų kryžius pavadinimą „karavykas“ gavo nuo Ispanijos miestelio Karavaka (Carravaca), kuriame pagarsėjo kryžius, stebuklingai gelbėjęs nuo maro, todėl žmonės jį tiesiog vadino maro kryžiumi. Medinio kryžiaus karavyko kilmė yra sietina su XVII a. atspaustais grafiniais paveikslėliais, kurie buvo vadinti „laiškais“. Tikintieji, vildamiesi apsisaugoti nuo maro, nešiodavęsi juos su savimi metalinėje kapsulėje arba drobės maišelyje.

Karavykas – tai dviejų kryžmų kryžius, ant kurio būdavo išraižomi raidiniai simboliai. Dėl vienos iš savo funkcijų jis vadinamas Šv. Benedikto ar Šv. Zacharijaus kryžiumi. Minėtos raižomos raidės – tai maldų trumpiniai. Šią maldų formulę, kaip priemonę apsisaugoti nuo maro ir kitų užkrečiamų ligų, sudarė šv. Zacharijus, parinkdamas Šv. Rašto citatas (daugiausiai iš Psalmių knygos). Ankstyviausias rašytinis paliudijimas, kad Lietuvoje buvo statomi mediniai karavykai, aptiktas Tauragės parapijos vizitacijos XVIII a. dokumen-

Lietuvos Caritas direktorius kun. Robertas Grigas pabrėžė, kuo karitiečiai, savo darbu turintys skelbti Kristaus meilę, skiriasi nuo kitų socialinių darbuotojų. Šios institucijos socialinė darbuotoja Jūratė Matikovienė papasakojo apie pagalbą stokojantiems ir kenčiantiems įvairiose srityse. Stengiantis pagelbėti vienišioms žmonėms pradėtas naujas projektas Palemono parapijoje.

-kasp-

Susitikimas su generaliniu ministru

Vasario 20 d. pavakarę Kretingos Viešpaties Apreiškimo Švenčiausiajai Mergelėi Marijai vienuolyne buvo didelis sujudimas – iš visos Lietuvos susitikti su 119-uoju Šventojo Pranciškaus Asyžiečio įpėdiniu ir Mažesniųjų brolių ordino generaliniu ministru broliu kunigu José Rodríguezu Carballo OFM rinkosi pranciškoniškosios šeimos nariai – mažesnieji broliai, pasauliečiai pranciškonai, pranciškoniškasis jaunimas ir sesutės vienuolės.

Į Pranciškonų Kankinių koplyčią brolių José Rodríguezą atlydėjo gausus Mažesniųjų brolių ordino Lietuvos šv. Kazimiero provincijos brolių būrys – ministras Astijus Kungys, vikaras Linas Vodopjanovas, sekretorius Juozapas Marija Žukauskas, provincijos definitoriai: Gediminas Numgaudis, Evaldas Darulis ir kiti.

Po bendros maldos brolis generolas kreipėsi į susirinkusiuosius ir ragino nepaliaujamai ieškoti tikrojo pranciškoniškosios kelionės, kuri prasidėjo prieš aštuonis amžius, tikslo, t. y. Jėzaus, kvietė būti dėmesingais laiko ženklų skaitytojais, jokiomis aplinkybėmis nesustoti ieškoti Gyvojo Dievo. Po kreipimosi brolis José Rodríguezas atsakė į susirinkusiųjų užduotus klausimus.

Susitikimo pabaigoje kalbėjo Lietuvos pasauliečių pranciškonų ordino nacionalinis ministras brolis Nerijus Čapas OFS. Jis pasauliečių pranciškonų ir pranciškoniškojo jaunimo vardu padėkojo broliui generolui už jo įkvepiantį ir sustiprinantį žodį, pasidžiaugė pranciškoniškosios šeimos atstovų Lietuvoje bendradarbiavimo branda ir pranciškoniškosios šeimos ateitimi – pranciškoniškuoju jaunimu.

Po susitikimo visi pranciškoniškosios šeimos atstovai rinkosi bažnyčioje, kur kartu su Kretingos parapijos bendruomene dalyvavo apaštališkojo nuncijaus Lietuvoje arkivyskupo Peterio Stephano Zurbriggeno, Mažesniųjų brolių ordino generalinio ministro brolio kunigo José Rodríguezo Carballo OFM, Lietuvos šv. Kazimiero provincijos ministro brolio kunigo Astijaus Kungio OFM ir dar kelių brolių kunigų koncelebruojamose šv. Mišiose, kurių pabaigoje nuncijus Šventojo Tėvo Benedikto XVI vardu visiems suteikė apaštališkąjį palaiminimą.

-nč-

Konferencija apie vertybinių nuostatų ugdymą pamokoje

Vasario 8–9 d. Kaune, Karininkų ramovėje, vykusia konferencija „Refleksijos ir dialogo svarba ugdant vertybines nuostatas pamokoje“ užbaigtas 2005 m. pradėtas Kauno jėzuitų gimnazijos projektas „Vertybių ugdymas ir debatų metodikos taikymas pamokoje“.

Nuoširdžiu sveikinimo žodžiu į konferencijos dalyvius, susirinkusius iš įvairių Lietuvos kampelių, kreipėsi Kauno jėzuitų gimnazijos direktorius kun. Gintaras Vitkus SJ. Projekto vadovas džiaugėsi, kad dar kartą bus

proga dalytis nepraeinančių vertybių ir dialogo patirtimi mūsų realybėje. Susirinkusiuosius sveikino ir LR Seimo narė Vaidevutė Margevičienė, Švietimo ir mokslo ministerijos Bendrojo ugdymo departamento direktorius Arūnas Plikšnys. Projekto kokybinį tyrimą pristatė Kauno kolegijos Socialinio darbo katedros dėstytoja Ilona Skridlaitė.

Prelegentė aptarė visus tris projekto etapus, priminė, kad projekte dalyvavo 133 mokytojai iš 56 Lietuvos mokyklų, 2640 mokinių. Dėstytoja nemažai laiko skyrė kokybinei viso proceso analizei, interpretavo rezultatus. Kaip itin vertingą mokytojo profesinio tobulėjimo momentą I. Skridlaitė paminėjo refleksiją. Daugumai projekto dalyvių tai buvo nauja patirtis. Jie suprato, kad situacijos analizė, jos įvardijimas yra sudėtingas ir ilgas procesas, kad asmeninės išvados atrandamos per refleksiją, kad tai yra būdas tobulinti save.

Kauno jėzuitų gimnazijos direktorius kun. Gintaras Vitkus SJ, kalbėdamas apie mokytojo vaidmenį ugdant vertybines nuostatas, pabrėžė, jog ugdymo funkcija – tai žmoniškumo sklaida, o ugdymas – tai ne rengimas gyvenimui, bet gyvenimo dalis, todėl jis turi būti džiaugsmingas. Nuo to, kaip mokytojas mato save, priklauso, kaip jis elgiasi su mokiniais. Žodžiai ir idėjos tik tuomet paveikūs, jei jie yra paties mokytojo vidinė nuostata. Pasak direktoriaus, mokymas – tai vilties misija, kova už viziją. Vienas Dievui ir žmogui būdingų bruožų – laisvė, tad Dievas suteikia žmogui laisvę rinktis, Kūrėjas, kviesdamas į buvimą kartu, palieka erdvę asmeniui apsispręsti. Kvietimas, paliekant besimokančiajam galimybę rinktis, apsispręsti, prisiimti atsakomybę, – tai gairės ugdytojams.

Mokinių parodomieji debatai vyko tema „Mokytojas – vertybinių nuostatų ugdytojas pamokoje“. Kristupas Surbllys, Kauno jėzuitų gimnazijos trečiosios klasės gimnazistas, atkreipė visų konferencijos dalyvių dėmesį į kontekstą, t. y. faktą, kad problema gvildinama švietimo sistemos ir mokytojo autoriteto krizės metu, nes pastarasis dešimtmetis mokytojus skriaudė ne tik finansiškai, o išnaudojamas žmogus negali atsiskleisti kaip profesionalas. Kristupas tvirtino, kad mokytojo veikla yra darbas, kuriame apskrus verslininkas ar vadybininkas vargu ar galėtų išverti ilgiau kaip pusdienį. Tačiau vis dar yra atsidavusių ir entuziastų mokytojų ir jais nenusivylusių mokinių; mokytojo profesijos išskirtinumą, pasak jo, lemia tai, kad mokytojo vaidmuo – būti pagrindiniu visuomenės vertybinės sanklodos atkūrimo ir tautos bei valstybės kūrimo įrankiu.

Jo oponento Jurgio Bridžiaus nuomonė griežtai skyrėsi. Jis mokyklą pavaizdavo kaip didžiulį pastatą, kuriame visą dieną „ganosi“ šimtai vaikų. Kiekvienas iš jų turi savo gyvenimo istoriją, savo nuomonę ir šeimos tradicijas. Tai skirtingų socialinių sluoksnių vaikai. Mokytojui, Jurgio žodžiais tariant, šio „zoologijos sodo“ prižiūrėtojui, reikėtų juos visus suvaldyti ir paaiškinti, kas yra blogai, kas gerai. Bet taip nėra, nes, Jurgio nuomone, geri mokytojai – šiais laikais retenybė, nykstanti rūšis. Kai vienam mokytojui tenka mažiausiai po šimtą vaikų, kuriuos nelengva sutramdyti ir dar mokyti dalyko, vertybinių nuostatų ugdymas lieka tik popieriuje – atskaitose.

Docentas Mantas Adomėnas, kalbėdamas apie dialogo supratimo modelius, pabrėžė, kad dialogo tikroji esmė – tai proga mokytojui su mokiniu judėti tiesos link. Remdamasis Sokrato, Platono pavyzdžiais, prelegentas tvirtino, jog mokytojas – tai pakeleivis ir pašnekovas tiesos kely. Paklaustas, kas mūsų valstybėje yra kompetentingas nustatyti, kokias vertybes turėtumėme puoselėti, M. Adomėnas atsakė, jog labai svarbu yra tradicija. Mums, lietuviams,

te, kur minimas šventoriuje stovintis kryžius – karavykas. Šie kryžiai statyti prie kaimų ir miestelių ne vien siaučiant marui, bet ir kitoms epideminėms ligoms – šiltinei, cholera ir pan. Šių unikalių kryžių statyba itin suaktyvėjo Lietuvoje 1913–1917 m. ir 1919 m. praūžus dizenterijos bangai. Šiandien karavykų Lietuvoje nėra daug. Yra žinomas vėliausiai pastatytas karavykas 1968 m. Sutkų kaime (Šakių raj.). Jį pastatė parapijos ligoniai, prašydami šv. Roko užtarimo.

Lektorė taip pat apžvelgė Lietuvos valstiečių aplinkoje vyravusius XVII–XX a. papročius, susijusius su šio kryžiaus funkcionavimu. Paskaita lankytojams buvo itin reta galimybė sužinoti kryždirbystės Lietuvoje primirštus puslapius, kadangi karavyko tema iki šiol Lietuvos tyrinėtojų nebuvo nagrinėta.

Nuo vasario 15 d. iki Velykų muziejuje veiks paroda „Davatkyno šventieji paveikslai“. Tai pusšimtis sakraliosios grafikos darbų, atspausdintų Vakarų Europos ir Lietuvos spaustuose. Davatkyno (nuo 2007 m. Prienų krašto muziejaus padalinys) vadovė Danguolė Lincevičienė šiuos darbus parengė eksponuoti surinkusi juos iš Davatkyno ir kitų Šilavoto apylinkių gyventojų. Parodoje eksponuojami šventieji paveikslai atspindi beveik dviejų šimtų metų lietuvių liaudies kultūrą, tikėjimo ir pamaldumo praktikas. Yra žinoma, jog neretai dievdirbys, kurdamas kryžių ar šventojo skulptūrėlę, pakartodavo religinių paveikslų siužetus. Pati oleografijos technika buvo pradėta taikyti XIX a. norint pakartoti ypač pamėgtus religinius paveikslus, kad paprasti tikintieji galėtų jų įsigyti. Tiražuojamų oleografijų kaina buvo nedidelė ir iš dalies lėmė religinių oleografijų paplitimą lietuvių valstiečių butyje XIX–XX a. Nors meno istorijoje oleografijos dažnai tapatinamos su neturiniu išliekamosios vertės menu (tai yra kūrinių kartotės, „kopijos“), Davatkyno oleografijos yra vertingi Lietuvos kultūros istorijos ir kryždirbystės eksponatai.

Keliais žodžiais

Šiluva. Vasario 8–9 d. Šiluvos Jono Pauliaus II namuose vyko tradicinis visų Lietuvos kunigų seminarijų parengiamųjų kursų vadovų bei klierikų susitikimas. Klierikai kartu meldėsi, bendravo, susipažinimo vakaro metu kiekvienas kursas prisistatė – parodė savo parengtas programas. Šeštadienį parengiamųjų kursų vadovai Šiluvos bazilikoje aukojo šv. Mišias, kurioms vadovavo Telšių kunigų seminarijos parengiamojo kurso prefektas kan. teol. lic. Andriejus Sabaliauskas. Po iškilmingų šv. Mišių visi parengiamųjų kursų klierikai lankėsi Tytuvėnuose, taip pat susipažino su Šiluvos turtinga istorija ir garsiaja šventove, visi drauge kalbėjo Švč. M. Marijos rožinį, kurį tiesiogiai transliavo *Marijos radijas*.

Telšiai. Minint Švč. M. Marijos apsiėškimo Lurde 150-ąsias metines, Telšių vyskupijoje tikintieji kvieisti vasario 2–11 d. lankyti Telšių vyskupijoje esančias 27 Lurdo grotas. Telšių vyskupo J. Borutos SJ dekretu visas tas dienas prie Lurdo grotų pasimelsti atvykę tikintieji, įvykdę nustatytas įprastines sąlygas, galėjo laimėti visuotinius atlaisdus. Visų parapijų, kuriose pastatytos Lurdo grotos, bažnyčiose parapijų klebonai tomis dienomis aukojo šv. Mišias piligrimams, daugumą grotų aplankė ir Telšių ganytojas vysk. J. Boruta SJ.

Marijampolė. Vasario 14 d. Vilkaviškio vyskupijos *Caritas* vykdomos programos „Didysis draugas/Didžioji draugė“ vadovė Aušra Adomavičiūtė Marijampolės specialiujų globos namų gyventojus pakvietė švęsti Šv. Valentino dienos. Jaunimas seneliams parengė programą „Meilė Dievui – meilė artimui“. „Didieji“ ir „mažieji“ draugai dainavo, skaitė mintis apie meilę iš Motinos Teresės knygos „Meditacijos iš paprastojo kelio“, rodė animacijas, giedojo giesmes. „Didžioji“ draugė Erika Paltanavičiūtė ir „mažasis“ draugas Liudvikas Daukšys inscenizavo Debi Giori kūrinį „Kad ir kas benutiktų“. Po vaidinimo jaunimas padovanojo se-

valstybės išlikimas yra vertybė. Taip mąstant gali būti nustatomi vertybiniai kontūrai. Vertinga pasirodė ir Seimo narės V. Margevičienės pastaba, jog mokyklų apklausos rodo, kad net ir ne visi mokytojai išmano Lietuvos istoriją. Penkiasdešimt metų kalama viena tiesa paliko suklaidintą ne vieną žmogų.

Antrą konferencijos dieną VU Edukologijos katedros vedėja dr. Lilija Duoblienė skaitė pranešimą „Dorinis ugdymas šiuolaikinėje visuomenėje: refleksijos ir dialogo link“. Prelegentė kalbėjo apie šiuolaikinės visuomenės iššūkius ugdymo procesui, atkreipė dėmesį, kad, Lietuvai atgavus nepriklausomybę, dorinis ugdymas, vertybinės nuostatos buvo smarkiai akcentuojami dalykai, tačiau, laikui bėgant, įsivyravo pragmatizmas. Pastaruoju metu vėl bandoma grįžti prie tradicinių vertybių, siekiama ugdyti dialogo kultūrą. Prelegentė atkreipė konferencijos dalyvių dėmesį į tai, kaip keitėsi mokinių vertybinės nuostatos: 1998 m. buvo vertinama harmonija, draugystė, 2001 m. – išsilavinimas, intelektas, 2006 m. – vartotojiškumas, konkurencija, didelis atlyginimas, užsienio kalbų mokėjimas, gyvenimas mieste. Buvo pristatytas ir mokinių konflikto kilimo priežasčių tyrimas – jo rezultatai liūdnoki. Vyrauja vidinė frustracija dėl meilės, dėmesingumo, saugumo stokos; ketvirtadalis mokinių jaučia neigiamą mokytojų vertinimą, šeštadalis išgyvena dėl mokytojų nedėmesingumo, penktadalis mano, kad mokytojai neindividualizuoja užduočių, neatsižvelgia į jų gebėjimus.

Kad galėtų tvirčiau jaustis ir kompetentingiau vadovauti ugdymo procesui, dr. L. Duoblienė nuomone, ugdytojas turėtų reflektuoti ne tik ugdymo teoriją ir praktiką, bet ir savo veiksmus. Buvo atkreiptas dėmesys ir į dialogo būtinybę mokykloje. Būtent dialogas atveria plačias galimybes ugdyti moralumą. L. Duoblienė palygino dvi dialogo paradigmas – racionalųjį (sokratiškąjį) ir egzistencinį (M. Buberio, E. Levino). Racionalusis dialogas ieško tiesos, bendro sutarimo, juo remiantis galima diagnozuoti, prognozuoti, daryti argumentuotus išvadas. Egzistencinis dialogas siejamas su tyła. Tai įsiklausymas į kitą žmogų, dėmesys dialogo partneriui. Dialogo filosofija skatina atsigręžti į kitą kaip į neginčijamą vertybę, sykiu ir į savo tapatumą.

VDU Socialinio darbo instituto direktoriaus prof. Jono Ruškaus tema buvo intriguojanti – kaip pasipriešinsime žmogaus nuvertėjimui švietime? Viena iš profesoriaus minčių buvo ta, kad Lietuvos švietimo strategai, nors ir pretenduoja tęsti garsaus šveicarų pedagogo Johano Pestalocio idėją apie orios, laisvos, visapusiškos asmenybės ugdymą, iš tiesų žengia kitu keliu – kuria „dėžutinio“, „pusinio“ žmogaus sampratą. Svarbu, kad švietėjai grįžtų prie orios ir įvairiapusės asmenybės sampratos, prie bazinių ugdymo principų. Kaip tai padaryti? Profesoriaus J. Ruškaus siūlomas metodas yra dialogas. Jis leidžia ne tik kartu ieškoti žinių, bet ir lavinti gebėjimą kooperuotis, ugdyti emocinį intelektą, spręsti konfliktus. Tik per dialogą žmogus tampa aktyvus ir įsipareigojęs. Negana to, dialogas įgalina saviraiškai. Esant dialogiškam santykiui, moksleivis ir studentas pažadina savo prigimtinius interesus ir gebėjimus, pedagogas ir dėstytojas – žmogiškąją empatiją ir profesinį kūrybiškumą.

-ag-

Gavėnios sutaukinimo vakaras Kauno aukštųjų mokyklų bendruomenėms

Kovo 4 d. Kauno akademinės sielovados grupė surengė sutaukinimo vakarą ir pamaldas Šv. Gertrūdės bažnyčioje. Jose dalyvavo Vytauto Didžiojo (VDU), Kauno medicinos (KMU), Kauno technologijos (KTU), Lietuvos

žemės ūkio (LŽŪU) universitetų studentai, dėstytojai ir darbuotojai. Kartu meldėsi VDU rektorius prof. Zigmąs Lydeka.

Mąstydamą vedė VDU Katalikų teologijos fakulteto dėstytojas kun. Artūras Kazlauskas. Jis kalbėjo apie gailestingumą kaip dovaną. Siūlė pamastyti apie „Tėve mūsų“ maldos žodžius, kaip prašome Dievo atleisti mums, kaip ir patys atleidžiame savo kaltininkams. Kvietė svarstyti, ar tikrai norime tokio gailestingumo, ar atleidžiame žmonėms jų kaltes ir patys savo gyvenime įgyvendiname gailestingumą.

Penki dvasininkai – KMU, KTU, VDU kapelionai kun. Ričardas Banys, kun. Kastytis Šulčius, kun. Simas Maksvytis ir VDU Katalikų teologijos fakulteto dėstytojai prel. Vytautas Steponas Vaičiūnas OFS, kun. A. Kazlauskas buvo pasirengę padėti atėjusiems susitaikinti su Dievu. Šv. Mišioms vadovavo prel. V. S. Vaičiūnas. Homilijoje jis ragino pamastyti apie šv. Kazimiero, Lietuvos globėjo, gyvenimą. Ieškoti to, kas mums jame būtų artima. Pasak prelado, jei tik išoriškai mėgdžiosime ir kopijuosime šventuosius, turėsime jų karikatūrą. Būtina atrasti jų dorybes ir suvokti, kad kiekviena jų išauga iš Meilės dorybės, kuria reikia kasdien kaip duona dalytis.

Sutaikinimo vakare skambėjo Švč. Sakramento (studentų) koplyčios choro „Cantate-Do“, vadovaujamo VDU magistrantės Sigitos Petrokaitės, giedamos giesmės.

-sa-

Gavėnios seminarai jaunimui

Kovo 1–2 ir 8–9 d. Vilkaviškio vyskupijos jaunimo centras Marijampolėje rengė gavėnios seminarus parapijų jaunimui „Pasimatymas ant kryžiaus“. Šiuose seminaruose dalyvavo apie 60 jaunų žmonių iš įvairių vyskupijos kampelių: Alytaus, Garliavos, Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Kybartų, Liudvinavo, Marijampolės, Pilviškių, Prienų, Sasnavos, Šakių, Šeštokų ir Šventežerio.

Pirmoje seminaro dalyje teko susipažinti vieniems su kitais. Daugeliui tai buvo viena sunkiausių užduočių – išsirinkti grupėje esantį nepažįstamą žmogų, su juo kalbėtis, pristatyti jį kitiems seminaro dalyviams. Susipažinimo metu dalyviai taip pat išsakė ir savo lūkesčius: tai noras prasmingai praleisti laiką, susirasti naujų draugų, pabėgti nuo įprasto kasdienio skubėjimo ir šurmulio, pagilinti savo tikėjimą, pasisemti naujų idėjų, minčių, patirti Dievo veikimą.

Kiekvienam dalyviui buvo įteiktas didelis vokas, pavadintas „Mano bagažu“, į kurį galėjo sudėti visą vėliau seminaro metu gautą dalomąją medžiagą, lapus su užrašytomis svajonėmis, mintimis, laiškus, kuriuos rašė vieni kitiems.

Antroji seminaro dalis buvo skirta svajoti apie pasimatymą su mylimu žmogumi ir apie „pasimatymą ant kryžiaus“. Jaunimas mąstė, kaip šiems susitikimams ruošiasi, ko tikisi, ką išgyvena, kaip jaučiasi, kokie jie būna. Šios užduotys padėjo pajauti, kiek daug skiriame dėmesio, laiko ir pastangų, kurdami draugystės ryšius su mums patinkančiais žmonėmis, ir kaip kasdieniškai žvelgiame į savo susitikimus su Viešpačiu.

Paskutinė šios seminaro dalies užduotis kvietė pamastyti apie nevykusį pasimatymą: kas jį nulemia, kaip tuomet jaučiamės, ar galime ką nors pakeisti? Jaunimas įvardijo tokias nevykusio „pasimatymo ant kryžiaus“ priežastis kaip

neliams savo rankomis iš popieriaus pagamintas gėles.

-er-

Jonava. Vasario 17 d. į Jonavą atkeliavo Šiluvos Švč. Mergelės Marijos paveiklo kopija. Parapijiečiai ne tik susivienijo bendroje maldoje prašydami Mergelės užtarimo, bet ir dalyvavo konferencijose, seminare, žiūrėjo filmus, klausėsi meditacinės muzikos bei poezijos. Kasryt ir kasvakar buvo aukojamos šv. Mišios, kalbamos Liturginės valandos, giedama Marijos litanija, kalbamas rožinis, vedama Dieviškojo gailestingumo valanda.

-bs-

Marijampolė. Vasario 20–22 d. Marijampolėje visų Lietuvos vyskupijų jaunimo centrų darbuotojai analizavo savo veiklos kryptis, aptarė misiją ir strategiją. Seminarą vedė Sandra Bussmann iš Kelno arkivyskupijos. Seminare jaunimo centrų komandos gilinosi į savo veiklos stiprybes, silpnybes, galimybes ir grėsmes, vertino esamą ir planavo būsimą veiklą, ieškodamos naujų strategijų.

-lpc-

Kaunas. Vasario 24 d. „Caritas diena“ surengta Gerojo Ganytojo parapijoje, kovo 2 d. – Kristaus Prisikėlimo parapijoje. Per susitikimą Prisikėlimo parapijoje parodytas dokumentinis filmas apie Caritas organizaciją, išsamiau jos veiklą pristatė Kristaus Prisikėlimo parapijos, Kauno I dekanato Caritas vedėja Danutė Ševeliovienė ir Kauno arkivyskupijos Caritas reikalų vedėja Viktorija Maknauskaitė SJE, Lietuvos Caritas programos „Pagyvenusių žmonių slauga ir sielovada namie“ koordinatore Jūratė Matikvienė bei socialinė darbuotoja Sigita Liatekė.

-lp-

Kaunas. Vasario 28 d. Kauno Šv. Pranciškaus Ksavero (jėzuitų) bažnyčioje vyko pamaldos jaunimui ir susitikimas su Taizė bendruomenės broliais Robu ir Jean-Marie. Pamaldas ir susitikimą organizavo trylika metų veikiančio

Pasiruošimo piligrimystei centro jaunimas. Per pamaldas jaunimas giedojo, skaitė Evangeliją, tyloje ją apmąstė, maldavimais kreipėsi į Viešpatį. Minutimis apie skaitytą Evangelijos tekstą trumpai pasidalijo brolis Robas.

-sa-

Kazlų Rūda. Vasario 28 d. Kazlų Rūdos pagrindinės mokyklos „Elma“ aktų salėje vyko trečiasis savižudybių prevencijos projekto „Tu gali išgelbėti gyvybę“ etapas, kurį sudarė pokalbių popietė „Gyvybė – dovana. Saugok ją“. Projekto iniciatorės – mokyklos direktorė Audronė Pranskevičienė ir socialinė pedagogė Lina Kudirkienė. Pilnutėlėje moksleivių salėje mokyklos svečiai dalyvavo įgyta profesinė bei gyvenimiška patirtimi. Vilkaviškio vyskupijos šeimos centro direktorė Lina Braukyliene supažindino su statistiniais rodikliais, ragino visus bendrai analizuoti ir aptarti pateiktas įvairias savižudybių situacijas, gyvenimiškas problemas bei jų sprendimo būdus.

-ra-

Klaipėda. Kovo 4 d. minint šventąjį Kazimierą – Lietuvos ir jaunimo dangiškąjį globėją, „Žemynos“ gimnazijoje sesuo Fausta Palaimaitė SF ir kun. Saulius Stumbra dorinio ugdymo mokytojams vedė seminarą „Žmogiškojo pašaukimo ugdymo svarba“. Lektorė dalyvavo savo įžvalgomis, plačiai aptarė žodžio „pašaukimas“ prasmę, negailėjo pavyzdžių iš savo darbo su jaunimu. Kunigas Saulius Stumbra pedagogus supažindino su Katalikų auklėjimo kongregacijos dokumentu „Nauji pašaukimai naujamajai Europai“. Kovo 5 d. sesuo Fausta lankėsi „Verdenės“ pagrindinėje mokykloje, kur pamokų metu bendravo su jaunimu.

-kss-

abejingumas, nuodėmė, netinkama aplinka, vidinis nerimas, skubėjimas, baimė, netikėjimas, nepasitikėjimas, rutina ir kt. Taip pat buvo skirta laiko mąstyti, parengtam pagal ses. Danguolės Gervytės RA straipsnį „Išpažintis“.

Vakarinė seminaro dalis prasidėjo trumpa įžanga, kad pasimatymas su Viešpačiu galimas ir apmąstant Jėzaus kančią. Po to pateiktas lenkų dailininko Jerzy Duda Gracz nutapytų Kryžiaus kelio stočių apmąstymas, parengtas pagal ses. Faustinos dienoraštį. Vėliau buvo giedamos Taizé giesmės, seminaro dalyviai galėjo atlikti asmeninę išpažintį. Pirmoji diena baigėsi padėkos malda, palaiminimu ir dienos aptarimu.

Antroji seminaro diena prasidėjo „pasimatymu prie šulinio“ ir ryto malda: „Dieve, kuris esi tekantis Gyvybės vanduo, mes ateiname prie šio vandens šulinio noriai ir atvira širdimi. Mes ateiname kankinami nenumalšinamo troškulio, nešini savo moliniais indais, laukiantys pripildymo...“ Ši diena buvo skirta pamąstyti, ko reikia, kad „pasimatymas ant kryžiaus“ nebūtų tik vienkartinis susitikimas, netaptų kasdiene rutina, būtų išsaugotas svajonių pasimatymo žavesys. Į šiuos ir panašius klausimus padėjo atsakyti Antoine de Saint-Exupéry Mažasis princas. Jo susitikimo su lape pavyzdys labai gražiai atspindėjo draugystės ryšių trapumą ir būdus, kaip juos išsaugoti.

Sekmadienį jaunimas dalyvavo šv. Mišiose Marijampolės Šv. arkangelo Mykolo bazilikoje, po to aptarė seminarą ir atsisveikino.

Seminaro dalyviai yra ypač dėkingi kunigams Jonui Cikanai, Mariui Rudzinskui, Žydrūnui Kulpiui, Vidmantui Striokui už suteiktą galimybę išgyventi nuoširdžios išpažinties patirtį.

-dr-

Mirė kun. jubil. Pranas Adomaitis MIC (1911–2008)

Vasario 26 d. Marijampolėje mirė Šv. arkangelo Mykolo parapijos altaristas kun. jubil. Pranas Adomaitis MIC – seniausias kunigas Vilkaviškio vyskupijoje. Jis buvo bebaigęs 97-uosius metus, iš kurių du dešimtmečius praleido lageriuose, tremtyje.

Kun. P. Adomaitis gimė 1911 m. kovo 6 d. Užpaliuose, Utenos apskrityje. Gimtajame miestelyje baigęs pradžios mokyklą ir progimnaziją, nuo 1925 metų mokslus tęsė Marijampolės marijonų gimnazijoje. 1929 m. įstojo į marijonų vienuoliją, o po metų pradėjo studijas Kaune, Vytauto Didžiojo universitete, Teologijos-filosofijos fakultete. 1934 m. rugpjūčio 15 d. išventintas kunigu. Darbavosi Marijampolėje, ypač jaunimo sielovadoje.

1945 m. suimtas. Iš Rusijos lagerių į Lietuvą sugrįžo tik 1966 m. Čia paskirtas Leipalingio, o po penkerių metų – Seirijų parapijos altaristu. Nuo 1977 m. klebonavo Gerdašiuose. 1995 m. paskirtas Marijampolės Šv. arkangelo Mykolo parapijos altaristu. Nuo 2004 m. iki mirties gyveno Marijampolės Švč. Mergelės Marijos globos namuose, kuriais rūpinasi Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo vargdienių seserų kongregacija.

Vasario 28 d. kun. jubil. Prano Adomaičio MIC laidotuvių pamaldose Marijampolės Šv. arkangelo Mykolo bazilikoje dalyvavo Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila, vyskupas emeritas Juozas Žemaitis MIC ir per 30 kunigų. Šv. Mišių koncelebracijai vadovavo vysk. Juozas Žemaitis MIC. Per pamokslą

kun. Vaclovas Aliulis MIC šiltais žodžiais atsiliepė apie velionio kun. jubil. Prano Adomaičio, turėjusio ne itin stiprią sveikatą, didelį uolumą, ryžtą. Pamokslininkas pasidalijo mintimis apie kunigystės dovaną, kurios dėka turime Atgailos sakramentą, Eucharistiją, bei kvietė tikinčiuosius malda paremti kunigus jų tarnystėje.

Po šv. Mišių kun. jubil. Prano Adomaičio MIC palaikai palydėti į Marijampolės senąsias kapines. Prie naujai iškastos duobės šalia kitų tėvų marijonų kapų poetišku

žodžiu į laidotuvių dalyvius kreipėsi marijampolietis Jeronimas Šalčiūnas. Žodį taip pat tarė kartu su velioniu lagerio keliais ejęs mons. Alfonsas Svarinskas. Jis išreiškė pasitikėjimą Dievo gailestingumu kunigui, kuris ilgus metus ištikimai tarnavo Viešpačiui, o susirinkusiuosius ragino melstis už Tėvynę, dėl kurios laisvės, dvasinio sveikumo velionis ir daugybė kitų kentėjo ar net savo gyvybę paaukojo. Apeigų pabaigoje, po maldų ir giesmių „Sveika, Karaliene“, „Viešpaties Angelas“, „Marija, Marija“, buvo sugiedotas Lietuvos himnas. -Vk-

GAILESTINGUMO ŠVENTĖ

II Velykų sekmadienis (A)

Apd 2, 42–47; 1 Pt 1, 3–9; Jn 20, 19–31

Netrukus po Prisikėlimo džiaugsmo grįžtame į žmogiškąjį vargingumą, tačiau jau kitaip. Atvelykio sekmadienį švenčiama Dievo gailestingumo šventė leidžia naujoje šviesoje išgyventi Kristaus Prisikėlimo slėpinį. Žmogiškasis silpnumas nušviečiamas Dievo galia, gėris pasirodo esąs stipresnis už blogį. Visi paženklinoti nuodėmės pėdsakų. Kai kuriems teko patirti ypač skausmingų išdavysčių: vieną paliko sutuoktinis, kitą apgavo verslo partneriai, dar kitą nuvylė giminaičių nesąžiningumas. Kai gyvenime lieka tik kartėlis, skausmas, neįmanomos atitaisyti blogybės, žmogus geriausiai pamato, kaip reikia dieviškojo gailestingumo. Dievas gerbia mūsų laisvę ir laukia, kartais net leisdamas klysti. Šios dienos iškilmės atskleidžia kitą perspektyvą: kartais Dievas įeina į mūsų gyvenimą pro uždarytas duris. Taip jis įėjo į apaštalo Pauliaus, netikinčiojo Tomo ir daugelio kitų gyvenimus. Visi turime gynybinius mechanizmus, dažnai apsišarvuojame net nuo Dievo malonės. Problema ta, kad žmonės, užsi-sklendę savo kentėjimuose, patys neįstengia išsiveržti iš savigailos kiauto, laukia, kad kažkas susiprastų. Vis dėlto Viešpats Jėzus įeina pro uždarytas duris tik į kai kurių žmonių gyvenimus. Jis neatėjo paliudyti savo prisikėlimo Poncijui Pilotui, Anui ar Kajafui. Dievas gerbia žmogaus laisvę, mato jo pasirengimą ir troškimą keistis.

Sesers Faustinos Dievo gailestingumo vainikėlyje skamba malda: „Dėl skaudžios Jėzaus kančios būk gailestingas mums ir visam pasauliui.“ Gailestingasis Dievas pasirodo kančioje. Jis yra mano kančioje ir kenčia drauge. Teologija moko – Dievas yra amžinas, visa-

galis ir teisingas, tačiau drauge mylintis ir gailestingas. Mums dažnai lengviau patikėti Dievo visagalybe, jo teismu negu priimti jo besąlygišką, gailestingą meilę. Pabrėžtina, jog Dievas savo gailestingosios meilės slėpinius istorijoje dažnai apreikšdavo moterims: Marijai Margaritai Alakok (Alacoque), Kūdikėlio Jėzaus Teresei, Faustinai Kovalskai. Meilės slėpinys suvokiamas pirmiausia širdimi.

Prisikėlus Kristui žinome, jog kryžiaus ir perverto šono slėpinys veda į tikrąjį gyvenimą. Skaitinyje iš Petro pirmojo laiško girdime apie mus gaivinančią viltį. Tas vilties gūsis yra pokytis susitikus su Prisikėlusiuoju. Tą pasikeitimą įvykdo Dievas „Šlovė Dievui, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėvui, kuris iš savo didžio gailestingumo Jėzaus Kristaus prisikėlimu iš numirusių yra atgimęs mus gyvai vilčiai“ (1 Pt 1, 3).

Tarp „norėčiau“, „noriu“ ir „ryžtuosi“ yra didelis įsipareigojimo skirtumas. „Galbūt“ ir „tikiu“ skiria bedugnė. Tikėjimas prisikėlimu yra skiriamasis krikščionių ženklas. Tomui susitikimas su Prisikėlusiuoju buvo radikalus tikėjimo lūžis. Pasak girdėto Apaštalų darbų skaitinio, tai perkeitė ir visą Jeruzalės bendruomenę: „Visi tikintieji laikėsi drauge ir turėjo visa bendra.“ Prisikėlęs Jėzus tarė: „Ramybė jums“ ir parodė savo žaizdas, tarsi nurodydamas, jog iš ten kyla ramybės dovana.

Prisikėlusysis yra tas pats ir vis dėlto kitoks. Nukryžiuotojo žaizdų žymės neišnyko kaip gėdingi ženklai. Prisikėlusiam jos – pergalės ir jo tapatybės žymės. Jis nesigėdija, kad ką tik buvo pasmerktasis. Apaštalai gali pasitikėti: tai tas pats Jėzus. Vis dėlto jis tapo kitas. Ateina ir išeina durims esant uždarytomis. Durys griežtai riboja šį ir aną pasaulį, tačiau nėra kliūtis pri-

sikėlusiam Viešpačiui. Jis yra abiejų pasaulių Viešpats. Jėzus perduoda mokiniams iš Tėvo gautąją misiją, o mokiniai savo ruožtu perduoda ją kitiems.

Jėzaus darbas tęsiamas istorijoje vis naujai perduodant siuntimą ir tradiciją. Ši nepertraukiama grandinė svarbi, kad siuntimas išliktų tikras, būtų vykdomas tokia pačia intencija ir tokio paties turinio. Jėzus – tikrasis Siuntėjas, o jo siuntimas yra galiojantis ir įpareigojantis. Prisikėlęs Kristus pirmiausia suteikia mokiniams nuodėmių išrišimo galią.

Tomo reikalavimai yra kuklūs. Vien akimis ir ranka nustatyti prisikėlusiojo tapatybę iš tikrųjų per mažą. Savo išpažinimu „mano Viešpats ir mano Dievas“ Tomas smarkiai pranoksta vien paprastą supratimą. Jėzaus dievystė nėra tik protu suvokiamas dalykas.

Tomas nenorėjo paklusti kitų nuomonei ir veikiausiai buvo susidaręs savo hipotezę apie Jėzaus pasirodymą. Jėzui akivaizdžiai įrodžius savo tapatybę, Tomas galiausiai prieina tą pačią išvadą kaip kiti, anksčiau už jį įtikėjusieji apaštalai. Vis dėlto nuoširdi Tomo kelionė iš abejonės į tikėjimą išlieka brangi atspara visų laikų tikėjimo ieškotojams.

Patvirtinęs Tomo tikėjimą Jėzus palaimina nemačiusius ir vis dėlto įtikėjusius. Jei aš nieko nematau, tai dar nereikia, jog ten nieko nėra. Nevalia pasikliauti vien savo pažinimo būdu. Būtis turi daugybę aspektų ir atveria begalę būdų. Tik Dievas gali pažinti iš karto apimdamas visumą. Jėzaus žodis apie tuos, kurie įtikėjo nematę, pripažįsta tikėjimui savarankišką pažinimo galią. Kartais mums tenka ryžtis tikėti „nepaisant visko“, nepaisant juslių, net priešingai joms.

„PRIVERSTI“ VIEŠPATĮ

III Velykų sekmadienis (A)

Apd 2, 14. 22–28; 1 Pt 1, 17–21; Lk 24, 13–35

Evangelijos ištrauka apie Emauso mokinius patraukia Jėzaus ir dviejų mokinių glaudžiu asmeniniu ryšiu. Sutikti Prisikėlusįjį – svarbiausias gyvenimo įvykis. Visa šio įvykio reikšmė atsiskleidžia laipsniškai. Apmaštydami šį Evangelijos fragmentą vietoje neįvardyto mokinio galime įrašyti savo vardą. Kas iš mūsų nėra patyręs panašių gyvenimo nusivylimų? Ne taip, kaip tikėjomės, baigėsi rinkimai; projektui, į kurį įdėjome daug nuoširdžių pastangų, negautas finansavimas; sūnus ar dukra draugauja „ne su tuo“; praradome artimą žmogų...

Jėzus pirmiausia eina drauge ir kantriai klausosi, kas rūpi mokiniams. Jis leidžia jiems išlieti širdį, išsakyti savo nusivylimus, neišsipildžiusius lūkesčius. Jėzus prabyla tik tuomet, kai užsimenama apie tuščią kapą. Turime suprasti, kad įskaudinti ar nusivylę žmonės nenori klausyti gražbyliavimo ar išmintingų pamokymų, išrašytų receptų. Kartais stebimės, kodėl tiek žmonių įtraukia sektos. Gal dėl to, kad artimiausi žmonės neturėjo laiko jų išklausti?

Prisiartinęs Jėzus paklausė mokinių, apie ką jie kalbėjo ir ginčijosi eidami keliu. Jų pokalbis buvo karštas, tai tarsi dvasinė kova dėl gyvenimo prasmės. Kartais reikia nueiti ilgą kelią, kad suvoktume kitokią Viešpaties pergalės versiją, negu įsivaizdavome. Dažnai tik po ku-

rio laiko suvokiame visų įvykių prasmę, panašiai kaip mokiniai suprato Jėzaus aiškinamus žodžius. Pamažu atsiveria antgamtinė ateities perspektyva, mūsų širdys įstengia patikėti visu tuo, „kas įvyko Jeruzalėje“, kas gali pasikeisti mumyse, mūsų šeimose, mūsų šalyje.

Iš pradžių Jėzus elgiasi kaip mokytojas, jis primena ir aiškina Raštą. Į Jėzaus klausimą, kas juos nuliūdimo, atsako: „O mes tikėjomės, kad jis atpirksias Izraelį.“ Jie vadovaujasi tarp žydų paplitusia idėja, neva Mesijas turėjo ne tik išvaduoti šalį nuo Romos okupacijos, bet ir paversti Izraelį galinga valstybe. Ši tikėjimo schema buvo taip stipriai įsitvirtinusi, jog tik analizuodami susitikimą su Jėzumi jie suvokė, kad pakeliui jų širdys „buvo užsidegusios“.

Girdint, kaip Jėzus aiškina Raštą, jog „Mesijas turėjo kentėti“, jų širdys dega, tačiau protas, įpratęs prie schemų, tik vargiai ir palengva atsiveria naujai tikrovei. Jų proto nerangumas toks akivaizdus, kad pats Jėzus dėl to priekaištauja: „Kokios nerangios jūsų širdys...“ Ne pirmą ir ne paskutinį kartą tikėjimo kelyje protas reikalauja savo teisių. Pagaliau ši priešara įveikiama. Tai įvyksta tuomet, kai jie priverčia Jėzų likti su jais nakvynei.

Ar gali žmogus priversti gyvąjį Dievą? Šventajame Rašte yra keletas pavyzdžių. Abraomas derėjosi su Dievu dėl teisiųjų, reikalingų išgelbėti miestą, skaičiaus; su angelu dykumoje rungęsis Jokūbas privertė jį palaiminti; Mozė ant Sinajaus kalno stengėsi permaldau-

ti Dievą, kad savo rūstybe nesunaikintų nuklydusio Izraelio. Šie pavyzdžiai rodo gilų tikėjimą ir asmeninį angažavimąsi. Patriarchai pateikė uolius ir ugningo tikėjimo pavyzdį. Jiems labai rūpėjo tai, dėl ko sten-gėsi paveikti Dievo sprendimą. Jų pagarba Dievui ne-trukdė reikšti nuoširdų troškimą; tikėjimas ir meilė iš tikrųjų darė stebuklus.

Ne kartą girdėti žodžiai ir gestai, nušviečiami gyvo ti-kėjimo, uždega mūsų širdį ir suteikia sparnus. Šia pro-ga galime nuoširdžiai savęs paklausti, ar mūsų širdys dega Dievo žodžiu ir darbu, pozityviu rūpesčiu dėl Bažnyčios ateities. Galime nuolankiai išpažinti Vieš-pačiui, jei esame pavargę, be polėkio, ir prašyti, kad jis įžiebtų naują ugnį per Dievo žodį, girdimą sekmadie-nio Mišiose.

Kelionėje su Mokytoju mus lydi Eucharistija: Emauso mokiniai pažino Jėzų laužant duoną. Anuo metu duonos laužymas buvo maldinga kiekvieno valgymo pradžia. Tuomet buvo kalbamos padėkos ir laiminimo maldos. Ankstyvojoje Bažnyčioje Eucharistija buvo artimesnė paprastam valgymui negu dabar. Įsivaizduokime, ko-kią įtaką Eucharistijos šventimui turi tai, kad dažnai ne-besimeldžiama prieš įprastinį valgį ar po jo. Maldą prie stalo dera kalbėti ne vien todėl, jog būtų palaiminti val-giai, kad jie mums nekenktų ir stiprintų mūsų sveikatą. Tai pirmiausia dėkojimas daugybei žmonių, vienaip ar kitaip prisidėjusių prie to maisto, kurį valgome, ir visų dovanų davėjui Dievui. Įpratę melstis prie stalo dar gy-viau išgyvensime ir Eucharistijos malda.

Didįjį ketvirtadienį, kai Jėzus įsteigė Eucharistiją, Emauso mokinių nebuvo Paskutinės vakarienės kam-baryje. Vis dėlto jie pažino Jėzų, kai jis laužė duoną: jų akys atsivėrė, ir jie įstengė suvokti tai, kas anksčiau buvo miglota. Negana to, užsidegusių širdžių energija neišblėso: mokiniai pakilę tuoj pat nuskubėjo į Jeruza-lę dalytis džiaugsminga žinia apie susitikimą su Prisi-kėlusiuoju.

Popiežius ragino jėzuitus ginti katalikų mokymą

(KAP) Popiežius Benediktas XVI paragino didžiausią vyrų vienuoliją, vienijančią 19 200 narių, ginti katalikų mokymą ir toliau rūpintis vargšais. Per vasario 21 d. Jėzaus draugijos 35-osios generalinės kongregacijos nariams suteiktą audienciją popiežius įvardijo sekulia-riosios kultūros ypač smarkiai puolamas sritis – mo-

kymą apie visų žmonių išgelbėjimą Kristuje, lytinę moralę, santuoką ir šeimą. Benediktas XVI akino jė-zuitų teologus nagrinėjant šiuos klausimus laikytis katalikiškojo magisteriumo ir vengti painioti Dievo tautą. Benediktas XVI taip pat ragino jėzuitus iš naujo atkreipti dėmesį į savo ypatingo klusnumo popiežiui įžadą, turint prieš akis ne tik pasirengimą būti pasiųs-tiems į misijas, bet ir įsipareigojimą tarnauti šventojo Petro įpėdiniui platesne prasme. Popiežius teigiamai įvertino jėzuitų pastangas padėti pabėgėliams. Tačiau, pasak jo, privalu kovoti ne tik su struktūrinėmis netei-singumo bei skurdo priežastimis, bet ir su „giliosiomis blogio, nuodėmės šaknimis“. Stokojantiems būtina ne vien materialinė parama, bet ir dvasinė, žmogiška bei psichologinė pagalba.

Be Dievo gyvenimas tuščias

(KAP) Pasak popiežiaus Benedikto XVI, gyvenimą be Dievo ženklina „egzistencinė tuštuma“, tik Dievas ga-lės duoti „gyvojo vandens“. Per vasario 24 d. Viešpa-ties angelo malda jis priminė, jog būtent tokia yra Jono evangelijoje pateikiama Jėzaus susitikimo su samariete žinia. Pokalbis su Jėzumi pakeitęs samarietės gyveni-mą. Lygiai taip ir šiandieniai tikintieji turi pasitikė-dami atverti savo širdį Dievui bei susitikti su Jėzumi. „Žmogus negali gyventi be maisto ir vandens, – sakė popiežius. – Bet jam ne mažiau reikia meilės ir dėme-sio. Savo meilę Dievas mums dovanoja Jėzuje Kristuje. Jis yra gyvojo vandens šaltinis, teikiantis mums atgai-vos bei jėgų pasaulyje, kuris dėl nuodėmės tapo sausas ir išdžiūvęs.“

Sykiu popiežius pakvietė viso pasaulio katalikus daly-vauti birželio 15–22 d. Kvebeke (Kanada) vykstančiame Pasauliniame Eucharistijos kongrese. Jis ragino katali-kus šį renginį paremti „savo malda bei dalyvavimu“. Eucharistijos kongreso šūkis – „Eucharistija – Dievo dovana, kad pasaulis gyventų“.

Popiežius pasmerkė tiesioginę eutanaziją

(KAP) Popiežius Benediktas XVI ryžtingai pasmerkė bet kurią tiesioginės eutanazijos formą. Vasario 25 d. per susitikimą su Popiežiškosios gyvybės akademijos rengiamo tarptautinio kongreso dalyviais jis pabrėžė, jog tokia pozicija atitinkanti nuolatinę Katalikų Baž-nyčios mokymą. Sykiu popiežius pabrėžtinai kritika-vo utilitaristinę požiūrį į žmogų. Toks požiūris daras pagyvenusiems ir socialiai silpniesiems žmonėms „spau-dimą eutanazijos link“. Jau dabar našumo dinamikos ir ekonominių būtinybių paženklintoje visuomenėje labiliems asmenims bei neturtingoms šeimomis gresia pavojus būti sutryptiems.

Popiežius akcentavo, jog kiekvienas žmogus turįs teisę į tinkamas medicines paslaugas. Be to, medicinos srityje esama „ypatingų“ terapijų, kurios morališkai leistinos, tačiau nė vienos šalies neįpareigoja. Benediktas XVI atkreipė dėmesį, jog pacientui ilgai ir sunkiai sergant taip pat būtina padėti jo šeimos nariams. Jis, be to, reikalavo senų bei mirštančiųjų slaugą šeimoje pripažinti socialiniu bei politiniu lygmeniu. Darbo teisėje darbuotojui numatyta galimybė slaugyti paskutinę gyvenimo stadiją išgyvenantį šeimos narį. „Solidari ir humanistinė visuomenė turi atsižvelgti į sunkias sąlygas šeimų, kurioms kartais tenka ilgą laiką nešti savimi pasirūpinti neįstengiančių sunkių ligonių namų ūkio našta“, – sakė popiežius. Kaip ligonis turi teisę į būtiną bei tinkamą gydymą, lygiai taip jų šeimos turi teisę į atitinkamą pagalbą.

Popiežius reikalavo atsisakyti branduolinių ginklų

(KAP) Popiežius Benediktas XVI reikalavo „kantrių bei skaidrių“ derybų, kuriomis būtų siekiama apriboti ir sunaikinti branduolinius ginklus. „Pasaulio taikai bei žmonijos pažangai grasina ne tik tarptautinio terorizmo grėsmė, bet ir ginklavimosi varžybos bei nemažėjanti įtampa Artimuosiuose Rytuose“, – pareiškė jis vasario 29 d. lankantis naujai JAV pasiuntinei prie Šventojo Sosto Mary Ann Glendon.

Šventasis Tėvas taip pat sakė, jog patikimos ateities žmonijai statydinimas pirmiausia reiškia pastangas suteikti galimybę žmonėms bei tautoms visapusiškai plėtotis, laiduojant tinkamą sveikatos apsaugą, pašalinant tokias pandemijas kaip AIDS, atveriant jaunimui plačias galimybes lavintis, skatinant moteris. Sykiu būtina kovoti su korupcija ir militarizacija – dalykais, dėl kurių patiems skurdžiausiesiems tampa neprieinami vertingi ištekliai.

Popiežius akcentavo tarptautinių organizacijų, kaip antai Jungtinių Tautų, vaidmenį: tokios organizacijos gali prisidėti prie skirtingų pažiūrų subalansavimo, skatinti daugiašalių politinių formų bei strategijų atsiradimą sparčiai kintančiame pasaulyje. Benediktas XVI per tai aiškiai išreiškė neigiamą požiūrį į dabartinės Jungtinių Valstijų administracijos, teikiančios pirmenybę vienašalėms iniciatyvoms, strategiją.

Benediktas XVI teigiamai įvertino tai, kad Jungtinėse Valstijose tradiciškai branginama religija. Ten vykstantis dialogas tarp religijų ir kultūrų irgi esąs svarbus indėlis į taiką. Sykiu popiežius ragino laiduoti gyvybės nuo prasidėjimo iki natūralios mirties, taip pat santuokos kaip tvarios vyro ir moters sąjungos apsaugą. Jis nedviprasmiškai pripažino, jog to siekia daugelis JAV piliečių bei politikų. Teisinga pasaulio tvarka, pasak popiežiaus, neišvengiamai turi remtis kiekvieno žmogaus kilnumo bei teisių pripažinimu ir gynimu. Toks suvokimas turi lemti visus žmonijos ateičiai svarbius sprendimus.

Imtis priemonių, kad vaikai nebūtų įtraukiami į karinius konfliktus

(KAP) Vatikanas paragino tarptautinę bendriją imtis griežtesnių priemonių, kad vaikai nebūtų kaip kareiviai įtraukiami į karinius konfliktus. „Prievartinis nepilnamečių rekrutavimas esąs milžiniška tragedija“, – kovo pradžioje laikraštyje *L'Osservatore Romano* pareiškė Šventojo Sosto nuolatinis stebėtojas Jungtinių Tautų organizacijoje Ženevoje, arkivyskupas Silvano Tomasi. Šalims, kuriose vaikai panaudojami kaip kareiviai, nevalia tiekti ginklų ir karinės pagalbos. Be to, už tai atsakingiems milicijų vadams būtina neleisti atlikti finansinių operacijų bei užkirsti kelią kelionėms į užsienį. Arkivyskupas atkreipė dėmesį, kad, JT duomenimis, pasaulio ginkluo-

tuose konfliktuose dalyvauja maždaug 250 tūkst. vaikų ir paauglių.

Kardinolas Bertone lankėsi Kuboje

(KAP) Vatikano valstybės sekretorius kardinolas Tarcisio Bertone, vasario pabaigoje lankydamasis Kuboje, po susitikimo su Kubos užsienio reikalų ministru Perezu Roque'u žurnalistams pareiškė, jog vizito metu pastebėjęs „brandesnius santykius tarp valstybės ir Bažnyčios“. Jis taip pat pavadino Kubos atžvilgiu Jungtinių Valstijų vykdomą ekonominio embargo politiką „etiškai nepriimtina“ ir ragino Vašingtoną tokios „priešiškos politikos“ atsisakyti. Kubos užsienio reikalų ministras tikino, jog Kuba norinti gerinti Kubos ir Vatikano santykius ir leisti Bažnyčiai ir katalikams neperžengiant Konstitucijos nustatytų ribų praktikuoti tikėjimą.

Per susitikimą su studentais Havanos universitete kardinolas Bertone akcentavo, jog tikėjimas ir kultūra vienas kitą ne šalina, bet papildo. Svarbu, pasak kardinolo, kad visuomenė išugdytų žmonių, savo gyvenimu liudijančių pamatines vertybes. Būtina surasti būdų, kaip Bažnyčiai ir visuomenei bendradarbiauti siekiant statydinti žmoniškesnę pasaulį.

Kardinolo Bertone apsilankymo metu Kubos vyskupų konferencijos išplatintoje žinioje šalies katalikų vyskupai pasveikino naująjį valstybės prezidentą Raulį Castro ir kartu paragino jį imtis „pažangių“ ir ryžtingų priemonių kubiečių problemoms bei rūpesčiams palengvinti. Vatikano valstybės sekretorius Kubos Bažnyčią kvietė bendromis jėgomis nešti sunkumus ir iš naujo imtis vykdyti misijų veiklą. Jis ragino visus kubiečius saugoti gyvybę bei šeimos instituciją.

Kardinolo vizitas Kuboje baigėsi vasario 26 d. susitikimu su naujuoju

valstybės prezidentu Rauliu Castro. Apie pokalbio turinį nieko nepranešta.

Lapkričių popiežius ketina susitikti su islamo mokslininkais

(KAP) Lapkričio pradžioje Vatikane ketinama surengti popiežiaus Benedikto XVI susitikimą su 138 islamo teologais ir teisės mokslininkais, pasirašiusiais Jordanijos *Aal al-Bayt* instituto deklaraciją. Apie tai kovo 5 d. pranešta Vatikane baigiantis dvi dienas trukusiai parengiamajai konferencijai, kurioje dalyvavo islamo dialogo iniciatyvos „Bendras pasaulis“ delegatai.

Vatikano ir islamo atstovai sutarė įsteigti „Katalikų ir musulmonų

forumą“, kurio pirmasis seminaras bus surengtas lapkričio 4–6 d. Romoje. Seminaro metu numatytas susitikimas su popiežiumi Benediktu XVI. Konferencijos tema – „Dievo meilė – artimo meilė“. Konferencijoje bus kalbama temomis: „Teologiniai ir dvasiniai pagrindai“ ir „Žmogaus teisės ir abipusė pagarba“. Trečią dieną numatytas viešas posėdis.

2007 m. spalio 11 d. 138 islamo mokslininkai atviru laišku kreipėsi į popiežių, patriarchą Baltramiejų I ir arkivyskupą Rowaną Williamsą kviesdami krikščionis ir musulmonus taikiai sugyventi bei artimiau bendradarbiauti. Į tai atsiliepdamas Benediktas XVI lapkričio 19 d. pakvietė pasirašiusiuosius pasikalbėti.

Nauji leidiniai

Bažnyčios istorijos studijos, 1 tomas: Katalikai ir valdžios XX amžiuje / tomo sudarytojas Arūnas Streikus (LKMA Metraštinis, XXX tomas, Serija B: Bažnyčios istorijos studijos). – Vilnius: Lietuvių katalikų mokslo akademijos leidykla, 2007. – 192 p.

Pirmasis „Bažnyčios istorijos studijų“ tomas skirtas XX amžiaus Bažnyčios istorijai Lietuvoje. Jame siekiama išlaikyti pusiausvyrą tarp mokslinių straipsnių ir svarbių, tačiau iki šiol mažai žinomų istorinių šaltinių publikacijų. Anot leidinio sudarytojo, pagrindiniai šio tomo struktūros atramos stulpai susiję su dviem reikšmingais praėjusio amžiaus Bažnyčios istorijos įvykiais. Pirmasis – tai 1927 m. tarp Lietu-

vos Respublikos ir Šventojo Sosto pasirašytas konkordatas; antrasis – 1987 m. minėtos Lietuvos krikšto 600-osios metinės.

Joseph Ratzinger, Hans Urs von Balthasar, Karl Rahner. Kodėl šiandien dar esu krikščionis? – Vilnius: Aidai, 2008. – 108 p.

Kodėl esu Bažnyčioje, toje nuo antikos laikų peikiamoje ir pajuokiamoje bendrijoje? Kodėl lieku, nors žinau, kad ji netobula, o drauge kelianti šiandieniam žmogui sunkius reikalavimus? Klausimas, keltas XX a., pasirodo dar labiau esminis mūsų laikais. Atsakymais bando pasidalyti trys didžiausi vokiečių teologijos protai – vienas jų šiandien yra popiežius...

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas

arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ

Nariai:

mons. Gintaras Grušas
kun. Lionginas Virbalas SJ

Vyskupijų atstovai:

Kaišiadorių vyskupija / kun. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Rimantas Kaunietis
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilkaviškio vyskupija / mons. Arūnas Poniškaitis
Vilniaus arkivyskupija / diak. Saulius Bužauskas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

Vita Filipova / Kazlų Rūda
Jūratė Kadusauskaitė / Marijampolė
kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kun. Saulius Stumbra / Klaipėda
Laima Žimkienė / Šiauliai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
Faksas (37) 323 853
El. paštas lkbc@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Savanorių pr. 192
44151 Kaunas

TIRAŽAS 800 egz.

ISSN 1392-6098

© 2008 „Bažnyčios žinios“